

Plenaire 26

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

30 januari 2008

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	1
ACTUELE VRAAG van de heer Gino De Craemer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over aparte lessen Nederlands tweede taal voor mannen en vrouwen en de compatibiliteit hiervan met het Vlaamse inburgeringsbeleid	1
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een eventuele schrapping van het taalbereidheidscriterium uit de Vlaamse Wooncode	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de Wooncode en het eventueel bijsturen van de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de taalbereidheid	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het taalbereidheidscriterium in de Vlaamse Wooncode	4
MOTIE VAN ORDE	
Persoonlijk feit	7
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een eventuele schrapping van het taalbereidheidscriterium uit de Vlaamse Wooncode	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de Wooncode en het eventueel bijsturen van de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de taalbereidheid	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het taalbereidheidscriterium in de Vlaamse Wooncode (<i>Voortzetting</i>)	8
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de veiligheid bij De Lijn, naar aanleiding van een nieuw geval van agressie tegen een buschauffeur in Antwerpen	
ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het veiligheidsplan 'Veilig op weg' van De Lijn	11
ACTUELE VRAAG van mevrouw Els Robeyns tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie en sensibilisatie ten aanzien van gokverslaving	15
ACTUELE VRAAG van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van de nitraatresidumetingen en de reacties hierop	18
ACTUELE VRAAG van de heer Marc van den Abeelen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over mogelijke vertragingen bij de openbare werken in Antwerpen	21

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de plannen om Flanders' Technology te herlanceren en het innovatiebeleid te heroriënteren	23
ACTUELE VRAAG van de heer Eric Van Rompuy tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de plannen om Flanders' Technology te herlanceren en het innovatiebeleid te heroriënteren	
ACTUELE INTERPELLATIE van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het vergunnen van wapenexportlicenties met als eindbestemming landen die de mensenrechten schenden en de wijze waarop gevoelige wapenexportlicenties aan het parlement worden gerapporteerd	
ACTUELE INTERPELLATIE van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over wapenexport naar het Verenigd Koninkrijk met Saoedi-Arabië als mogelijke eindbestemming	
ACTUELE INTERPELLATIE van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over een wapenexportvergunning voor de levering van pantservoertuigen met Saoedi-Arabië als eindbestemming	29
Met redenen omklede moties	39
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck en Carl Decaluwe, mevrouw Margriet Hermans en de heren Dany Vandenbossche, Bart Caron en Jos Stassen betreffende het toegankelijk maken van de cultuurdelta van de VRT voor alle digitale kijkers	
– 1517 (2007-2008) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	40
Bespreking	40
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	41
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck en Carl Decaluwe, mevrouw Margriet Hermans en de heren Dany Vandenbossche, Bart Caron en Jos Stassen betreffende het toegankelijk maken van de cultuurdelta van de VRT voor alle digitale kijkers	
– 1517 (2007-2008) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	41
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jos De Meyer, mevrouw Joke Schauvliege, de heren Mark Demesmaecker en Karlos Callens en de dames Els Robeyns en Tinne Rombouts tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heren Frans Wymeersch en Jos De Meyer in commissie gehouden interpellaties tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de toekomst van de Vlaamse suikerbietensector in het algemeen en de situatie van de betrokken werknemers en toeleveranciers in het bijzonder, naar aanleiding van de sluiting van de suikerfabriek in Moerbeke-Waas en over de toekomst van de suikerindustrie en de teelt van suikergewassen in Vlaanderen	
– 1499 (2007-2008) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	41
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heren Frans Wymeersch en Jos De Meyer in commissie gehouden interpellaties tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de toekomst van de Vlaamse suikerbietensector in het algemeen en de situatie van de betrokken werknemers en toeleveranciers in het bijzonder, naar aanleiding van de sluiting van de suikerfabriek in Moerbeke-Waas en over de toekomst van de suikerindustrie en de teelt van suikergewassen in Vlaanderen	
– 1500 (2007-2008) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	41

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jan Roegiers, de dames Else De Wachter en Anne Marie Hoebeke en de heren Tom Dehaene, Piet De Bruyn en Bart Caron tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanhoudende problemen bij adoptie door paren van gelijk geslacht en de rol hierin van de adoptieambtenaar – 1501 (2007-2008) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	42
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van de Commissie Benchmarking Vlaanderen en de energie-efficiëntie van de bedrijven – 1506 (2007-2008) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	42
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Frans Peeters, mevrouw Annick De Ridder, de heren Flor Koninckx en Jos De Meyer, mevrouw Cindy Franssen en de heer Joris Vandenbroucke tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van de Commissie Benchmarking Vlaanderen en de energie-efficiëntie van de bedrijven – 1502 (2007-2008) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	42
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	42
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	45
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	45

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.00 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Thieu Boutsen, Martine Fournier, Michèle Hostekint, Gerda Van Steenberge, John Vrancken: gezondheidsredenen;

Veerle Heeren: ambtsverplichtingen;

Jacky Maes: familieverplichtingen.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 60/16*)

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Van Dijck bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, ik verzoek om straks bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie betreffende het toegankelijk maken van de cultuurdelta van de VRT voor alle digitale kijkers te bespreken. Ik overhandig u onmiddellijk de tekst.

De voorzitter: De tekst wordt rondgedeeld. Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Gino De Craemer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over aparte lessen Nederlands tweede taal voor mannen en vrouwen en de compatibiliteit hiervan met het Vlaamse inburgeringsbeleid

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in antwoord op mijn schriftelijke vraag over dit onderwerp bevestigde minister Vandenbroucke dat aparte lessen Nederlands tweede taal (NT2) aan mannen en vrouwen in het volwassenenonderwijs worden aangeboden. Dat gebeurt onder meer in Antwerpen en Mechelen.

In zijn antwoord zegt hij: "De aparte taallessen in het volwassenenonderwijs worden gehouden vanwege de specifieke culturele achtergrond van de cursisten. Op deze manier wordt de drempel verlaagd om de vrouwen te bereiken en op deze wijze zouden ze van hun man mogen deelnemen aan de lessen. Ik bevestig hierbij eerder voor een pragmatische aanpak te kiezen."

Het aanbieden van taallessen volgens geslacht staat volgens mij haaks op het inburgeringsbeleid dat de Vlaamse Regering sinds 2003 voert. Dat beleid heeft tot doel mensen in staat te stellen om actief deel te nemen aan onze samenleving. We willen hen laten kennismaken met onze taal, via de NT2-cursussen, maar ook met onze westerse waarden en normen via de cursus maatschappelijke oriëntatie, en ten slotte ook onze arbeidsmarkt via de cursus loopbaanoriëntatie.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van een vraag van mevrouw Guns over een allochtonenfeest waarbij op de persvoorstelling enkel vrouwelijke journalisten waren uitgenodigd, stelt u – en ik citeer: "dat elke cursus waar organisaties uit de inburgerings- of integratiesector aan meewerken de cursisten een aantal basiselementen van onze open en diverse samenleving moet bijbrengen. De fundamentele gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen is een van de belangrijkste van deze elementen. In zeer specifieke gevallen" – u had het dan over de cursussen over seksueel overdraagbare ziekten of een cursus over partnergeweld – "bestaan misschien redenen om bepaalde kortlopende cursussen voor één geslacht te organiseren."

Ik kan u bijtreden als u die uitzonderingen vermeldt, want die zijn er. Ik kan evenwel helemaal niet akkoord gaan met gescheiden klassen voor taallessen. Dat lijkt me een brug te ver. Ik citeer u nog een laatste keer: "De gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen, de non-discriminatie en de gelijke behandeling komen nadrukkelijk aan bod in het inburgeringsbeleid. Mannen en vrouwen hebben in onze samenleving dezelfde rechten,

vrouwen hebben dezelfde talenten en kunnen voluit voor een carrière kiezen. We zullen hier nooit één millimeter van afwijken. Gemengde activiteiten maken hier inherent deel van uit. Dat is de regel in onze samenleving.”

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover de uitspraak van minister Vandenbroucke? Kunnen taalklassen volgens sekse worden georganiseerd? Hoe rijmt u dat met uw vroegere uitspraken?

Is er volgens u geen nood aan een bepaalde richtlijn van de regering? U hebt ooit overwogen – maar het uiteindelijk niet gedaan, omdat het om een uitzondering ging – om een omzendbrief te sturen.

Is er overleg gepleegd met minister Vandenbroucke, in het kader van de task force inburgering?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Craemer, toen ik uw vraag ontving, moest ik denken aan de voorbije weken, toen u mij enkele keren hebt ondervraagd over het zogenaamde slechte imago van de Vlaamse Regering in het kader van de sociale huisvesting en meer bepaald over het feit dat we aannemers slecht of te laat zouden betalen. U hebt dat enkele keren herhaald, terwijl bij navraag bleek dat de aannemers ontzettend graag voor de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid werken in het kader van de sociale huisvesting. We zijn heel stipte en regelmatige betalende: op 60 dagen voor grote werken en op 30 dagen voor kleine werken.

Collega's, ik heb in deze periode ook naar heel wat nieuwjaarsrecepties gegaan bij de verschillende confederaties Bouw en de afdelingen van de Bouwunie. Zij zeggen me allemaal dat ze graag allemaal klanten zouden hebben zoals de Vlaamse Regering in het kader van de sociale huisvesting. Mijnheer De Craemer, door uw adagium systematisch te herhalen, creëert u een probleem dat er niet is. De sector zelf zegt dat dat geen probleem is en dat het verhaal niet van hen komt.

Ik heb het gevoel dat we hier nu hetzelfde meemaken. Vlaanderen is een gemengde samenleving, waar vrouwen en mannen samen verantwoordelijkheden opnemen en die delen tot op het hoogste niveau. We zullen daar inderdaad nooit een millimeter op toegeven. Dat moet ook meteen duidelijk worden gemaakt in het kader van inburgering: nieuwkomers die vanuit de hele wereld naar hier komen, weten dat ze in een dergelijke gemengde samenleving terechtkomen.

Mijnheer De Craemer, zeker de cursussen waar ik directe verantwoordelijkheid voor heb, met name maatschappelijke oriëntatie, worden gemengd georganiseerd. U hebt twee voorbeelden van uitzonderingen gegeven: cursussen met betrekking tot partnergeweld en seksueel overdraagbare aandoeningen worden best apart voor de

verschillende geslachten georganiseerd, om nadien samen de problematiek te bespreken.

Minister Vandenbroucke doet net hetzelfde. Hij opereert vanuit dezelfde filosofie en visie: het gemengde Vlaanderen, waar mannen en vrouwen samen verantwoordelijkheid opnemen van hoog tot laag. Hij past dat ook toe voor de aanbodverstrekkers, de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs, als het gaat over het geven van Nederlands tweede taal aan mensen die vanuit de hele wereld naar hier komen. Alleen in heel specifieke uitzonderlijke situaties wordt daar soms even van afgeweken, om in het vervolgtraject meteen die mensen in een gemengd kader samen te brengen. Dan gaat het soms over groepen analfabeten, die nog nooit in een school geweest zijn en voor wie het soms al een hele overwinning is om naar school te gaan. Maar vanaf het ogenblik dat ze de eerste stappen hebben gezet, komen ze in het vervolgtraject in gemengde klassen terecht, zoals dat hier in Vlaanderen gebruikelijk is.

Ik heb een beetje het gevoel dat men hier spijkers op laag water zoekt en een tegenstelling poogt te creëren tussen minister Keulen aan de ene kant en minister Vandenbroucke aan de andere kant, maar het zijn twee loyale partners in de uitvoering van het inburgeringsbeleid.

Ik denk dat er ten gronde helemaal geen probleem is, ook niet in de praktijk. De uitzonderingen bevestigen enkel de regel dat we samen gemengde cursussen organiseren: ik voor de cursussen maatschappelijke oriëntatie en minister Vandenbroucke voor de cursussen Nederlands tweede taal.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister, ik dank u uiteraard voor uw uitgebreide antwoord, maar het ging maar voor de helft over de vraag die ik heb gesteld. Uw antwoord ontgoocht me eigenlijk.

Mijnheer de minister, u stelt dat u van de uitzondering geen regel wilt maken, maar steeds meer uitzonderingen steken de kop op. Ik citeer u nogmaals: “Gescheiden taallessen kunnen niet. Dit is de grondstroom in de Vlaamse samenleving. Dat is ook in het belang van de Vlaamse samenleving, zelfs los van de principes.” Dat zijn uw woorden.

Ik verwijs ook naar de commissie-Bossuyt, die het eerder over deze materie heeft gehad, onder andere in het kader van de cursus maatschappelijke oriëntatie.

In de conclusies van deze commissie staat letterlijk dat tot de normen en waarden van onze samenleving onder andere de gelijkheid tussen man en vrouw behoort. Het is een fundamentele waarde die iedereen moet respecteren en waar niet aan kan worden getornd. Dat is duidelijk. Mijn vraag is dan waarom u steeds meer uitzonderingen toelaat, mijnheer de minister. Als dat zo voortgaat, zullen de uitzonderingen de regel worden. Er zijn al tal van voorbeelden in Antwerpen en in Mechelen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft woord.

De heer Wim Van Dijk: Ik sluit me graag aan bij de bemerkings van de heer De Craemer. Minister van Onderwijs Vandenbroucke geeft alleszins een misplaatst signaal door een aanbod van gescheiden taallessen te creëren. Daardoor zal de vraag naar deze lessen alleen maar toenemen, ook bij wie in het andere geval de lessen wel zou bijwonen. Het lijkt me absurd om in het kader van het inburgeringsbeleid een cursus maatschappelijke oriëntatie te organiseren waarbij we onze normen en waarden – waaronder de gelijkheid tussen man en vrouw – aanprijzen, om vervolgens in de praktijk, zij het bij uitzondering, het slechte voorbeeld te geven.

Ik betreur dat de minister van Inburgering een opening laat voor het voornemen van de minister van Onderwijs. Dat is in tegenspraak met bijvoorbeeld zijn verklaringen van twee weken geleden. Op die manier wordt de geloofwaardigheid van het inburgeringsbeleid deels ondergraven.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de minister, ook ik ben ietwat verwonderd over uw uitspraak dat uitzonderingen moeten worden toegelaten. De heer De Craemer sprak van het voorbeeld waar alleen vrouwelijke journalisten waren uitgenodigd op een persvoorstelling naar aanleiding van een alloctonenfeest, en stelde dat dit niet kon omwille van de integratie en onze maatschappelijke normen.

Ik weet met zekerheid dat we op een gegeven moment hebben gezegd dat meisjesscholen en jongensscholen niet langer konden. Het moesten gemengde scholen worden. En nu zouden we voor dit geval een uitzondering maken.

Vandaag is onze maatschappelijke realiteit dat mannen en vrouwen gemengd worden. Net als ik in de commissie met mijn vraag heb aangegeven, vind ik dat als men het gescheiden wil organiseren dat wel kan, maar dan niet met overheidssteun. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Moens heeft het woord.

Mevrouw Monique Moens: De bedoeling van het inburgeringsbeleid is dat de mensen van vreemde origine zich zouden aanpassen aan onze westerse wereld. De lessen Nederlands vormen daar één aspect van. Het geven van aparte lessen Nederlands voor mannen en vrouwen druipt in tegen de waarden van onze westerse wereld. Het is hier al vaak gezegd.

Er bestaan nu al aparte openingsuren voor mannen en vrouwen in sommige zwembaden, en nu dit weer. Ik stel mij de vraag wat het volgende punt zal zijn. Het is geen goed signaal voor deze mensen. Het geeft de inburgeraar het gevoel dat zijn normen en waarden boven de onze staan.

Het is beter om bepaalde doelgroepen eerst kennis te laten maken met onze samenleving en de gang van zaken hier, en hen duidelijk te maken dat inburgering zeer belangrijk is en absoluut noodzakelijk om zich in onze maatschappij goed te integreren.

De voorzitter: De heer Vermeulen heeft woord.

De heer Jo Vermeulen: In tegenstelling tot de vorige sprekers wil ik het antwoord van onze minister en zijn houding ter zake absoluut ondersteunen en vooral zeggen: "Mensen, blaas dit niet op." We zijn allemaal groot geworden in het gescheiden onderwijs. In de westerse wereld is dat lang zo geweest, en het is tot op vandaag nog altijd aanwezig. Laten we niet van elk thema een probleem maken, laat staan om er telkens met hetzelfde kanon op te schieten.

Wat mij essentieel lijkt, is de pedagogische finaliteit. Het is de absolute bedoeling dat de mensen Nederlands leren. Ik hoop dat we daarover akkoord gaan. De juiste pedagogische middelen worden dan aangewend om na te gaan op welke wijze dat best gebeurt. In sommige omstandigheden kan het onderwijs schriftelijk gebeuren en zal het wellicht ook gemengd kunnen verlopen. In een aantal gevallen echter bestaat er zoiets als het ervaringsgericht onderwijs. Trek met dames naar de markt en leer hen in het Nederlands naar de markt te gaan. Dat is de manier om Nederlands te leren. Deze pedagogie wordt ook gebruikt in NT2. Laten we daar alsjeblieft de klemtoon op leggen en niet op wat intussen een fetisj is geworden: 'nu kan niet wat hier altijd is geweest'. (*Applaus bij sp.a-spirit*)

Minister Marino Keulen: Ik kom heel graag naar het parlement, want dat biedt een minister de kans om zich uit te drukken. Nu heb ik echt het gevoel dat ik in een surrealistisch stuk wordt opgevoerd. De regel is: gemengd onderwijs. Héél uitzonderlijk wordt daarvan afgeweken. We praten dan over cijfers achter de komma. Waar is het gevoel voor verhouding?

We kiezen voor gemengd onderwijs omdat onze samenleving gemengd is. Ik deel dit standpunt met minister Vandenbroucke en met zo ongeveer heel Vlaanderen. Mannen en vrouwen nemen samen hun verantwoordelijkheid op, van laag tot hoog onderwijs. Dezelfde regel geldt voor de inburgeringscursussen. Dat moeten we meteen duidelijk maken aan de inburgeraars. Dat gebeurt. Deze politiek kent een enorm breed draagvlak. In dit parlement hoeft er zelfs niet meer van mening over te worden gewisseld.

Ook bij de doelgroep zelf leeft dit principe. Ik ben daar heel fier op. De nieuwkomers die verplicht moeten inburgeren, gaan massaal naar die cursussen, zonder problemen. In 2006 waren dat er 7000, in 2007 13.000, in 2009 zullen het er 25.000 zijn. In tegenstelling tot in andere landen gebeurt dat hier zonder schokgolven, zonder getrokken messen, letterlijk en figuurlijk. Men

voelt goed aan dat de overheid investeert in de toekomst van de nieuwkomers.

We hebben onze normen en principes. Een ervan is dat man en vrouw gelijkwaardig zijn en samen les kunnen volgen voor alle mogelijke functies. Ik vraag u om gevoel voor verhouding. Ik vraag u om naar elkaar te luisteren. Het gaat hier om een kleine uitzondering, waarvoor voldoende argumenten bestaan. De grote meerderheid volgt gemengd de cursussen maatschappelijke oriëntatie en NT2 zoals het hoort, zoals het parlement dat wil. We mogen geen problemen creëren die er in de praktijk niet zijn. Laten we vooral fier zijn dat dit beleid gedragen wordt en werkt. We zijn van nul begonnen. De wachtlijsten zijn opgelost. Probeer te erkennen wat goed is.

De heer Gino De Craemer: Zeker, mijnheer de minister, ik wil de zaken niet opblazen. Ik wil een positief signaal geven. Voor de N-VA is vooral belangrijk dat de mensen Nederlands leren, maar onze principes en normen moeten worden nageleefd.

Ik wil zeker geen wig drijven tussen twee ministers, maar ik wil wel duidelijkheid van de Vlaamse Regering. Ik vind het hoogst merkwaardig dat de grootste tegenstanders van het gescheiden onderwijs in het secundair onderwijs nu de grootste verdedigers zijn van gescheiden onderwijs voor volwassenen.

Ten slotte, de regering heeft goed werk geleverd, maar hou de zaken toch maar goed in het oog.

Minister Marino Keulen: Dat gebeurt ook.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Van Dijck tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een eventuele schrapping van het taalbereidheidscriterium uit de Vlaamse Wooncode

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de Wooncode en het eventueel bijsturen van de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de taalbereidheid

ACTUELE VRAAG van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het taalbereidheidscriterium in de Vlaamse Wooncode

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, ik heb met enige verwondering kennis genomen van het voorstel van spirit, toch een regeringspartij, om het taalbereidheidscriterium uit de Vlaamse Wooncode te schrappen. Dat criterium is er niet zomaar gekomen. Daar waren goede redenen voor. Ik noem er twee: een versterking van het Vlaamse karakter van de rand rond Brussel en een versterking van de sociale cohesie in grote sociale woonprojecten in de grote steden.

Ik zal u niet verhelen dat het Vlaams Belang eigenlijk een strenger criterium had gewenst, namelijk een echte taalvoorwaarde: kennis van de taal leidt tot toegang tot een sociale woning. Het is een taalbereidheidscriterium geworden waar kandidaat-sociale huurders de bereidheid moeten tonen dat ze Nederlands zullen leren. Zelfs dat was voor de Franstaligen echter al een brug te ver, en we hebben een juridische strijd moeten uitvechten om dat criterium overeind te houden. Dat is ons tot nu toe gelukt: de code werd goedgekeurd en is in werking getreden.

Nu zegt spirit echter dat er praktische problemen en kafkaïaanse toestanden zijn op het terrein en dat de maatregel zijn doel voorbijschiet. Dat laatste is alleszins kort door de bocht: de periode waarin de code, met het taalcriterium, van kracht is, is veel te kort om dat nu al te beoordelen.

Wat die toestanden betreft: elke nieuwe regelgeving heeft natuurlijk zijn kinderziekten, en kinderziekten hebben de neiging om voorbij te gaan. Wel is er een probleem door het feit dat Vlamingen een taalattest moeten gaan halen als ze geen diploma van het lager onderwijs kunnen voorleggen. Dat lijkt me inderdaad een onbedoeld neveneffect. We hebben dat misschien niet goed ingeschat. We zouden een manier kunnen vinden om dat te verhelpen. Dan ook maar meteen dat hele taalbereidheidscriterium afschaffen, is echter meer dan een brug te ver.

Aan minister Anciaux, die voor spirit in de regering zit, wil ik het volgende vragen: deelt u het standpunt ter zake van uw partij? Zult u dat ook aankaarten binnen de Vlaamse Regering? Zitten de leden van de regering ter zake nog op dezelfde golflengte? Aan minister Keulen, die bevoegd is voor Wonen, wil ik het volgende vragen: zal de Vlaamse Regering dat taalbereidheidscriterium handhaven in de Vlaamse Wooncode? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, onze voorspelling is uitgekomen. U weet dat we ons altijd hebben verzet tegen die nieuwe bepaling in de wooncode, omdat ze helemaal niet logisch is. Het opleggen van een taalvereiste

aan kandidaat-sociale huurders hoort niet thuis in een wooncode, terwijl het het Inburgeringsdecreet is dat mensen aanspoort en zelfs verplicht om de taal te leren. U vermengt de beide zaken. We hebben gezegd dat dit voor problemen zou zorgen. U viseert een bepaalde groep. Dit zou volgens ons uiteindelijk voor hopeloos veel misverstanden zorgen.

Nu blijkt dit inderdaad zo te zijn. Ondertussen heb ik contact opgenomen met een aantal Huizen van het Nederlands. Die worden daadwerkelijk overspoeld door mensen die een attest nodig hebben. Ze zeggen me dat 90 percent van de aanvragers mensen zijn die geen diploma hebben en al hun hele leven Nederlands spreken, maar nu op de ene of andere wijze een attest moeten hebben. Dat is compleet kafkaiaans.

De andere 10% kent men. Het gaat inderdaad over allochtonen. Zij zitten al op de ene of andere manier in het inburgeringstraject. Ze hebben lessen gevolgd of zijn daarmee bezig. Ook voor hen is een attest eigenlijk helemaal niet nodig. Hier en daar zal iemand misschien door de mazen van het net zijn gevallen, maar die had net zo goed op een andere wijze kunnen worden opgevestigd. De mensen in die Huizen van het Nederlands zijn daar niet op voorbereid. Ze hebben ongelooflijk veel administratieve rompslomp en vinden die hele maatregel absurd. Ik heb dan ook met zeer veel genoeg gehoord dat spirit tot dezelfde conclusie is gekomen. We hebben die discussie gevoerd tijdens de bespreking van de nieuwe Wooncode. Aan de leden van spirit wil ik zeggen dat hun bewustwording iets te laat komt. U hebt dit indertijd mee goedgekeurd, hoewel daar ook al werd gewezen op de problemen, maar beter laat dan nooit. Join the club. Ik ben zeer blij dat men ook binnen de meerderheid begint te beseffen dat er iets misgaat.

Mijnheer de minister, u bent een liberaal. Raar volkje, die liberalen. U staat te drummen om regels af te schaffen en de zaken te vergemakkelijken – vrijheid, blijheid. Laten we alle regels maar overboord gooien, tenminste, als het gaat over blanke mensen. Maar o wee als het over allochtonen gaat! (*Rumoer. Opmerkingen bij minister Marino Keulen*)

Open Vld staat op de eerste rij om het dragen van hoofddoeken in zoveel mogelijk gemeenten te verbieden. Als het gaat over sociale huurders, staat Open Vld op de eerste rij om ervoor te zorgen dat het voor die mensen moeilijker wordt. Daarmee stigmatiseert en viseert u een bepaalde groep. Ik wil dus iedereen oproepen er toch voor te zorgen dat deze bepaling uit de wooncode wordt verwijderd. Ze is immers onlogisch en discriminerend, en er zijn de inburgeringstrajecten, die ervoor moeten zorgen dat zoveel mogelijk mensen Nederlands leren. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, vanochtend las ik in de krant: “Spirit gooit een bom in de Vlaamse Regering.” Het artikel ging over de heer De Cock, die vragen stelde bij de taalbereidheid. Ik ken de heer De Cock al lang genoeg om te weten dat hij geen einzelgänger is en dat hij dergelijke uitspraken in samenspraak met de partij doet. Ik ben ervan overtuigd dat u daar ook achter zit, mijnheer de minister.

De taalbereidheid is voor onze partij altijd een zeer belangrijk punt geweest en werd ook opgenomen in het regeerakkoord. Die taalbereidheid is dan ook vrij snel opgenomen in de Vlaamse Wooncode. En toen is de lijdensweg begonnen met het belangenconflict van het Waalse Gewest, dat nooit enig argument aanbracht waarom men de belangen geschaad achtte. Het gevolg was dat wij de hele procedure tot de laatste dag hebben moeten volgen. Op de laatste zitting in de Senaat waren vanuit deze coalitie enkel nog de heer Decaluwe en ikzelf aanwezig om de Vlaamse belangen te blijven verdedigen. Ook toen konden ze geen reden aangeven waarom hun belangen geschaad waren, zodat het punt van de taalbereidheid eindelijk uitvoering kon vinden.

Wij hebben de Europese regelgeving volledig gevolgd. Als overheid mogen wij geen onderscheid maken tussen Vlamingen, Europeanen en anderstaligen. Ik had gelezen dat men de kennis van het Nederlands ook via de telefoon mocht aantonen. Ik vermoedde dat daar fraude mogelijk was, maar nu blijkt dat dit gebeurt met een telefoontje vanuit de sociale huisvestingsmaatschappijen naar het Huis van het Nederlands, zodat men toch kan controleren dat de kandidaat-huurder wel degelijk de persoon aan de telefoon was.

Taalbereidheid is erg belangrijk, zowel inzake inburgering als met betrekking tot de sociale huisvestingsmaatschappijen, omdat het sociale contacten mogelijk maakt. Als men niet dezelfde taal spreekt, begrijpt men elkaar niet. Soms kan dat zelfs tot gevaarlijke situaties leiden. Als men in sommige wooncomplexen ‘brand!’ roept, komt er niemand naar buiten, omdat niemand begrijpt wat er geroepen wordt.

Het is dus duidelijk dat dit een goed punt is. Nu komt men echter aanzetten met argumenten als zou het om pesterijen gaan en zou het de sociale contacten verhinderen. Daarom, mijnheer de minister, hoop ik dat u bij uw standpunt blijft dat u in de Vlaamse Wooncode ingenomen hebt.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord

Minister Bert Anciaux: Mevrouw de voorzitter, collega's, de spiritfractie heeft in de Vlaamse Regering de Vlaamse Wooncode aanvaard, inclusief het criterium waarin de bereidheid om Nederlands te leren voor

Nederlandsonkundigen werd bepaald. Wij komen daar niet op terug. Het criterium van de bereidheid van Nederlandsonkundigen om Nederlands te leren, lijkt mij om velerlei redenen te verdedigen.

Als je dan ziet dat er vandaag op het terrein ook heel wat onderzoek naar Nederlandstaligen gebeurt, die moeten bewijzen dat ze Nederlandskundig zijn, roept dat toch vragen op. Er gelden echter ook Europese regels die je niet zomaar naast je kunt neerleggen. De gelijkberechtiging is daarin noodzakelijk, maar de afbakening van de doelgroepen is niet zo eenvoudig.

Als mensen die hun hele leven al Nederlands spreken, hier hun hele leven al wonen plots moeten bewijzen dat ze Nederlandskundig zijn, dan kan dat overkomen als een pesterij, als een verhoging van de planlast. Mensen dachten dat ze naar de lagere school moesten gaan. Op het eerste zicht kan dat leiden tot een aantal problemen, die niet bedoeld waren in de wooncode. Minister Keulen heeft al voorzieningen getroffen voor mensen die niet kunnen bewijzen dat ze aan de voorwaarden voldoen. Het moet zelfs niet noodzakelijk om een bewijs van de lagere school gaan: het is voldoende dat een cursus werd gevolgd.

Als men dat niet kan bewijzen, kan men via een telefonisch gesprek met het Huis van het Nederlands aantonen dat men Nederlandskundig is. Op die manier zijn we toch op weg om veel van die problemen op te lossen. Ik heb begrepen dat er zelfs een bereidheid is om te kijken of nog andere maatregelen kunnen worden getroffen die nog beter kunnen voorkomen dat mensen hinder ondervinden bij het bewijzen van hun Nederlandstaligheid, op voorwaarde dat die voldoen aan de Europese regelgeving.

De zorg die de heer De Cock daarover heeft geuit, gaat over de frustratie die ontstaat bij nogal wat mensen. We willen die wegwerken. De regering en in eerste instantie de bevoegde minister hebben daar ook oor voor. We zullen samen zoeken naar mogelijke oplossingen om het probleem op de beste manier op te lossen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, collega's, voor mij is het belangrijk dat het speerpunt, de hoeksteen van het Vlaams regeerakkoord – de leefbaarheid in de sociale huisvesting en de daaraan gekoppelde inburgering – niet in vraag wordt gesteld.

Mevrouw Dua, waarover gaat het? Men kan goed zijn voor de wereld, maar slecht voor de mensen. In de praktijk stellen we vandaag vast dat mensen die al tien jaar onderdak vinden in de sector van de sociale huisvesting, nog altijd hun kindjes van zeven, acht, negen of tien jaar moeten meenemen om te tolken als ze worden uitgenodigd door de verantwoordelijken van de huisvestings-

maatschappij. Die ouders zijn compleet geïsoleerd. Na tien jaar Vlaanderen kunnen ze nog altijd niet naar het oudercontact gaan van de school van hun kinderen of hun schoolcarrière volgen. Die mensen slagen er nog altijd niet naar de winkel te gaan of een busticket van Lochristi naar Gent te kopen.

Sommigen zeggen dat we die mensen met rust moeten laten. Dat is de houding uit de slappe jaren zeventig, toen onverschilligheid een synoniem was van tolerantie. Wij willen daar vanaf. We willen net dat mensen kunnen meedoen. De doelgroep vindt dat ook positief. Ze ziet hoeveel we investeren, ziet hoeveel kansen ze krijgt in de Vlaamse samenleving.

Mevrouw Dua, ik til zwaar aan uw opmerking. We zorgen ervoor dat de maatregelen zeer laagdrempelig zijn: kosteloze cursussen, een inspanningsverbintenis zonder examens, een behoeftedekkend aanbod, waarbij we miljoenen euro's spenderen om de leefbaarheid in die sociale woonwijken en appartementsgebouwen te verhogen. Wie kan daar nu tegen zijn?

We moeten daarnaast ook rekening houden met de Europese realiteit en de Grondwet. We mogen niet soepeler zijn voor Vlamingen dan voor de andere burgers van de Europese Unie. Degenen die zeggen dat men de Vlamingen moet vrijstellen, zitten er volledig naast. Dat is het verschil tussen degenen die reageren vanuit het buikgevoel en degenen die opkomen voor de rechtstaat. Er moet rekening worden gehouden met het Europees recht, met de Belgische Grondwet.

We zijn natuurlijk ook niet van gisteren. We willen mensen niet treiteren of pesten. We hebben ervoor gezorgd dat de maatregel laagdrempelig is. Mensen die hier ooit naar school zijn geweest en daar een attest van kunnen voorleggen, worden sowieso vrijgesteld.

Om het nog gemakkelijker te maken: als je ooit een cursus hebt gevolgd in het weekend- of avondonderwijs, bij Bert Anciaux in het kader van het sociaal-cultureel werk of op andere manieren en dat attest binnenbrengt, ben je vrijgesteld. Mensen die dat attest niet meer vinden, zijn meestal nog zo ontwikkeld dat ze de telefoon opnemen en bellen naar de onderwijsinstelling waar ze ooit hebben gezeten voor een kopie van hun getuigschrift of een attest.

Voor een kleine restcategorie is dat misschien allemaal te veel gevraagd, en daarvoor heb ik begrip. Voor hen organiseren we het heel gemakkelijk en laagdrempelig. Van op de huisvestingsmaatschappij treedt de kandidaat-huurder via een telefonische procedure in contact met verantwoordelijken van het Huis van het Nederlands, zodat die laatsten kunnen vaststellen dat die mensen hier geboren en getogen zijn. Na een paar minuten zijn die mensen ervan af.

Dat moet gebeuren met iemand van het Huis van het Nederlands, omdat het een deskundige, neutrale derde moet zijn. Het laten controleren door de huisvestingsmaatschappij zelf mag niet. Dan krijgen we opnieuw Europa tegen. Als bijvoorbeeld een Marokkaan die ondertussen de Belgische nationaliteit verworven heeft maar Nederlandsonkundig is, naar een Belgische rechtbank stapt om te zeggen dat wie hier geboren en getogen is voorgetrokken wordt, heeft hij een punt.

Het is een beetje te vergelijken met iemand die duidelijk invalide is en recht heeft op een invaliditeitsuitkering. Het is ook niet de bediende van de mutualiteit die bepaalt of die persoon invalide is, dat is nog altijd een onafhankelijke geneesheer. Een garagist kan bijvoorbeeld ook ongetwijfeld bepalen of je wagen geschikt is voor het wegverkeer, maar toch moet je naar de autokeuring. Zo zit onze samenleving nu eenmaal in elkaar.

Als u een nog gebruiksvriendelijkere en klantvriendelijkere optie in petto hebt, mag u die altijd voorstellen. Een verklaring op eer voldoet niet. Wij hebben alles nagegaan. Ik werk dagelijks met de Huizen van het Nederlands, mevrouw Dua. Die mensen zeggen dat ze het vrij goed aankunnen. De niet-Vlamingen anticiperen erop: zij gaan eerst langs het Huis van het Nederlands en laten zich dan met dat attest inschrijven bij de huisvestingsmaatschappij.

We moeten goed opletten met ons woordgebruik in dit parlement. Het is een tweede natuur aan het worden om te overdrijven. Een paar weken geleden hebben we dat ook gezien met het lokaal pact waarbij de gemeenten geld krijgen. We slagen er bijna in om van een overwinning een halve nederlaag te maken. Sommigen zagen daarin valstrikken. Ook hier blaast men iets op tot een probleem. Men spreekt over een overrompeling van de Huizen van het Nederlands. Ga kijken, het is niet waar! Er wordt een opgeblazen terminologie gebruikt en op het moment dat er echt problemen zijn, hebben we er geen woorden meer voor.

Wees redelijk. Ik sta open voor alternatieven, maar passen ze binnen het kader van het Europese recht en de Belgische Grondwet? Dat is de taak van het parlement en de regering: zorgen dat iedereen recht wordt gedaan en ons niet verlagen tot het niveau van de toog.

MOTIE VAN ORDE

Persoonlijk feit

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer De Cock bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik heb dat persbericht inderdaad verstuurd. Het is de taak van de parlementsleden om de regering te controleren. Het Nederlands is me op het lijf geschreven. Ik verwacht van mezelf dat ik geen vragende partij ben met betrekking tot de bereidheid om Nederlands te kennen.

Wat blijkt? Indien een medicijn meer schadelijke neveneffecten heeft dan helende functies, wordt het even uit de rekken genomen. Mijn vraag is een bedenktijd in te lassen om te kijken of we niet te veel 'collateral damage' veroorzaken.

Wat doen we nu? Mij komt ter ore dat Frans Peters – een fictieve naam – uit Aalst, 57 jaar en werkloos, in aanmerking komt voor een sociale woning. Hij is verbouwereerd dat hij, terwijl hij Nederlands spreekt met de ambtenaar van de socialehuisvestingsmaatschappij, moet bewijzen dat hij Nederlands kent.

Mensen begrijpen dat niet goed. Daar vraag ik aandacht voor omdat de volgende stap heel vlug is gezet, namelijk dat mensen een zondebok zoeken. Als ze die zoeken, dan vinden ze die gemakkelijk in een andere groep. Dat wil ik absoluut vermijden. Ik wil niet dat er commotie ontstaat, maar dat die mensen op de meest gemakkelijke manier aan een attest geraken.

Mijnheer de minister, ik begrijp echt dat u vastzit aan de Europese regelgeving. Het is echter zo dat dit heel wat administratieve last meebrengt voor de koepel van het gemeenschapsonderwijs die mij dit gesignaleerd heeft en ook voor de Huizen van Nederlands.

Het is niet zo dat dit lang duurt, maar het brengt administratieve last mee en het is niet echt hun kerntaak. Diegenen die de taalbereidheid moeten bewijzen, kunnen dat waarschijnlijk bijna allemaal vanuit de inburgeringstrajecten die heel goed lopen. Met de digitale middelen waarover we beschikken, moeten we kruispunten kunnen organiseren zodat dit heel snel opspoorbaar is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Van Dijk tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een eventuele schrapping van het taalbereidheidscriterium uit de Vlaamse Wooncode

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de Wooncode en het eventueel bijsturen van de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de taalbereidheid

ACTUELE VRAAG van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het taalbereidheidscriterium in de Vlaamse Wooncode (Voortzetting)

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, ik ben tevreden met het antwoord van beide ministers. Het ballonnetje van spirit is eigenlijk min of meer neergehaald. Minister Anciaux staat terug op de lijn van de Vlaamse Regering.

De minister van Wonen heeft bevestigd dat eventuele problemen voor Vlamingen die plots een attest moeten afhalen, op de meest soepele wijze zullen worden aangepakt. Hij heeft bovendien met klem bevestigd dat de Vlaamse Wooncode blijft wat ze is, met inbegrip van het taalbereidheidscriterium. Een mens kan moeilijk meer verwachten. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, ik wil expliciet benadrukken dat het ook voor Groen! essentieel is dat zoveel mogelijk mensen van allochtone afkomst Nederlands spreken. Dat is de sleutel. (*Opmerkingen van minister Marino Keulen*)

Onder andere op initiatief van mevrouw Vogels hebben we het Inburgeringsdecreet met volle overtuiging goedgekeurd, omdat dit het instrument is om ervoor te zorgen dat mensen van vreemde afkomst effectief een inburgeringstraject afleggen, waaronder het aanleren van de taal. Mijn belangrijkste punt is dat dit niet moet worden vermengd. Begin niet met het inbouwen van drempels in de sociale huisvesting voor problemen die eigenlijk op een andere manier moeten en kunnen worden aangepakt. Dit leidt tot problemen voor de kandidaat-huurders.

Zoals de heer De Cock zei, valt het niet uit te leggen dat iemand die hier al altijd heeft gewoond en de taal spreekt plots een attest moet afhalen. Het wekt inderdaad wrevel ten aanzien van de logge overheid die altijd maar nieuwe regels invoert. Het gaat dan dikwijls om mensen die al heel lang op wachtlijsten staan. Dat is dan

nog een bijkomend probleem. Als iedereen zomaar van de ene dag op de andere toegang zou hebben tot de sociale huisvesting, dan zou er nog wat onderhandeld kunnen worden. Elke kandidaat staat echter heel lang op de wachtlijst en als die dan eindelijk een woning krijgt, moet die een absurd document afhalen.

Mijnheer de minister, ik vraag u om daar nog eens goed over na te denken. U vermengt twee zaken die best uit elkaar worden gehaald. Laten we het zuiver houden: een wooncode met een maximale toegang voor iedereen tot sociale woningen en een Inburgeringsdecreet met maximale investeringen om ervoor te zorgen dat mensen geïntegreerd geraken.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de voorzitter, ik ben er tevreden over dat minister Anciaux duidelijk heeft laten blijken dat hij de taalbereidheid erg belangrijk vindt. We maken nu een onderscheid tussen Vlamingen en anderstaligen. Als gevolg van een opmerking van de Raad van State hebben we de Vlamingen mee opgenomen.

Het was niet omdat we vonden dat het moest, maar Europa laat dat niet toe. Als de overheid vraagt om de taalbereidheid aan te tonen en Europa daarnaast zegt dat het niet kan dat een onderscheid wordt gemaakt tussen Vlamingen en niet-Belgen, dan is dat zo.

Men vindt het een rompslomp, maar er zijn verschillende manieren. We hebben ze al genoemd. Het kan telefonisch, de sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen gewoon naar de scholen bellen om te onderzoeken of iemand ingeschreven was en zo meer. Laten we alstublieft het belang van de taalbereidheid voor ogen houden, want de onderlinge sociale contacten zijn het belangrijkste dat we ermee willen verwezenlijken.

Ik dank minister Keulen om bij zijn standpunt te blijven.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de voorzitter, dit is een belangrijk debat, want het beleid van de Vlaamse Regering is gericht op de inburgering, en taal is een factor van sociale integratie. Minister Vandenbroucke heeft al meerdere keren opgemerkt dat bij de werkgelegenheid in Brussel en de rand, de kennis van het Nederlands of de bereidheid of de taal te leren, een belangrijke factor is. Denken we maar aan de allochtone werkloosheid in Brussel en aan de vacatures in de rand. Wie niet bereid is om Nederlands te leren, zal er nooit in slagen om werk te vinden. Ook bij de VDAB is dit een van de criteria waaraan getoetst wordt of men bereid is om een job te zoeken of te aanvaarden.

Het is ook een belangrijke factor van integratie bij het sociaal wonen en in de wooncode. Mensen moeten met

elkaar kunnen praten, kunnen communiceren. De taal is een essentieel onderdeel van de emancipatie. Minister Keulen heeft een hele procedure moeten volgen om tot de uiteindelijke Vlaamse Wooncode te komen.

Mij verwondert evenwel dat mevrouw Dua dit zelfs ten gronde in vraag stelt. De Vlaamse Regering zou een verkeerde weg bewandelen. Ik ben inwoner van de rand van Brussel. Ik vind dit nogal gevaarlijk. We hebben bijna een jaar procedures moeten doorlopen. Denken we maar aan de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Arbitragehof, de Raad van State, Europa: overal werd het decreet betwist, maar uiteindelijk hebben we het fiat gekregen van al die instellingen. Ik vind het gevaarlijk om het nu in vraag te stellen.

In de praktijk hebben we in Zaventem voor de toewijzing van gronden ook de taalvereiste ingevoerd. Het gaat niet over een taaltest of een taalexamen, maar over de bereidheid van mensen om Nederlands te spreken of om zich in te schrijven voor een cursus. De procedure loopt. We hebben 76 kavels ter beschikking en er zijn 88 aanvragen. Ik heb ze doorgenomen. Er zijn ook verschillende migranten bij: Turken, Cyprioten en zo meer. In de bijlage stellen die mensen dat ze bereid zijn om zich in te schrijven voor een cursus Nederlands in het Huis van het Nederlands. We testen niet of ze de cursus helemaal tot op het einde volgen en ze moeten geen examen afleggen, maar ze moeten bereid zijn om zich te integreren. Ik stel vast dat er geen protest is tegen deze procedure: de mensen zijn bereid om dit te doen.

Als we in heel Vlaanderen niet respecteren dat taal een factor van integratie is, dan ondermijnen we het inburgeringsbeleid en bewijzen we de allochtonen een slechte dienst. Ze hebben er immers alle belang bij om de taal te leren van de streek waar ze wonen.

Ook in de rand van Brussel is dit een essentieel onderdeel van het beleid. De Franstaligen betwisten dat. Ze willen zich niet integreren. Ze willen de inspanning niet doen om te kunnen communiceren in de regio waar ze wonen. Dat is op dit ogenblik de politieke discussie.

In Zaventem schrijven verschillende Franstaligen zich ook in voor de aankoop van een grond en ze zijn bereid om Nederlands te leren. Onze burgemeester, de heer Vermeiren, heeft al meermaals gezegd dat we dat aanbod moeten doen.

Mevrouw Dua, inburgering moet ook een finaliteit hebben. Ik begrijp absoluut niet dat men daar asociale trekjes zou in zien, integendeel. Taal is een factor van integratie. Ik steun dan ook het antwoord van minister Keulen en de filosofie van het Vlaams Parlement dat de Vlaamse Wooncode op die manier heeft geconcipeerd. Die code is absoluut niet nationalistisch, racistisch of egoïstisch, integendeel: die code moet de inburgering maximale kansen geven.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik heb met plezier geluisterd naar het antwoord van de Vlaamse Regering. Ik heb daar een duidelijke coherentie in gehoord. Ik ben tevreden dat de Vlaamse Regering deze samenlevingsuitdaging op een pragmatische manier verder wil benaderen.

Mevrouw Dua, we hoeven het in dit parlement niet over alles eens te zijn, anders zouden we in dezelfde partij zitten. Ik heb u horen zeggen dat wij liberalen rare jongens zijn. Enerzijds willen we graag regeltjes afschaffen, anderzijds zijn we er als de kippen bij om speciale, lees negatieve, regels op te leggen ten aanzien van niet-witte mensen. Ik paraphraseer een beetje maar ik geef de tonaliteit van uw betoog weer.

Mevrouw Dua, dit is er ver over. Ik ben geschandaliseerd. Ik pik dit niet. Ik heb u tot nu toe gerespecteerd als parlementslid. Als u een greintje parlementair zelfrespect hebt, dan verontschuldigt u zich voor deze uitspraak. Ik nodig u daar graag toe uit, want u weet dat die uitspraak niet klopt. (*Applaus bij de Open Vld, CD&V en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Beide ministers waren heel duidelijk, en ik ben hen daar heel dankbaar voor.

Mevrouw Dua, ook ik heb een aantal Huizen van het Nederlands en antennes gebeld. Het verhaal dat u ophangt, is niet helemaal juist. Het is inderdaad juist dat het drukker is, maar dat zou een tijdelijk probleem zijn. Bijvoorbeeld in de antenne Halle van het Huis van het Nederlands moet iedereen die op de wachtlijst staat, worden gescreend. Het gaat in totaal over 800 mensen. Zij moeten allemaal worden getest. Dat is een tijdelijk ongemak. Elders gebeurt dat op een meer gespreide manier.

Er is misschien een probleem met een aantal oudere mensen die hun getuigschrift niet meer terugvinden, of met Nederlandstaligen die niet goed ter been meer zijn. In Vlaams-Brabant lost men dat heel eenvoudig op: men stuurt de sociaal assistent ter plaatse. Die belt samen met de betrokkene naar de educatief consultant van het Huis van het Nederlands, en het probleem is van de baan. Er zijn dus creatieve mogelijkheden om dit probleem op te lossen.

Ik heb aan iedereen die ik heb gebeld gevraagd wat ze vinden van deze maatregel. Iedereen blijkt deze maatregel voor 100 percent te steunen. Ze willen dus absoluut niet dat de maatregel wordt afgeschaft of gewijzigd. Ze verwijzen daarbij naar het gelijkheidsbeginsel dat nageleefd moet worden. Het zou juridisch en sociaal onaanvaardbaar zijn om sommige mensen strengere voorwaarden op te leggen dan anderen. Bovendien zijn

de Franstalige Belgen in de rand heel erg op hun hoede, en daarin worden ze aangespoord door hun politici.

Mevrouw Dua, u kent de problematiek van de Vlaamse rand duidelijk niet. Ik nodig u graag uit om eens kennis te maken.

Degenen die nooit de intentie hebben of de wil opbrengen om zich te integreren of om onze taal te leren, vallen uit de boot. Vroeger was dat niet het geval. Degenen die wel willen integreren, bewijzen we een grote dienst.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Onze fractie blijft principieel achter het standpunt van de taalbereidheid staan. We moeten bekijken hoe we de concrete gevallen die hier werden genoemd, kunnen oplossen. Voor het vinden van getuigschriften moeten we nagaan hoe we een administratieve vereenvoudiging kunnen doorvoeren. Mijnheer de minister, ik wil suggereren om de bevoegdheid van de ambtenaren van de huisvestingsmaatschappijen niet meteen naast ons neer te leggen. We moeten zoeken naar mogelijkheden.

Mijnheer de minister, morgen hebben we daarover een gedachtewisseling met u. Misschien kunt u daar enkele suggesties doen om de administratieve vereenvoudiging door te voeren. Een oplossing op dat vlak zou een hele stap vooruit zijn.

De voorzitter: Mevrouw Moens heeft het woord.

Mevrouw Monique Moens: Iedereen weet dat sinds de invoering van de Vlaamse Wooncode kandidaat-huurders van sociale woningen moeten bewijzen dat ze Nederlands kennen. Heel de heisa die we nu meemaken, is het gevolg van een klacht van de Franstaligen. Zij vinden dat pure discriminatie. Ze stapten met een klacht naar het Grondwettelijk Hof en de Raad van State. Die hebben de klacht afgewezen. Daarna zijn de Franstaligen heel gefrustreerd naar het Europees Hof getrokken, dat de klacht momenteel onderzoekt.

In een bericht in De Standaard van vorige week staat dat volgens de maatregelen die nu gelden, ook Nederlandstaligen het bewijs moeten leveren dat ze Nederlandstalig zijn, en dat de Vlaamse Regering dit heeft ingevoerd omdat ze bang is voor het onderzoek van het Europees Hof en het decreet letterlijk laat toepassen.

Er bestaat nog maar eens onenigheid in de Vlaamse Regering. Zopas hadden we de vraag aan de ministers Vandembroucke en Keulen. Deze vragen worden aan de ministers Anciaux en Keulen voorgelegd. Het is goed om eerst te overleggen in de Vlaamse Regering en dan pas persberichten uit te sturen, in plaats van de omgekeerde volgorde te volgen.

Minister Keulen, blijft u bij uw standpunt dat het decreet zonder uitzonderingen naar de letter moet worden toegepast, of wacht u op de uitspraak van Europa om hier en daar aanpassingen door te voeren?

Minister Marino Keulen: Dit onderwerp brengt duidelijk heel wat beroering met zich mee. Als we praten over inburgering, praten we over het kloppende hart van onze samenleving. Daarmee zitten we midden de mensen. Het hele inburgeringsbeleid en de wooncode bij uitstek kunnen worden gecatalogeerd als sociaal beleid. Dat is voor iedereen duidelijk. Mensen uit hun isolement halen, zorgen dat ze met elkaar communiceren in de woonwijken en appartementsgebouwen en dat ook kosteloos doen zonder examens te organiseren, en daarvoor bovendien een behoeftedekkend aanbod doen, dat geeft aan hoe belangrijk we dat vinden als Vlaamse Regering.

Voor de meeste mensen is er geen enkel probleem, ook niet van praktische aard. De meesten hebben nog wel een attest of getuigschrift. Wie het niet heeft, belt meestal zelf naar de school en krijgt het dan nagestuurd. Voor de enkelen die niet meekunnen, hebben we de telefonische procedure om zich wettelijk met alles in orde te stellen. Kan het nog eenvoudiger?

We hebben dat niet gedaan omdat we schrik hebben van deze of gene. De Raad van State heeft ons erop gewezen dat we geen uitzonderingen mogen maken voor Vlamingen. In het kader van de Europese ruimte kunnen we niet soepeler zijn voor Vlamingen dan voor de rest van de inwoners van de EU. Ook de Belgische Grondwet bevat duidelijke non-discriminatiebepalingen. Daar moeten we nu eenmaal rekening mee houden.

Ik heb ook gezegd dat, als iemand een gemakkelijker weg weet, ik daarvoor open sta, maar met een oplossing die de toets aan het Europees recht en de Grondwet kan doorstaan.

Mevrouw Dua, uw verhaal dat de VLD alleen zou werken voor witte mensen, ligt me zwaar op de maag. Ik had van u meer niveau en meer klasse verwacht. Wat we doen in het kader van de inburgering gebeurt altijd op een manier waardoor er geen schokgolven optreden en er een breed draagvlak is in de politiek, maar ook bij de doelgroep zelf. Voor de sociale huisvesting hebben we vandaag 400 miljoen euro. Ik krijg mijn geld niet op, omdat de capaciteit van de bouwsector vandaag stremt op 4000 nieuwe sociale woningen op jaarbasis en 7000 renovaties. We blijven vandaag dus met geld zitten, omdat de sector van de bouw naast woningen voor de sociale huisvesting ook bouwt voor de private woningmarkt, de wegenbouw, kantoorgebouwen en industriële gebouwen. We zitten daar dus aan de limiet.

Mevrouw Dua, u bent minister geweest, u bent partijvoorzitter geweest en bent ondertussen ook senior member van dit parlement: dit had niet moeten.

Mevrouw de voorzitter, als mensen makkelijker, meer klantvriendelijke alternatieven weten, ook als alternatief voor de telefonische procedure, sta ik daar altijd voor open, maar altijd binnen het wettelijke kader.

De heer Wim Van Dijk: Mijnheer de minister, ik ben zeer blij dat er eigenlijk een kamerbrede steun is voor dat taalbereidheidscriterium. Dit debat heeft ook aangetoond dat de onredelijken niet aan deze kant zitten, maar wel ginder.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de minister, mijnheer de fractieleider, ik heb inderdaad zware kritiek geformuleerd. Ik stel vast dat die aangekomen is, wat ook de bedoeling was. Ik zal u verklaren waarom ik dit een zeer belangrijk element vind en waarom ik ook het hoofddoekendebat daarbij betrokken heb.

Uiteindelijk fungeert u als overheid. U stelt in uw sociale huisvestingsmaatschappijen een aantal criteria, zeker in de grote steden, voorop voor allochtonen. In feite zit daar een logica in. Maar wat zijn de perverse effecten?

Mijnheer de minister, u weet ook dat de privémarkt, waar de huurder veel minder wordt beschermd, de overheid achterna holt. Men gebruikt dit als wapen om minder toegang te geven aan allochtonen. Hetzelfde met het hoofddoekendebat, want dat zat ook in de redenering waarom de heer Gatz zo kwaad was. Ook op de privémarkt begint men dit nu te gebruiken: als in de stadsdiensten geen hoofddoek mag, mogen mensen met een hoofddoek ook elders niet binnen.

Mijnheer Gatz, ik blijf erbij dat u overal allerlei regels wilt afschaffen, tenzij het inderdaad gaat over allochtonen, waarvoor de VLD blijkbaar plots strengere criteria hanteert. (*Applaus bij Groen! Opmerkingen van de heer Gatz*)

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de minister, ik ben tevreden dat u bij uw standpunt blijft. Indien het nog soepeler kan om de taalkennis te bewijzen, moeten we dat invoeren. Toen we met de inburgering begonnen, was er enorm veel kritiek, maar het heeft zijn nut bewezen. In een artikel in De Standaard stond dat de vreemdelingen die hier binnenkwamen heel tevreden waren met de inburgeringscursus. Ook de taalbereidheid zal haar nut bewijzen.

Wat de Vlaamse rand betreft, want dat was de reden waarom ik reageerde, is het duidelijk: als we de verfransing willen tegengaan en ervoor zorgen dat het Nederlands de voertaal kan blijven, is het belangrijk om bij dat standpunt te blijven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de veiligheid bij De Lijn, naar aanleiding van een nieuw geval van agressie tegen een buschauffeur in Antwerpen

ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het veiligheidsplan 'Veilig op weg' van De Lijn

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Vandembroucke.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, vorige maandag is op Lijn 14 in Antwerpen een vrouwelijke buschauffeur in elkaar geslagen. Die lijn staat ter plekke als een risicolijn bekend. De dame is zeven dagen werkonbekwaam. De bus is overigens ook beschadigd.

Het is niet het eerste incident en het zal, vrees ik, ook niet het laatste incident zijn. Dit incident heeft de collega's van de betrokken buschauffeur er evenwel toe aangezet het werk op de stelplaats te Zurenborg spontaan stil te leggen. De vakbonden hebben de spontane actie van hun vakbondsleden erkend. De gesprekken met de directie van De Lijn zijn afgesprongen. De vakbonden hebben een 24 urenstaking afgekondigd.

Dit is een pijnlijke zaak. Ik denk hierbij eerst en vooral aan de gebruikers van De Lijn, die weer het slachtoffer van het falen van de openbare dienstverlening worden. Ik heb evenwel kunnen vaststellen dat de reizigers begrip voor de door de stakers aangehaalde redenen kunnen opbrengen. Het is tevens pijnlijk voor ons, politici en vertegenwoordigers van de belastingbetalers. We investeren massaal in het openbaar vervoer. Het openbaar vervoer is echter enkel interessant voor de cliënten indien het comfortabel, betrouwbaar en veilig is. Op dit laatste vlak heeft het openbaar vervoer het al bij herhaling laten afweten. Dit heeft onder meer tot de staking van deze week geleid.

Mijnheer de minister, het lijkt me nuttig hier een aantal vragen over dit incident te stellen. Naar aanleiding van de moord op de heer Demoor heeft de Vlaamse Regering een aantal maatregelen afgekondigd om de veiligheid op het openbaar vervoer in het algemeen en in Antwerpen in het bijzonder te verhogen. Die maatregelen omvatten onder meer het installeren van camera's, in het bijzonder op de risicolijnen, en het aanwerven van bijkomend veiligheidspersoneel.

In mei 2007 en in november 2007 heb ik minister Van Brempt naar aanleiding van het zoveelste incident een

aantal vragen over de realisatie van deze goede voornemens gesteld. Ik heb toen steeds begrip voor de door haar aangehaalde argumenten getoond. Ze heeft toen verklaard dat de plannen zouden worden uitgevoerd, dat de complexiteit van het dossier tot achterstanden had geleid, dat er budgettaire problemen waren en dat het om een bijzonder moeilijk Europees aanbestedingsdossier ging. Vandaag is mijn geduld en het geduld van de werknemers van De Lijn op. Vandaag wil ik horen hoe het zit met de goede voornemens die minister Van Brempt in juli 2006 heeft verkondigd. Hoe staat het met de maatregelen die zouden worden genomen om de veiligheid op De Lijn te verhogen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, we kennen de situatie bij het openbaar vervoer in het algemeen en bij De Lijn in het bijzonder. Men is best geen werknemer van dit bedrijf.

Ik heb een aantal letterlijke uitspraken van minister Van Brempt uit 2006 verzameld. Er is daarnet al naar de aangekondigde maatregelen verwezen. De blikvangers van het plan zijn de vertienvoudiging van het aantal camera's en de inzet van 214 mensen. Die beslissingen zijn genomen naar aanleiding van de gebeurtenissen op lijn 23.

Ondertussen is de deadline naar halverwege 2008 verschoven. In de commissie zijn, onder meer door de heer Peumans, een aantal vragen om uitleg over die veranderingen gesteld. In de beleidsbrief van de minister staat eveneens dat de deadline is verschoven. Ik vermeld dit omdat in het veiligheidsplan 'Veilig op weg' van De Lijn letterlijk staat dat 750 voertuigen camerabewaking zullen krijgen. Gisteren heeft De Lijn een persbericht verspreid. Naar aanleiding van het incident, het zoveelste geval van agressie, zullen in de loop van de komende maanden 720 voertuigen met camera's worden uitgerust.

Ik heb dit even uitgerekend.

Als men de feiten bekijkt, dan zou men als minister beschaamd moeten zijn. Want op basis daarvan kan men zich afvragen wat de minister doet. Het actieplan 2006 voorzag in 750 stuks, maar het werden er slechts dertig. In mei 2007 waren het er nog altijd dertig. In februari 2008 zijn het er nog altijd dertig. Ik weet ook dat de tijd nodig om een flitscamera te plaatsen kleiner is en dat die ook meer opbrengt. Maar een camera, die misschien wel een mensenleven zou kunnen redden, wordt beschouwd als een verliespost. Dat is mijn indruk.

Als ik dat allemaal overschouw, rekening hou met het feit dat gisterenavond de chauffeurs van De Lijn me vertelden dat ze het kotsbeu zijn, en vaststel dat de onuitgevoerde maatregelen allemaal vermeld staan bij "de blikvangers" van "Kathleen", die u vervangt, dan stel ik

me vragen. Ze zegt daarin dat ze na het incident op lijn 23 "snel en accuraat" zal ingrijpen. Als men twee jaar nodig heeft voor het speerpunt van dit veiligheidsplan en met het voorliggende resultaat "snel en accuraat ingrijpen" bedoelt, dan weet ik niet wat het normale werktempo van de minister is.

Ik vraag dus nogmaals waar we staan met de uitvoering van dit veiligheidsplan. Verder wil ik zeggen dat ik me als minister zou schamen als ik hier na bijna twee jaar zou moeten komen zeggen dat er niets van in huis is gekomen. Blijkbaar kunt u alleen wat rommelen in de marge. (*Applaus van mevrouw Monique Moens*)

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, de feiten zijn bekend: maandagavond was een chauffeur op lijn 14 in Antwerpen het slachtoffer van agressie. Ik betreur die daad van agressie op zich, en ik betreur dat de chauffeur er het slachtoffer van werd. Dergelijke vormen van agressie zijn onaanvaardbaar, en men kan alleen maar hopen dat we erin slagen ze te voorkomen en te beteugelen.

Noch u, noch ik hebben de illusie dat een veiligheidsplan van De Lijn alle daden van agressie zal voorkomen. In dat plan is wel in een aantal maatregelen voorzien ter voorkoming ervan, en ook in maatregelen om hulp te verlenen als agressie zich voordoet. Het is natuurlijk ook belangrijk dat de daden van agressie worden beantwoord.

Wordt het tijdschema gerespecteerd? Ik heb goed geluisterd naar wat de heer Verstrepen daarover heeft gezegd. Zullen medio 2008 de maatregelen in het plan zijn uitgevoerd, zoals is gepland? Dat is de relevante vraag. Ik denk dan aan de inzet van lijnspotters en de stadswachten, het proefproject met een tweede persoon op het voertuig, het vooraan opstappen, de uitbreiding van de dispatching, de oprichting van een veiligheidsdienst, bijkomende opleidingen voor chauffeurs en controleurs, provinciale samenwerkingsakkoorden met de politie en de toepassing van de overlastboetes.

Ik wil beginnen met te verwijzen naar de meest recente stand van zaken die op 14 november in de commissie is gegeven, naar aanleiding van een interpellatie van de heer Penris. Ik zal niet alles herhalen, maar wil toch het volgende benadrukken. De twee belangrijkste maatregelen die nog moeten worden uitgevoerd, zijn de aanstelling van nog zeventien controleurs-veiligheidsagenten en de installatie van camera's op nog 720 voertuigen. Er zijn op 30 voertuigen al camera's geplaatst.

Op 19 december heeft de raad van bestuur van De Lijn de opdracht voor de plaatsing van die resterende 720

camera's toegewezen. Ik kan u meedelen dat met de productie van de camera's is begonnen, de voertuigen op de plaatsing worden voorbereid en men met de installatie begin maart begint. De installatie zal halfweg 2008 zijn afgerond.

In het kader van het veiligheidsplan zijn al 65 bijkomende controleurs aangeworven. De overige zeventien zijn geselecteerd om in de loop van februari aan hun opleiding tot veiligheidsagent te beginnen. Ze zullen halfweg 2008 op het terrein operationeel zijn. Het is heel normaal dat deze vraag er komt op een moment dat er onrust onder de mensen is, en die onrust op zich is ook heel begrijpelijk. Ook de verontwaardiging is heel begrijpelijk. Die vraag komt dus op tijd.

U vraagt of ik kan bevestigen dat het uitvoeringsschema gehandhaafd blijft. Het antwoord is positief.

En ik heb er natuurlijk alle hoop op, al heb ik dat niet voor 100 procent in de hand, dat dit ook zal leiden tot een vermindering van het aantal gevallen van agressie en tot een betere aanpak van de agressie bij De Lijn.

Wat de cijfers betreft, wil ik nog het volgende zeggen. Als men naar 2007 kijkt, liggen de cijfers niet hoger dan in 2006. Het aantal agressiegebonden arbeidsongevallen, 99 in 2006, 96 in 2007, wijzen eigenlijk op een stabilisatie. Als je weet dat het aantal kilometers dat door De Lijn wordt afgelegd, zeer aanzienlijk toeneemt, en het aantal chauffeurs en passagiers eveneens zeer aanzienlijk toeneemt, kan men stellen dat we als samenleving met de maatschappij De Lijn de agressie in 2007 nog in de hand hebben gehouden.

In de veronderstelling dat het installeren van de camera's toch een ontradend effect zal sorteren dat snel zou moeten optreden – en daar ga ik van uit – mogen we hopen dat de situatie in 2008 bij De Lijn zal verbeteren, en dat moet ook zo zijn.

De heer Jan Penris: Ik wil begrip opbrengen voor uw antwoord wat het technische gedeelte aangaat. Daar kon ik u nog wat in volgen. U zegt dat we op schema zitten. Natuurlijk zitten we op schema. Als u in juli 2006 aankondigt dat u maatregelen gaat nemen die half 2008 gerealiseerd zullen zijn, dan hebt u een zeer brede tijds-marge genomen. Er bestaan dossiers, zoals de heer Verstrepen het stelt, waar sneller en doortastender gehandeld kan worden. Ik stel vast dat uw regering in dit dossier laat en traag reageert. Tot daar aan toe.

Het tweede gedeelte van uw antwoord stond me minder aan. U begint met de incidenten te minimaliseren in functie van het aantal kilometers dat werd afgelegd en het aantal reizigers dat werd vervoerd en zegt dat het al bij al nogal meevalt. Elk incident is er een te veel. Ik denk dat we onze kop niet in het zand moeten steken.

Ten aanzien van misdrijven gepleegd op het openbaar vervoer moeten wij als verantwoordelijke politici een nultolerantiebeleid hanteren. Vanmorgen en gisteren hebben we er in de commissie Openbare Werken over gedebatteerd. We hebben een voorstel ingediend om een zerotolerantiebeleid in te voeren. Uw meerderheid heeft gemeend dat voorstel te moeten afschieten, natuurlijk omdat het van ons kwam en om geen enkele andere reden.

En voorts bestaat er in dit land de scheiding der machten. Ik ben ook blij dat ik in een rechtsstaat leef waar de scheiding der machten bestaat. De rechterlijke macht mag wel eens een lesje krijgen. Als zij met incidenten, met misdrijven, met moord te maken krijgen – ik spreek hier over de zaak Demoor – moet de rechterlijke macht toch eens beseffen dat ze met haar uitspraken een bijzonder zware maatschappelijke verantwoordelijkheid begint te dragen. Zowel de rechters die het vonnis hebben geveld als de raadsheren die uiteindelijk dat vonnis hebben verzwaard, dragen hierin een verpletterende verantwoordelijkheid, want op de duur krijgen sommige gebruikers van de openbaar vervoer de indruk dat alles kan en alles mag.

Ik richt me nu niet langer tot u als vervanger van de minister van Openbaar Vervoer, maar tot u als minister van Onderwijs. We vervullen hier toch een heel belangrijke maatschappelijke opdracht. U schrijft eindtermen in alle richtingen. Zou het niet nuttig en wenselijk zijn om onze jongeren op te voeden, in die zin dat als ze gebruik maken van het openbaar vervoer en alle andere faciliteiten die wij hun ter beschikking stellen, ze ook respect opbrengen voor degenen die gebruik maken van die faciliteiten en die dat openbaar vervoer mee dragen. Ik denk dan aan onze chauffeurs, onze 'wattmannen' en onze 'wattvrouwen'. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Jurgen Verstrepen: Ik ben niet verbaasd met het antwoord van de minister. Ik was erop voorbereid. Ik dacht wel dat hij allerlei technische specificaties uit de kast zou halen en zaken die in de vorige periode gerealiseerd zijn. Maar over wat nog te realiseren valt in 2007 en 2008 heeft hij niks verteld, buiten de camera's plaatsen. Dat wordt nu op twee maanden gerealiseerd terwijl het eigenlijk niet is gelukt op anderhalf jaar tijd.

Goed, ik geef u het voordeel van de twijfel. Soms is kunst- en vliegwerk eens interessant.

In ieder geval, ik volg wel de redenering. Er zijn hier heel wat mensen die 's avonds nog veel rondhossen met hun chauffeur, zij het niet om de drank maar door hun functie. Het zou interessant zijn als zij 's avonds eens het Antwerps openbaar vervoer zouden uittesten. U zou eens moeten zien hoeveel en welke mensen

's avonds het openbaar vervoer nog gebruiken. U zou misschien concluderen dat er daadwerkelijk een probleem is. De trage aanpak van dit probleem bedreigt de veiligheid. Nochtans is veiligheid een basisrecht, zeker op het openbaar vervoer.

Bij zo'n geval van agressie ontstaat direct een hele discussie. Wie heeft eerst geklopt? Hoeveel keren hebben ze op het belletje geduwd? Stond die spiegel dan nog wel recht? Wie heeft de eerste duw gegeven? Volgens mij moet de discussie daar niet over gaan. Het kernprobleem is het gedrag van zeer veel jongeren op het openbaar vervoer. Iedereen hier weet dat. Het probleem is wel tien jaar oud. En na al die tijd hebben we nog niets bruikbaar in handen. De metingen zijn niet exact en "het valt nogal mee".

Ik wil de discussie met u aangaan: hoeveel doden hebben we nodig bij het openbaar vervoer voor ze maatschappelijk aanvaardbaar zijn? Hoeveel gevallen van agressie tolereren we? Hoeveel gevallen hebben we nodig vooraleer we in de foutmarge zitten?

Uw antwoord heeft mij niet overtuigd, mijnheer de minister.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik ben een beetje verwonderd van de selectieve lezing van de commissieverslagen door de heer Verstrepen. Onder meer de heer Penris heeft hierover al vragen gesteld. Hij heeft een motie ingediend, en die is gisteren besproken.

Mijnheer de minister, ik zou u willen uitnodigen om dat driemaandelijks rapport betreffende 'Veilig op weg' aan de commissie over te maken. Men mag er niet één zaak uitpikken, mijnheer Verstrepen. U zit daarmee op het verkeerde spoor. U doet alsof alle problemen van agressie opgelost zullen zijn met voldoende camera's. Die agressie is niet eigen aan het openbaar vervoer maar aan onze maatschappij. Als we uw redenering volgen, moeten we ook niet meer in de auto stappen. De dodelijke ongevallen door verkeersagressie zijn ook niet meer te tellen. Op de weg is de agressie nog veel groter. Uiteraard is elk geval van agressie er één te veel, dat heeft de regering altijd duidelijk gemaakt.

Mijnheer Penris, op 14 november was u tevreden over het antwoord van de minister: "Mevrouw de minister, uw antwoorden voldoen. Maar dat was de vorige keer ook al het geval." Dat hebt u letterlijk gezegd. "Ik zou niet graag hebben dat dergelijke initiatieven al te vrijblijvend blijven, daarom kondig ik een met redenen omklede motie aan." Uw motie gaat echter helemaal niet over het veiligheidsplan van De Lijn.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, voor alle duidelijkheid, ook wij zijn bekommerd om de veiligheid op het openbaar vervoer. Mijnheer Penris, ik begrijp dat u vandaag een nummertje wilt opvoeren rond deze zaak. *(Rumoer)*

Het debat is gisteren al volledig uitgeput in de commissie, zoals de heer Peumans zegt. Ik herhaal ook graag mijn argumenten, want u klimt hier vandaag op het spreekgestoelte alsof wij, de meerderheid, tegen uw terechte vraag naar nultolerantie waren. *(Rumoer)*

Gisteren hebt u gepleit voor een strengere bestraffing van misdrijven gepleegd op het openbaar vervoer. Ik heb daarop uitvoerig toegelicht dat dat reeds bepaald is door de federale regering bij wet van 20 december 2006 tot wijziging van het Strafwetboek.

Ik wil terugkeren naar de kern van de zaak. Ook voor ons is de veiligheid een prioriteit. Zoals de minister zegt, zijn de maatregelen voor een belangrijk deel genomen. Een deel is nog in uitvoering. Mijnheer de minister, wat is het effect van die maatregelen? Heeft er al een evaluatie plaatsgevonden? Daar heb ik immers nog niets over gehoord. Wordt er overwogen die maatregelen, als ze geëvalueerd zullen zijn, eventueel bij te sturen?

Minister Frank Vandenbroucke: Als minister van Onderwijs voel ik me natuurlijk aangesproken. Geweld is ook een thema waar we erg mee bezig zijn. Mijnheer Penris, ik heb de indruk dat u toespraken van mij hebt gelezen. Dat vind ik uitstekend. Als ik het daarover heb, verklaar ik weinig boodschap te hebben aan grote statistieken, omdat elk geval van geweld tussen leerlingen of tussen leerlingen en leerkrachten er een te veel is. Alvorens naar hier te komen, heb ik een paar interviews voor radio en tv gegeven over onze hervormingen met betrekking tot de lerarenopleiding. Ik heb bij elk interview gezegd dat het erg belangrijk is dat de nieuwe, aankomende leerkrachten leren discipline te hebben in de klas. Voilà: daar ben ik voor. U kunt me daar niet in overtroeven.

Iets anders is natuurlijk de vraag hoe dit maatschappelijk evolueert. Mochten de cijfers anders zijn, dan zou u hier moord en brand komen schreeuwen. De cijfers tonen aan dat er geen geweldexplosie is. U moet zich afvragen hoeveel miljoen kilometer die bussen jaarlijks hebben gereden en hoeveel erge gevallen van agressie, met arbeidsongeschiktheid tot gevolg, er waren. Ik neem een periode van zeven jaar. In 1999 reden de bussen 127 miljoen kilometer. Er waren 71 gevallen van agressie die zo erg waren dat ze arbeidsongeschiktheid tot gevolg hadden. Dat komt neer op 0,56 gevallen per miljoen kilometer. Per 2 miljoen kilometer – ik denk dat men dan 50-maal rond de aarde moet

zijn gereden – was er sprake van meer dan 1 geval van ernstige agressie, met arbeidsongeschiktheid. In 2000 was het nog iets slechter, namelijk 0,64 gevallen per miljoen gereden kilometer, dus meer dan 1 geval per 2 miljoen kilometer. In 2006 lag die verhouding lager, namelijk 0,49 gevallen. In 2007 lag die verhouding lager, namelijk 0,46 gevallen.

Achter die cijfers zitten mensen, en voor die mensen is dat een drama. Elke afwijking van nul is te veel. Het is echter niet zo dat, in verhouding tot wat De Lijn presteert, het aantal zware incidenten met arbeidsongeschiktheid tot gevolg toeneemt, integendeel. Anders zou u hier met die cijfers staan zwaaien. U doet dat echter niet. Als ik 1999 of 2000 vergelijk met 2006 of 2007, is de situatie veeleer iets beter, in verhouding tot het aantal kilometers die worden gereden en de uren dat chauffeurs op de baan zijn met die bussen. Is dat een reden om tevreden te zijn? Neen. Daarom heb ik die cijfers ook niet gegeven. Nogmaals, als het gaat over het onderwijs, geef ik dat soort statistieken meestal niet, omdat ik vind dat elk geval er een te veel is. U moet echter ook niet het omgekeerde komen vertellen. Ik vind dat we er goed aan hebben gedaan een veiligheidsplan te maken. Ik wil beklemtonen dat dit volgens het schema wordt uitgevoerd. U mag morgen proberen minister te zijn en dat sneller te doen. Dergelijke zaken doe je echter niet een-twee-drie. Er zijn procedures. Er is debat. Er is overleg. Het schema dat minister Van Brempt heeft beloofd, zal in de praktijk worden gebracht. Dat is haar politieke verantwoordelijkheid. Daarop moet ze worden geëvalueerd. Welnu, dat komt in orde. *(Applaus bij sp.a-spirit en bij de N-VA)*

De heer Jan Penris: Mevrouw de minister, er is applaus bij sp.a. Mijnheer de minister, ik heb begrip voor u. U bent een groot intellectueel. Ik waardeer ook uw intellectuele capaciteiten.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is absoluut niet nodig.

De heer Jan Penris: Ik ben blij dat u het cijfermateriaal opnieuw in de juiste context hebt gedeut.

Maar om het met Godfried Bomans te zeggen: “Een statisticus waadde vol vertrouwen door een rivier die gemiddeld één meter diep was. Hij verdronk.”

Ik ben het voor een keer eens met de heer Verstrepen. U zou zelf eens de bus moeten nemen, mijnheer de minister, 's avonds in Antwerpen, op de risicolijnen. Spreek niet over de cijfers, maar spreek met de mensen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, perceptie wordt realiteit. De deadlines zijn gegeven door minister Van Brempt en niet door u. Daarom zal ik er niet meer op terugkomen.

Mijnheer Peumans, ik heb uw tussenkomsten er eens op nagelezen. Niet zo lang geleden zei u dat de minister maar wat aan het morrelen was in de marge. Vandaag, een paar maanden later, zie ik u plots een bocht maken van 180 graden. Dan vraag ik mij af wat u in een paar maanden tijd zo'n bocht heeft doen maken. Dat boeit mij enorm, en daarom wil ik het u persoonlijk vragen. Als u ter verdediging een containerbegrip als agressie in de samenleving naar voren brengt, vind ik dat heel zwak.

Laten we het voorbeeld van de auto nemen. Ik neem geregeld het openbaar vervoer, maar gebruik ook vaak de auto. In mijn auto, mijnheer Peumans, stappen tot nader order geen vreemde mensen in die mij betalen en die mij nadien bijvoorbeeld molesteren in mijn eigen auto. Die vorm van agressie maak ik niet mee in mijn auto.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Verstrepen, ik nodig u uit naar de commissie voor Openbare Werken, waar we de volledige stand van zaken van het plan ‘Veilig op weg’ kunnen bespreken, en niet enkel het element dat u eruit gepikt hebt.

We kunnen het dan ook eens uitgebreid hebben over agressie in het verkeer, ook ten aanzien van fietsers en voetgangers die van de weg gemaaid worden. Want dat is net zo goed een vorm van agressie als die op het openbaar vervoer. Elke vorm van agressie is er een te veel, dat heb ik duidelijk gesteld.

Het agressieprobleem op het openbaar vervoer zal niet opgelost raken door de plaatsing van 750 camera's. Als u denkt dat dat de oplossing is, hebt u het bij het verkeerde eind. Ik stel voor dat we dat debat voeren in de commissie voor Openbare Werken.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Peumans, ik heb nooit gezegd dat die 750 camera's alles gaan oplossen. U mag er de Handelingen op naslaan.

Ik wil gerust de discussie met u aangaan in de bevoegde commissie. U bent echter nog één geval van agressie vergeten: verbale agressie, want daar bezondigt u zich graag aan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Els Robeyns tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie en sensibilisatie ten aanzien van gokverslaving

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, over gokken duiken steeds meer alarmerende berichten op. Het aantal gokverslaafden neemt alsmat toe, het gokspel wordt toegankelijker en kan in alle anonimiteit beoefend worden. De omvang van de ingezette bedragen en de daarmee gepaard gaande verliezen kent fenomenale stijgingen. De leeftijd waarop men begint te gokken, wordt steeds lager.

Gokken, in zijn meest diverse vormen, dreigt een ernstig maatschappelijk probleem te worden en maakt alsmat meer slachtoffers. Ons land zou momenteel ruim 100.000 zware gokverslaafden kennen. Rekenen we daar nog de enkele tienduizenden internetgokkers bij, dan kunnen we niet meer om de maatschappelijke impact van het fenomeen gokken heen en dringen nieuwe of bijkomende maatregelen zich op.

Van 2006 tot nu tekende de werkgroep Gokverslaving 26.789 oproepen op. Dat is ruim het dubbele van vijf jaar geleden. Iemand die in een casino voor 17.000 euro per maand speelt, zou slechts een gemiddelde gokker zijn. Hoewel de casinodirecties tot op de laatste cent noteren hoeveel spelers er spelen, zal men in een Belgisch casino nooit tot voorzichtigheid aanmanen. In Nederland gebeurt dat wel.

Er is ook een vaak terugkerend patroon bij de gokverslaafden. Ze werken zich steeds dieper in de put omdat ze ervan overtuigd zijn dat ze het grote lot zullen winnen om hun schulden af te betalen. Ze leiden ook vaak een dubbelleven. Gemiddeld zou het zeven jaar duren vooraleer ze ontmaskerd worden.

Vooraleer de gokverslaafden zich wenden tot professionele hulpverlening, hebben ze nogal vaak een lange weg afgelegd: ze hebben hun spaarcenten soms opgesoupeerd en leningen afgesloten. Tot slot leidt gokverslaving soms ook tot depressies en zelfs tot zelfmoordpogingen.

Mijnheer de minister, de wetgeving daarover is natuurlijk een federale bevoegdheid. De voorbeelden tonen echter aan dat er nood is aan meer sensibilisering en preventie. Het initiatief van het onderwijsblad Klasse om met een stappenplan de gokcultuur in de klas te doorbreken, is lovenswaardig. We mogen er echter niet van uitgaan dat het onderwijs alleen dit probleem kan oplossen of voorkomen. Het gokken is immers diep in onze maatschappij geworteld. Dat blijkt onder andere uit de gokspelletjes, die samen met de gezelschapsspelletjes in de winkelrekken liggen. Er wordt helemaal niet gezezen op de gevaren ervan.

Ik vind het bovendien nog erger als een populair magazine op een subtiele manier aanzet tot gokken of de populariteit van gokken gebruikt en gratis een cd-rom meegeeft, waarop een bekende Vlaming leert hoe men moet poken. De drempel om te gokken wordt telkens lager.

Mijnheer de minister, er is nood aan een globale aanpak binnen een breed maatschappelijk kader en een globaal preventie- en begeleidingsbeleid. Welke evoluties zijn er merkbaar in de al bekende cijfers? Welke beleidsmaatregelen op het vlak van preventie en sensibilisering zijn er al genomen? Welke conclusies hebt u daaruit getrokken? Hebben die geleid tot een remediëring? Plant u nieuwe maatregelen voor een globaal preventiebeleid? Wordt er over de gokproblematiek overleg gepleegd met de federale overheid? Zo ja, wat wordt dan besproken en hebben die besprekingen al resultaat opgeleverd? (*Applaus*)

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Robeyns, het applaus is terecht. Gokverslaving kan mensenlevens vernietigen. In mijn antwoord zal ik vooral wijzen op de evoluties. Samen met een aantal collega's bent u in de commissie immers al langer dan vandaag begaan met dit probleem.

De Vlaamse Gemeenschap werkt vooral met de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), die de convenanthouder is inzake middelengebruik. Gokken is daarbij uitdrukkelijk opgenomen in de actieradius van de VAD. Dat blijkt trouwens ook uit het feit dat de VAD brochures ter beschikking stelt. Er is ook een dossier dat gratis kan bekomen worden op de website van de VAD. Het richt zich tot mensen en hulpverleners die worden geconfronteerd met gokverslaving.

Er is wel iets aan de hand met de cijfers en evoluties. De cijfers die we evalueren via een jaarlijkse leerlingenbevraging, onder andere door de VAD, laten zien dat de traditionele vormen van gokken afnemen. De incidentie inzake gokautomaten is de afgelopen zes of zeven jaar bijna gehalveerd. Het spelen op de Lotto is ook verminderd. Er wordt minder voor geld gekaart.

Dat wijst erop dat er een toename is van een aantal nieuwe fenomenen die kunnen leiden tot een gokverslaving. Dat volgt niet uit die bevraging. Ik heb aan de VAD gevraagd bij een volgende enquête ook het poken op te nemen.

Ik ben ervan overtuigd dat er een overlap is.

Dat merken we uit onze contacten met jeugdhuisen, waarmee we het laatste jaar met de VAD aan de slag zijn gegaan rond verschillende vormen van verslaving. Ik zie er uitdrukkelijk op toe dat gokken daarvan deel uitmaakt.

Hoe zit het met de hulpverlening? Die is vooral via de cgg's georganiseerd. De hulpvraag explodeert niet, maar dat betekent niet dat het probleem stabiel blijft. Alles samen melden ongeveer 200 mensen per jaar zich aan

met gokgerelateerde problemen. Dat is eigenlijk weinig en verwijst vooral naar wat u ook aanhaalde, namelijk dat het lang duurt eer een gokverslaving aan de oppervlakte komt. Men schat gemiddeld zes, zeven jaar. We ondersteunen de cgg's en andere organisaties, in het bijzonder een aantal zelfhulpgroepen, zoals de Anonieme Gokkers en Werkgroep Gokverslaving, die ook binnen het cgg met het aanbod van VAGGA actief zijn. We ondersteunen vooral zo veel mogelijk het Trefpunt Zelfhulp.

Dat heeft te maken met hulpverlening op het moment dat de gokverslaving iets aanricht in het leven van de gokker en zijn familie. Maar de echte primaire preventie bestaat erin jonge mensen – en ook andere, maar hoe jonger hoe beter – te leren hoe zij nee kunnen zeggen tegen impulsen, hoe ze kunnen omgaan met de risico's van verslaving en weerbaar kunnen worden. In de nasleep van de gezondheidsconferentie over middelengebruik eind 2006 is het project Life Skills gestart. Het heeft een Engelse naam omdat het internationaal getoetst is en uitgeprobeerd. De Life Skills-methode leert jonge mensen in het onderwijs om assertief te zijn, om te gaan met verleidingen en er nee tegen te zeggen. Ik trek daarvoor in 2008 140.000 euro uit, in samenwerking met vzw De Sleutel. De vzw kwam onlangs in de aandacht met een meer curatief aspect van de werking, maar nu krijgen zij voor het eerst een behoorlijk bedrag in het preventieve luik om aan de slag te gaan met de Life Skills.

Ik heb persoonlijk contact opgenomen met de federale minister van Justitie die me op hetzelfde fenomeen wees en de Kansspelcommissie aanhaalde. Men vindt dat de actieradius van de wetgeving vandaag beperkt is. Voor de gokautomaten heeft de wet gezorgd voor een vermindering van het aantal gokkers. Maar de wet maakt jammer genoeg niet onmogelijk dat nieuwe vormen van verslavende spelletjes hun weg vinden. Die worden niet door de wetgeving gedekt. Ik vind het belangrijk om samen met de minister van Justitie op weg te gaan om te zorgen dat het wetgevend kader, dat beperkend is, zeker voor minderjarigen, voldoende rekening houdt met nieuwe effecten.

Mevrouw Els Robeyns: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. In het verleden zijn de nodige preventie en sensibilisering gebeurd, maar inderdaad meer gericht op traditionele gokspelen. De laatste jaren komt er een steeds populairder nieuw aantal gokspelen op de markt. We moeten daarop een passend antwoord vinden.

Ik hoor graag dat er een nieuw initiatief is in het onderwijs qua primaire preventie, maar we mogen niet alleen van het onderwijs alle heil verwachten. De zelfhulpgroepen zijn belangrijk, maar op het moment dat die de mensen met problemen bereiken, zijn er vaak al vele jaren verstreken. Het probleem is soms al zo dramatisch dat het moeilijk is om de mensen terug op weg te helpen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik steun mevrouw Robeyns in haar bezorgdheid. Terecht heeft Klasse deze week aan de alarmbel getrokken. U hebt gelijk dat een aantal vormen van gokken gestabiliseerd zijn, maar het is beangstigend dat het gokken bij jongeren toeneemt. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren beginnen met gokken, is 11 jaar en 8 maanden. Dat zijn meestal nog kinderen uit het lager onderwijs. Dat moet ons tot nadenken stemmen. Ook het feit dat jongeren steeds meer geld uitgeven aan gokspelletjes is vrij beangstigend. Het populaire pokerspel is bij veel jongeren gewoon niet meer weg te denken. Het wordt zelfs meegenomen naar de school om er tijdens de vrije tijd mee te spelen. Ik stel me daar heel veel vragen bij, zeker in combinatie met het internet. Daar is het blijkbaar heel gemakkelijk om te pokerspelen. Het internet is bovendien dag en nacht beschikbaar, is anoniem en er is geen sociale controle. Mijnheer de minister, u bent daar uiteraard – spijtig genoeg – niet voor bevoegd.

Het is heel belangrijk om de preventie ten aanzien van jongeren op te drijven. Het initiatief van Klasse is positief, maar ik pleit ervoor om ten aanzien van de jongeren een globaal beleid uit te werken om gokverslaving te voorkomen. U stelt terecht dat jongeren meer weerbaar moeten worden gemaakt. U mag in elk geval onze fractie rekenen als u met een verder doorgedreven beleid naar het parlement komt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de bezorgdheid die beide collega's hebben geuit.

Mijnheer de minister, ik ben een beetje verbaasd omdat u er precies nogal gemakkelijk over gaat. U zegt dat de cijfers aantonen dat het niet zo dramatisch is en dat er een daling is van het gokken. Ik wil dat relativiseren. Heel wat jongeren kampen met een gokverslaving. Het is dikwijls een vicieuze cirkel. Jongeren hebben geen werk, vervelen zich, hebben vaak veel geld nodig en wagen zich aan gokspelen. Er zijn al een aantal goede initiatieven genomen, maar er moet op verschillende terreinen worden samengewerkt om jongeren op te vangen en te voorkomen dat ze verder de dieperik in gaan. Op die manier geraken ze in de schuldenproblematiek, wat dan opnieuw een zwaar probleem is.

Naast preventie via het onderwijs moeten we er alles op zetten om jongeren aan het werk te krijgen zodat het aspect van verveling wegvalt. Op die manier hebben ze een doel in hun leven.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer Van der Borgh, ik wil een misverstand uit de wereld helpen. Ik heb de

cijfers geciteerd waarover ik beschik. Het spelen op gokautomaten daalt. Ik heb er meteen de conclusie aan verbonden dat dit betekent dat andere vormen van gokverslaving stijgen. U hebt me helemaal niet horen spreken over een stabilisatie van het fenomeen. Integendeel, ik ben mevrouw Robeyns dankbaar dat ze dit probleem blijvend onder de aandacht brengt zowel in de commissie als in de plenaire zitting. Ik onderschat het probleem allerminst. Datgene waar we vandaag vat op hebben, onder andere doordat de federale wetgeving er een heel stringente pak op heeft, geeft aanleiding tot een daling van traditionele vormen van gokken. Dit bewijst dat het beleid moet worden aangepast om nieuwe fenomenen van gokken onder de actieradius van de wetgeving te brengen.

U hebt me zeker niet horen zeggen dat het naar beneden gaat.

U hebt gelijk. Het gaat niet over het onderwijs als de plaats waar men zou gokken, overdag wordt er trouwens niet veel aan internetgokken of aan andere vormen van gokken gedaan op school, maar we willen de school gebruiken als een kanaal waarlangs belangrijke boodschappen aan jonge mensen overgebracht kunnen worden. We werken daarnaast ook met jeugdhuizen. Dit jaar zullen we heel intensief aan de slag gaan met de jeugdhuizen inzake internetverslaving en spelen op het internet. Het is natuurlijk veel moeilijker voor een minister van Welzijn om in de huiskamers binnen te lopen, en daarom tracht ik de kanalen te vinden waarlangs ik jonge mensen weerbaarder kan maken. Een van de meest prominente kanalen is natuurlijk het onderwijs.

Mevrouw Els Robeyns: We mogen de problemen niet onderschatten en zeker niet minimaliseren. De cijfers zijn eerder hallucinant. Ik merk dat ook de andere fracties de bezorgdheid delen.

Het is inderdaad belangrijk om in het wetgevende kader ook de nieuwe fenomenen op te nemen. In dat opzicht gaat het om een federale bevoegdheid. U kunt hier in overleg met de minister van Justitie aan voortwerken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van de nitraatresidumetingen en de reacties hierop

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, ongeveer een

jaartje geleden hebben in hier in de plenaire vergadering het nieuwe Mestdecreet goedgekeurd. Van verschillende kritische collega's hebben we toen het verhaal te horen gekregen dat het Mestdecreet niet streng genoeg was en dat de landbouwers te velde niet echt met het probleem bezig waren en niet veel inspanningen deden om het probleem op te lossen.

In het pleidooi dat ik hier gehouden heb, heb ik altijd naar voren gebracht dat het inderdaad de landbouwers zijn die het te velde zullen moeten doen als we resultaat willen boeken en de normen willen halen, en dat we daarom de landbouwers de ruimte moeten geven om die resultaten te boeken. De Mestbank kan daarbij een belangrijke rol spelen. We hebben ook in het nieuwe Mestdecreet aangehaald dat de Mestbank naast een controleerende functie ook een sensibiliserende functie heeft. Ik ben blij dat op dat vlak een aantal stappen gezet zijn en dat de minister dit ten volle onderschrijft.

Een ander nieuw element in het Mestdecreet waren de nitraatresidumetingen. Ze leggen het verband tussen de bemesting en de waterkwaliteit. Ik kan me nog goed herinneren hoe hier naar voren werd gebracht dat de nitraatresidumeting de beste manier is om die link tussen bemesting en waterkwaliteit te brengen.

Mevrouw de minister, er zijn nieuwe resultaten van de laatste meetcampagne bekend. Ik denk dat u zondag veel mensen een blijde dag hebt bezorgd door de nieuwe resultaten mee te delen. In 2006 was 54 procent van de nitraatresidumetingen in orde volgens de norm, in 2007 ging het over maar liefst 74 procent.

Veel mensen waren tevreden met de resultaten, maar een aantal reacties in de krant en op de radio verbaasden mij. Ik verwijs naar een artikel waarin staat dat we niet te vroeg mogen juichen. Er staat ook in: "Tenslotte zegt het nitraatresidu helemaal niets over het milieu." Dat is verwonderlijk. Vorig jaar, zeker bij het opstellen van het Mestdecreet, hoorde ik dat het de beste manier is om de link weer te geven tussen bemesting en waterkwaliteit. Nu de resultaten goed zijn, lees ik dat de nitraatresidumeting helemaal niets over het milieu zegt. Ik citeer verder: "Volgens de Bond Beter Leefmilieu vergelijkt minister Crevits appels met peren. Na zes jaar metingen is er geen sprake van vooruitgang. BBL wijst er ook op dat de meting vorig jaar totaal anders verliep dan in 2006."

Mevrouw de minister, het zou me verwonderen indien u geen appels van peren kunt onderscheiden en ze met elkaar vergelijkt. Ik dacht dat we in het Mestdecreet hadden gevraagd om de nitraatresidumetingen op te drijven en dat vooral in de risicogebieden, waardoor het risico op het traceren van problemen net groter zou zijn.

Mevrouw de minister, kunt u verklaren hoe de metingen precies zijn gebeurd, en waarom er geen appels met peren worden vergeleken?

Tot slot zou ik graag nog wat duidelijkheid krijgen over de percentages. Het percentage dat voldoet, is nu gelijk aan dat van 2004, en zelfs lager dan in 2002. Het is mogelijk dat ik over de verkeerde cijfers beschik, maar ik dacht dat wij met onze huidige 74 percent een historisch hoog percentage hadden bereikt. Kunt u daar enige duidelijkheid over geven?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Rombouts, voor wie geïnteresseerd is in nitraatresidumetingen, zal ik de twee soorten metingen die bestaan, verduidelijken.

Een beleid steunt meestal op twee soorten maatregelen: de honingmaatregelen en de stokmaatregelen. Sinds 1991 bestaat er een honingmaatregel. Een aantal landbouwers kan op vrijwillige basis waterbeheerovereenkomsten afsluiten. De landbouwers die dat doen, nemen de vrijwillige verplichting op zich om minder te bemesten en om staalnames te doen of te laten doen van het nitraatresidu.

In wetenschappelijke studies staat dat het nitraatresidu dat wordt teruggevonden, van belang is om achteraf de risico's of uitspoelingen in het voorjaar te kunnen inschatten. Er is dus een duidelijk verband met de waterkwaliteit.

Wanneer we die resultaten bekijken, en dat zijn dan de appels, dan zien we dat in 2001, 68 percent van de stalen die op vrijwillige basis werden genomen bij die landbouwers die waterbeheerovereenkomsten hadden afgesloten, voldeed aan de norm van minder dan 90 kilogram stikstofnitraatresidu per hectare. Dat aantal is in 2007 opgelopen tot 89 percent.

Wanneer we in die zones het gemiddelde nitraatresidu afwegen tussen 2001 en 2007, dan stellen we vast dat er in 2001, 91 kilogram per hectare werd gemeten. Dat is in 2007 teruggelopen tot 50 kilogram per hectare. Wanneer we dus louter rekening houden met de beheerovereenkomsten, dan is er op alle vlakken een verbetering.

Daarnaast zijn er de stokmaatregelen. In het kader van het nieuwe Mestdecreet is een duidelijke norm opgenomen. Zowel in risicogebieden als in niet-risicogebieden moeten er metingen gebeuren van het nitraatresidu. Die metingen gebeuren al sinds 2003. In 2003 gebeurden die metingen op 2400 percelen. In 2006 en 2007 werden stalen genomen op bijna 9000 percelen.

Wanneer we de resultaten van 2006 vergelijken met die van 2007, dan stellen we een aanzienlijke verbetering vast. Ik heb de cijfers bij me. In 2006 was het gemiddelde resultaat 107 kilogram nitraat per hectare. In 2007 is dat teruggelopen tot 72 kilogram. Ik heb ook de verge-

lijking gemaakt met 2003. Toen zaten we aan 125 kilogram per hectare.

In 2003 voldeed 47 percent van de percelen aan de norm van 90 kilogram per hectare, zoals trouwens decretaal bepaald in het Mestdecreet. In 2007 is dat percentage toegenomen tot 74 percent. Dat zijn de peren.

Wanneer we nu de appels met de peren vergelijken, dan zien we dat 69 percent van de stalen die worden genomen bij landbouwers die vrijwillig een waterbeheerovereenkomst hebben gesloten, voldoet aan de norm.

Als je de groepen onderling bekijkt, maken we twee grote stappen voorwaarts. De Mestbank is nu bezig met het analyseren van de resultaten omdat het de bedoeling is dat er naast het controlerende beleid ook een flankerend beleid wordt ontwikkeld. Zo kan worden onderzocht hoe het nitraatresidu op basis van een oordeelkundige bemesting kan dalen. In elk geval duidt het aan dat de landbouwers sterk bezig zijn met het in toom houden van dat nitraatresidu. Ik deel de bezorgdheid dat het ook invloed moet hebben op de waterkwaliteit. Dat zullen we pas later zien. Uit de studies van 2002 en uit een onderzoek van de Mestbank van 2007 blijkt dat een laag nitraatresidu in principe een positieve invloed moet hebben op de waterkwaliteit.

Mevrouw Tinne Rombouts: Het is nu duidelijk dat de appels met de appels worden vergeleken. Er is een duidelijke stijging, zelfs tot 89 percent. Als we de peren met de peren vergelijken is er een stijging tot 94 percent. Dat geeft aan dat er op beide vlakken een positieve trend is. Dat mag iedereen hier verheugen. Ik hoop dat het op het veld een positieve impuls zal geven om verdere stappen te zetten samen met de landbouwsector.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Enkele weken geleden heb ik u een aantal foutieve staalnames toegestuurd. We moeten dus rekening houden met verbeteringen op dat vlak. Enkele tuin- en landbouwers hebben me gemeld dat er een probleem is met de periode voor het afnemen van de stalen. Dat is onder andere het geval voor de winterkweek van prei, spruitjes enzovoort. Daar is een probleem met de groei. Sommige landbouwers hadden heel hoge nitraatresidumetingen. Dat kwam doordat die wintergroenten in volle groei waren. Op dat moment vragen de groenten stikstof en dus mest. Als je op dat moment metingen doet, loop je het gevaar dat het nitraatresidu boven de 150 is. Voor die land- en tuinbouwers is dat een serieus probleem. Mevrouw de minister, bent u bereid die problemen dit of volgend jaar te onderzoeken?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik ben verheugd dat zowel de kwaliteit van de appels als die van de peren toeneemt. Het is goed vast te stellen dat het Mestdecreet dat we vorig jaar hebben goedgekeurd, waar mevrouw Rombouts, de heer Lachaert en ikzelf hard hebben aan gewerkt, ook resultaat oplevert. Het bewijst dat initiatieven uit het Vlaams Parlement op het terrein dikwijls betere resultaten opleveren dan initiatieven van de regering.

We zijn misschien wel op de goede weg. Laten we daar blij om zijn. Maar de rit is nog niet gereden. De nitraat-residumetingen tonen aan dat het stikstofoverschot dat op het einde van het groeiseizoen nog in de bodem zit, afneemt. Vooralsnog wordt dat niet vertaald in een verbetering van de waterkwaliteit. Daar is het ons toch om te doen. Uiteraard moeten we het grond- en zelfs het oppervlaktewater opnieuw drinkbaar maken. Ik hoop dat de verbeterde meetresultaten snel worden vertaald in een verbeterde waterkwaliteit.

Mevrouw de minister, we hebben in het decreet ook gevraagd dat er wetenschappelijk onderzoek zou worden uitgevoerd om de nitraatresidunormen verder te verfijnen, in functie van bodemtextuur en type gewassen. We weten dat de norm van 90 kilogram stikstofoverschot per hectare in het bovenste bodemprofiel niet altijd correspondeert met de drinkwaternorm die we moeten bereiken. Hoever staat het met dat wetenschappelijk onderzoek?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik was zondagmorgen een beetje geschrokken door de berichtgeving op de radio. Ik vond dat het nogal euforisch overkwam, het bericht dat alles goed zit.

Mevrouw de minister, ik ben een beetje blij met uw antwoord. U geeft toch wat duiding. Minder residu kan effectief betekenen dat er minder bemest wordt, maar het kan evengoed betekenen dat er bijvoorbeeld minder afvloeit van de akkers naar waterlopen. Die duiding is belangrijk.

Ik twijfel er niet aan dat u appels en peren van elkaar kunt onderscheiden, maar ik heb toch een vraag over de meetmethodiek. Ik baseer me op wat de Bond Beter Leefmilieu heeft gezegd. Volgens BBL is de methodiek tussen 2006 en 2007 nogal verschillend. In 2007 werd 52 procent van de stalen in risicogebied genomen, terwijl in 2006 slechts 28 procent in risicogebied werd genomen.

Mevrouw de minister, wat is de verklaring voor het verschil in methodiek? Geeft dat ook mee een verklaring voor het verschil in resultaat?

Is het misschien geen tijd om een grondige evaluatie te maken van het Mestdecreet en het Mestactieplan in zijn geheel?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw de minister, blijkbaar – en dat is bijna historisch – is iedereen blij. Zelfs de heer Martens kan een juichkreet bijna niet onderdrukken en ook de heer Daems zegt dat hij gematigd positief is.

Mevrouw Rombouts, ik moet u feliciteren met de voorzet voor open doel die minister Crevits toelaat om het doelpunt te scoren. Dat neemt niet weg dat de resultaten zijn wat ze zijn. Ook dat stemt ons gelukkig. Wij hebben trouwens – en de leden van de commissie voor Leefmilieu kunnen dat getuigen – onze uiterste best gedaan om op een constructieve en positieve manier mee te werken aan dit nieuwe Mestdecreet.

Mijnheer Callens, u hebt een bezorgdheid in verband met de diversiteit in de bodemgesteldheid, de begroeiing en de teelten. Dat is wat wij tijdens de bespreking hadden voorgesteld in een aantal amendementen op het nieuwe Mestdecreet. Maar u moet ook durven toegeven dat u die amendementen, samen met de rest van uw meerderheidsfracties, hebt weggestemd. Het zijn de goeden die zich bekeren. Mijnheer Callens, ik neem akte van het feit dat wij hiervoor bij u een bondgenoot vinden. We zullen uw pogingen ook blijven ondersteunen.

Mevrouw de minister, het Mestdecreet dat we eind 2006 hebben goedgekeurd, had als sluitstuk de mestverwerking, die alle problemen uiteindelijk zou oplossen. We stellen vast dat het op het terrein met die mestverwerking nog altijd niet zo goed gaat als we hadden mogen verhoppen.

We zien dat er op het terrein, op het ogenblik dat er aanvragen zijn voor mestverwerkingsinstallaties, heel wat actiegroepen – en ik ga niet de hoek noemen waaruit ze ontsproten zijn – actie voeren tegen de inplanting van mestverwerkingsfaciliteiten.

Tegelijkertijd gedragen een aantal gemeentebesturen zich zeer angstvallig. De partijen die in het Vlaams Parlement de meerderheid vormen, zetelen vaak in die lokale besturen. Ik vermeld hier niet welke partij het grootste aantal lokale vertegenwoordigers heeft. Eenmaal ze de vaak verkeerde argumentatie van de actiegroepen hebben gehoord, laten die gemeentebesturen de oren hangen.

Mevrouw de minister, hoe zit het met de evolutie van de mestverwerking in het algemeen? Worden op dit ogenblik nieuwe initiatieven genomen? Als ik me niet vergis, loopt in Diksmuide een eerste pilootproject in verband met biovergisting. In het kader van de klimaatverandering en de CO₂-uitstoot zouden dergelijke projecten een klein hulpmiddel kunnen zijn om bepaal-

de doestellingen te halen. Hiervoor is er evenwel nood aan maatregelen van de Vlaamse Regering.

Hebt u, in overleg met de minister-president en met de minister van Ruimtelijke Ordening, al maatregelen genomen om de weg verder vrij te maken voor mestverwerkingsinstallaties in het algemeen en voor biovergistingsinstallaties in het bijzonder? Zo neen, waarom zijn die maatregelen nog niet genomen en wanneer mogen we er ons aan verwachten?

Minister Hilde Crevits: Uit het voorgaande blijkt dat we van de nitraatresidu's in de spuitjesteelt bij de biogastinstallaties kunnen terecht komen.

Mijnheer Callens, u hebt die vraag al eerder in de commissie gesteld. Ik heb toen verklaard dat deze zaak nader wordt onderzocht. Het zal u allicht geruststellen dat we de resultaten van de metingen per geteelde soort kunnen zien. Zo blijkt dat de resultaten voor aardappelen zijn verbeterd en dat de resultaten voor sla een probleem blijven. Sla heeft nu eenmaal ondiepe wortels.

Mijnheer Martens, we kunnen de metingen op basis van wetenschappelijk onderzoek op twee manieren verfijnen. We kunnen nagaan waar we de beste resultaten halen. We kunnen tevens een aantal knelpunten op het terrein aanpakken. De Mestbank verwerkt de resultaten en stelt een evaluatierapport op. De vraag is waarom de situatie op bepaalde plaatsen sneller dan op andere plaatsen verbetert.

Mijnheer Daems, u hebt daarnet verklaard dat ik zondag euforisch was. Ik ben nu eenmaal een enthousiast iemand. Als iets goed is, moeten we dat ook durven zeggen. Het is heel lang slecht gegaan. Indien iemand appels met peren heeft vergeleken, is het wel de Bond Beter Leefmilieu (BBL). De BBL heeft het gewaagd de resultaten van vrijwillige beheersovereenkomsten water met de in het kader van het Mestdecreet genomen stalen te vergelijken. Mijns inziens is mijn enthousiasme terecht.

Volgens u zijn de stalen in 2006 en in 2007 op verschillende manieren genomen. Dat is echter een gevolg van het Mestdecreet zelf. Het Mestdecreet stelt uitdrukkelijk dat de helft van de stalen in risicogebieden moet worden verzameld. Een risicogebied is een gebied waar de kans groot is dat het residu in het water meer dan 50 milligram bedraagt. De risicogebieden en de plaatsen waar stalen worden genomen, zullen zich jaarlijks wat verplaatsen. Nu is gemeten op de plaatsen waar het risico op waterverontreiniging het grootst is. Ik heb de cijfers overigens bij me. Het is in feite een goed teken dat metingen zijn verricht op plaatsen waar het risico op waterverontreiniging en op residu in de bodem het grootst is.

Het klopt dat de resultaten hoger dan in 2006 liggen. We moeten echter ook naar het aantal stalen kijken. In 2003

zijn op nauwelijks 2400 percelen stalen genomen. Ondertussen worden op bijna 9000 percelen stalen genomen.

Bovendien moet in elk perceel dat in een risicogebied is gelegen minstens één staal worden genomen. Ook dat is een verplichting.

Ten slotte is ook gevraagd hoe het zit met de mestverwerking. Mijnheer Wymeersch, ik ken de cijfers niet uit het hoofd. Ik ben geen wandelende pc. Ik weet wel dat de mestverwerkingscapaciteit min of meer volstaat om alle mest te verwerken. Wel is het zo dat iets minder dan 10 percent van de dossiers op mijn bureau terecht komt. Ik zal ze niet allemaal overlopen, maar het is wel zo dat ik het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking heb gevraagd om de toepassing van de omzendbrief te evalueren, na te gaan wat de knelpunten zijn en hoe ze eventueel kunnen worden weggevoerd. Op basis van de evaluatie zal ik dan samen met de minister van Landbouw en de minister van Ruimtelijke Ordening nagaan wat kan worden verbeterd.

Ik ben blij te vernemen dat het Mestdecreet door iedereen als een positieve zaak wordt geëvalueerd, en ook de inspanningen op het terrein gunstig worden beoordeeld. Iedereen doet zijn best om de pluimen op zijn hoed te steken, maar ik wil toch verwijzen naar de rol van mijn voorganger, die mee aan de basis van dat Mestdecreet lag. Wel, ik geef hem een pluimpje, want ik word vandaag geconfronteerd met de resultaten en met de uitvoering ervan en ben heel tevreden.

In elk geval ben ik samen met u erg benieuwd naar de resultaten over de waterkwaliteit. Als ik naar de resultaten kijk voor die zones waarvoor vrijwillige beheersovereenkomsten zijn afgesloten, dan stel ik vast dat daar jaar na jaar vooruitgang wordt geboekt. En dat schept vertrouwen wat betreft de algemene controles.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil kort nog even herhalen dat het me erg verheugt dat we positieve resultaten behalen in de risicogebieden, waar we meer metingen uitvoeren. De kritische plaatsen zijn precies daarom uitgekozen, en dat is erg positief in dit verhaal.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Marc van den Abeelen tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over mogelijke vertragingen bij de openbare werken in Antwerpen

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, u hebt een pluim gegeven aan uw voorganger bevoegd voor landbouw. Hier gaat het over de pluim die u misschien verdient, want mijn vraag gaat over het feit dat de discussies in de commissies en de rapporten van het Rekenhof ons leren dat de werken in Antwerpen ontzaglijk veel meer geld kosten dan aanvankelijk is begroot en ook veel langer duren dan geraamd. Wat de leien betreft, gaat het over een verdubbeling. Dat is niet uw schuld, maar die van uw voorgangers. Ze zijn vandaag zelfs nog niet klaar. Wat de ring betreft, is de kostprijs 20 percent hoger, maar het tijdschema wordt wel gerespecteerd. De ministers die zich daar vroeger hebben mee beziggehouden, hebben schitterend werk geleverd.

Het algemene plaatje verontrust me wel. Ik zou niet graag hebben dat een ambtenaar van de gemeente me zou komen vertellen dat de heraanleg van een straat het dubbele kost van wat oorspronkelijk was begroot en drie jaar langer duurt dan gepland. We lezen verder dat de tweede fase van de heraanleg van de leien twee jaar vertraging oploopt en dat de kostprijs ervan met 20 percent wordt verhoogd. De Singel loopt drie jaar vertraging op, en de kostprijs verdubbelt. Voor de sluizen geldt hetzelfde, en dan heb ik het nog niet over zaken die niet tot uw bevoegdheden behoren, zoals de traminfrastructuur. Wat gaat u daaraan doen? Hoe wilt u de efficiëntie verhogen? Hoe wilt u de controle verbeteren en ervoor zorgen dat de timing wordt gerespecteerd?

Gisteren heb ik er 1 uur en 20 minuten over gedaan om vanuit het nieuwe gerechtshof te Antwerpen tot aan de Zoo te geraken – mijn normale biotoop, tussen de apen, ik wist dat u dat zou zeggen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Iedere euro die te veel wordt uitgegeven is een euro minder die niet kan worden besteed aan bijvoorbeeld de zwarte punten op de A12. Het belangrijkste is de timing want voor Antwerpen dreigt het verkeersinfarct altijd maar dichterbij te komen. Vandaar mijn vraag: wat gaat u er aan doen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: We hebben vanmorgen in de commissie Openbare Werken tot een uur na de middag gediscussieerd over Vlaanderen in zijn geheel en de files. Het was zeer interessant en het is jammer dat u er niet bij was. *(Opmerkingen van de heer Marc van den Abeelen)*

Het klopt inderdaad dat het indicatieve meerjarenprogramma voor de provincie Antwerpen jaar na jaar verschuivingen kent, maar het meerjarenprogramma is een indicatief programma, vandaar dat het ook verschuivingen kan kennen. De oorzaken ervan hebt u zelf al wat aangehaald.

We zitten met een pak zeer grote werken in Antwerpen, die inderdaad aanleiding geven tot twee effecten. Het heeft vooreerst een effect op de timing. In vergelijking met 2003 zijn er heel wat procedures bijgekomen. Ik denk aan de wetgeving op het grondverzet, de bodem die moet worden nagekeken, wat effectief voor vertraging op het terrein zorgt. Bovendien wordt bij de opmaak van de indicatieve programma's een fasering uitgestippeld die in gedachten de meest ideale fasering is. Er moet worden rekening gehouden, zeker bij renovatiewerken aan wegen, dat er onverwachte obstakels opduiken. Ik geef een concreet voorbeeld. Voor de leien heeft men kunnen vaststellen dat er gigantische obstakels zijn opgedoken met de rioleringswerken. Het bracht heel wat meer werk mee dan oorspronkelijk was gepland. Dat heeft een effect op de timing, maar ook op het luik rekeningen. In de commissie heeft er een interessante gedachtewisseling plaatsgevonden over de evolutie van de rekeningen. Het verslag zal intussen al wel beschikbaar zijn. We proberen in te grijpen waar het mogelijk is, maar er zijn nu eenmaal zaken waar men moeilijk vat op krijgt en die inderdaad een extra hap uit het regulier budget opeten. Daardoor moeten andere werken worden uitgesteld. Het is de bedoeling om er in de toekomst een betere greep op te krijgen. Dat kan alleen maar door een betere begroting bij de aanvang van de werken en door ervoor te zorgen dat de risicofactoren zo goed mogelijk worden ingeschat. Voor de werken die nu aan de gang zijn, moeten we verder roeien met de riemen die we hebben.

Tot slot wat de initiële meerjarenprogramma's aangaat, proberen we de werken veel beter op elkaar af te stemmen. U weet dat we trachten te vermijden om 20 werken in een zone tegelijkertijd aan te vatten. Dat maakt dat als men de werken in 2004 vergelijkt met de werken in 2007, er een evolutie merkbaar is die ervoor zorgt dat de werken elkaar minder hinderen. We houden het in de gaten, maar ik ben ervan overtuigd dat u dat samen met mij zult blijven doen.

De heer Marc van den Abeelen: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Ik reken vooral op uw jeugdig enthousiasme. U gaat ervoor, maar ik denk dat u uw ambtenaren wat meer zult moeten motiveren om hetzelfde te doen. Daar ligt voor een groot gedeelte het knooppunt, maar ik reken op uw efficiëntie. U hebt nog een lange tijd te gaan, dus moet u er nog veel voor doen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik heb begrepen dat Marc Van den Abeelen er van het Vlinderpaleis naar de Zoo 1 uur en 20 minuten over heeft gedaan. Misschien wist u het niet, mijnheer Van den Abeelen, maar gisteren heeft De Lijn gestaakt. U hebt wellicht tevergeefs gewacht op een bus die u van het Vlinderpaleis naar de Zoo moest brengen. Uiteindelijk bent u te voet gegaan en ik kan me voorstelde dat het met uw slecht been zo lang duurde.

Mevrouw de minister, ik vind dat u er zich te gemakkelijk van af maakt. De heer van den Abeelen heeft een punt, in die zin dat we allemaal gefrustreerd zijn omdat er 1001 redenen worden aangehaald om de vertraging te verklaren. Een ervan waren de archeologische vondsten die plots opdoken. Men kon trouwens weten dat die zouden opduiken. Er bestaan topografische kaarten van 1860-1870 die tot op de decimeter aangeven wat waar ligt. Als een aannemer of administratie daar geen rekening mee houdt, dan gaat die in de fout. We moeten daaruit leren. U bent jong, u hebt nog veel tijd om te leren. Ik hoop dat u het wel gaat doen.

Minister Hilde Crevits: Ik dank u voor de suggesties. Ik zal er rekening mee houden. Het ideale scenario is natuurlijk dat er geen enkel obstakel opduikt. In verband met de archeologische vondsten is een procedure gevoerd bij de Raad van State. Dat heeft ook voor heel wat vertraging gezorgd. We kunnen alleen maar proberen om in de toekomst alles beter in te schatten.

De werken aan de ring geven aanleiding tot verrekeningen maar we blijven mooi op schema.

De heer Marc van den Abeelen: Wees alert, laat u niet beduvelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de plannen om Flanders' Technology te herlanceren en het innovatiebeleid te heroriënteren

ACTUELE VRAAG van de heer Eric Van Rompuy tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de plannen om Flanders' Technology te herlanceren en het innovatiebeleid te heroriënteren

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, vorige week donderdag hadden we in de commissie een uiterst interessante hoorzitting over het rapport-Soete. Professor Soete werd door uw voorgangster gevraagd het Vlaamse innovatie- en economische instrumentarium door te lichten.

Het mag gezegd, professor Soete heeft daar een glasheldere analyse van gemaakt. Dat leverde nogal eens scherpe

kritieken op. De professor en zijn team noemen het Vlaamse economische beleid provincialistisch, ingewikkeld, niet transparant, niet complementair, te weinig vraaggericht enzovoort enzovoort. Tijdens deze hoorzitting pleitte mijn fractie dan ook voor volgehouden doelgerichte inspanningen die onze economie moeten klaarstomen voor de toekomst. Dat is een economie die de concurrentie aankan op het vlak van kwaliteit, omdat we niet geloven in een eindeloze race naar de bodem qua kostenconcurrentie. We hebben een lans gebroken voor valorisatie, met name op het gebied van tewerkstelling.

U kondigde daar een sanering aan, mevrouw de minister, van het kluwen aan ondersteuningsmaatregelen. Blijkbaar bent u een harde werker. Maandag lasen we al in De Morgen: "In antwoord op het rapport-Soete herlanceren we Flanders Technology. (...) Eind april, exact 25 jaar na de eerste Flanders' Technology, komt er een academische zitting waarin vooruitgeblijkt wordt op de komende kwarteeuw. Tegen het najaar starten er twee ateliers die zullen werken rond internationalisering en innovatie."

Bijna terloops zegt u verder dat het innovatiebeleid zich moet concentreren op zes technologische clusters: de transport- en logistiekdiensten, de ICT en diensten voor gezondheidszorg, voeding, nieuwe materialen en nanotechnologie, sociaaleconomische innovatie en energie en milieu. Dat beantwoordt, lijkt me, aan onze vraag om heel doelgericht en gefocust in te zetten op de sectoren van de toekomst. Ik vraag me echter af in hoeverre deze selectie gedragen wordt. U verwijst naar een studie van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB). Er zijn nog andere adviesorganen daar rond actief, ik denk in de eerste plaats aan de SERV.

Je kunt je afvragen of zo'n wezenlijke hertekening van het economische en innovatieve beleid kan worden aangekondigd via een artikel en of daar niet meer overleg voor nodig is.

U zegt in het artikel ook dat u zich meer wilt bekommeren om de economische groei, werkgelegenheid, octrooiën en commerciële toepassingen. Ook dat komt tegemoet aan onze vraag. Het verheugde mij om alleen al het woord 'werkgelegenheid' te zien opduiken in een tekst over economie en tewerkstelling. Bij uw voorgangster was dat niet altijd het geval. Dit is een goede evolutie.

Wat mij echter stoorde, was het woordgebruik met betrekking tot de 3 procent die van ons gevraagd wordt in het kader van de Lissabonstrategie. Wij zouden tegen 2010 3 procent moeten halen inzake investeringen in innovatie, onderzoek en ontwikkeling. U noemt dat een fetisj. Ik heb daar moeite mee, want het gaat om internationale afspraken. Dergelijke afspraken als een fetisj behandelen, is niet goed voor onze geloofwaardigheid.

Op 19 december hebben wij hier gedebatteerd over de beleidsbrief en hebben wij de begroting goedgekeurd. Op 28 januari kondigt u al een volledige hertekening van uw beleid aan. Mevrouw de minister, is dit uw invulling van het antwoord op het rapport-Soete? Welke concrete maatregelen voorziet u? Is er nog verder overleg gepland met de verschillende actoren? Hoe voorziet u garanties op de valorisatie die wij beiden nastreven? Laat u die 3 percent tegen 2010 nu definitief los?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de minister, mijn vragen hebben eveneens betrekking op uw recente uitspraken over het innovatiebeleid. U maakt daar nu uw paradepaardje van. U hebt nog anderhalf jaar te gaan in deze legislatuur. U zei dat u enkele maanden gezwegen hebt, maar dat u nu op kruissnelheid komt.

Vorige week hebben we het rapport-Soete besproken in de commissie voor Economie. De heer Soete stelde dat het subsidiebeleid inzake innovatie ingewikkeld en beperkt toegankelijk is. Hij zei dat je bijna een subsidioolog moet zijn om nog te weten aan welk loket men voor O&O-uitgaven moet aankloppen.

De dag nadien trok u in het weekblad Trends conclusies uit die studie die ik niet gehoord had. U zei dat we de instrumenten niet alleen moeten herbekijken en vereenvoudigen, maar voor een deel ook afschaffen. U koppelt dat aan een redenering waarbij u de subsidies wilt vervangen door fiscaliteit. Om te beginnen, mevrouw de minister, is de Vlaamse overheid vooralsnog niet bevoegd voor fiscaliteit. U zegt dus aan de sector dat u de subsidies wilt afschaffen en vervangen door fiscale stimuli, maar u weet niet of u die over enkele maanden wel zult hebben.

Daarnaast geldt een verlaging van de vennootschapsbelasting voor de hele economie. 3 percent korting op de vennootschapsbelasting kost de Vlaamse overheid 600 miljoen euro. Maar daarmee hebt u nog geen beleid gevoerd voor innovatie en vernieuwing, dat gericht is op bepaalde ondernemingen, competenties en innovatieve sectoren. En dat kan men niet doen met enkel fiscaliteit. De heer Soete heeft duidelijk gezegd dat er een mix moet zijn. De verlaging van de vennootschapsbelasting moet geheroriënteerd worden en men moet specifieke subsidiemechanismen hebben die, gericht op bepaalde sectoren, de toekomst genereren.

Trouwens, het hele innovatiebeleid is gericht op subsidies aan universitaire centra, zoals VITO en IMEC. Die proberen dan op hun beurt de economie in een bepaalde richting te stimuleren. Er wordt gesproken over het werken via de fiscaliteit, maar VITO en IMEC betalen vrijwel geen belastingen. U breekt dat instrumentarium af. U hebt letterlijk verklaard dat subsidies slechts subsi-

diar mogen zijn. Welk signaal is dat aan heel die sector? Het gaat uiteindelijk over 1 miljard euro. Dat is het bedrag dat de overheid besteedt aan onderzoek en ontwikkeling. U zegt dat dit totaal inefficiënt is. U wilt het vervangen door fiscaliteit die er niet is. De afcantiemen op de vennootschapsbelasting zijn trouwens gericht op de hele economie, dus ook op ondernemingen uit de financiële sector of de chemiesector die heel veel winst maken, terwijl nu 75 percent van de innovatiekredieten in de strikte zin van het woord naar tien bedrijven gaat. Welk signaal geeft u daarmee, als minister bevoegd voor Innovatie, aan de hele economie? U creëert zo een grote rechtsonzekerheid.

Ik heb maandag ook gelezen dat u Flanders' Technology wilt heropstarten. In 2004 hebt u dat echter in de lappenmand gegooid. U hebt Flanders District of Creativity opgericht, met een subsidie van 2,5 miljoen euro. Flanders' Technology is een Vlaams icoon. Het is opgestart in 1985 en voortgezet door minister-president Van den Brande in de jaren negentig. Dat was de Derde Industriële Revolutie. Het heeft inderdaad op een schitterende wijze die hele innovatieve technologische beweging in Vlaanderen gestalte gegeven. In het kielzog daarvan zijn ook heel wat instellingen opgericht. De directeur van Flanders District of Creativity erkent dat nu ook, en geeft er voorbeelden van. Nu komt u plots met het idee dat in ere te herstellen. U vindt het iets schitterends, dat goed werkte, maar de vorige regering heeft dit voor een deel in de lappenmand gegooid. In dezelfde beweging wordt het nu op een voetstuk geplaatst. Wat is echter de inhoud en de doelstelling? Flanders' Technology en de Derde Industriële Revolutie van minister-president Van den Brande hadden immers een doelstelling. Denken we maar aan de biotechnologie, aan IMEC, aan de VITO. Al die instellingen hebben gestalte gegeven aan onze vernieuwde technologie.

Ik vind dat dit totaal ondoordacht gebeurt. Als u zoiets lanceert, moet u overleg plegen met de commissie en de meerderheid. Het gaat over een erg belangrijk instrumentarium. Het is trouwens een van de grote speerpunten van Vlaanderen in Actie, om de Vlaamse economie de komende jaren opnieuw gestalte te geven. Dat gaat men niet zomaar teweerk via kranteninterviews en verklaringen die kunnen worden misbruikt. U bent niet goed begonnen. Ik zou bijna zeggen: 'Juffrouw, ze begint weer!' Ik vind het geen goed begin om ons innovatiebeleid opnieuw gestalte te geven. Het zorgt voor heel wat verwarring. CD&V is natuurlijk bereid over vernieuwingen te praten, maar op basis van reële dossiers en niet op basis van verklaringen, slogans en perceptie.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, er zijn twee studies aangehaald. Het rapport-Soete is inderdaad vorige week besproken. Op de

studie van de VRWB kom ik dadelijk terug. De eerste studie die ik heb aangehaald, hebt u nu achterwege gelaten. Dat was het O&O-indicatorenboek, opgeleverd door het Steunpunt O&O. Het indicatorenboek bevatte twee belangrijke aanbevelingen. Er werd ten eerste gewezen op het dalende aantal studenten in wetenschappelijke en technologische richtingen. Agoria heeft heel uitdrukkelijk gevraagd daar iets aan te doen. De overheid moet ter zake sensibiliseren. Dat doen we trouwens met het communicatieplan met betrekking tot wetenschap en wetenschapspopularisering. Het dalende aantal studenten is een heel duidelijke trend, die niet goed is voor de industrie.

Ten tweede voert het O&O-indicatorenboek de discussie over de 3 procent. Ik heb toen ook gezegd dat we 3 procent moeten halen, want dat is een afspraak. We halen ze niet, maar ik koppel eraan dat ik ook niet wil dat we ons daarmee een innovatiegeweten kopen. Als we maar genoeg input geven, zou onze opdracht volbracht zijn. Dat klopt niet. We mogen van de input geen fetisj maken. Het gaat in onderzoek en ontwikkeling voor mij over output. Ik ben blij dat we elkaar daarin vinden, mijnheer Van Malderen.

Het is trouwens overgenomen op de presentatie van het indicatorenboek door de voorzitter van het Steunpunt O&O, Koenraad Debackere, die ook op VIA het deel Innovatie heeft geleid. Hij bevestigde dat Vlaanderen zich meer zal moeten richten op de output van innovatie. Die valorisatie kan economisch zijn, economische groei en werkgelegenheid, of maatschappelijk. We hebben de opdracht gegeven aan Koenraad Debackere als voorzitter van het Steunpunt O&O en als voorzitter van het atelier Innovatie in VIA. Hij heeft dit uitdrukkelijk overgenomen en gezegd dat het steunpunt zal komen met outputindicatoren. De 3 procent blijft uiteraard overeind. Ik hoop dat men bij overschotten bij de begrotingscontrole een tandje kan bijsteken. Er is daarover een afspraak binnen de regering.

Het rapport-Soete hebben we vorige week uitvoerig besproken. Het maakt een doorlichting met opmerkingen die u ook heeft gegeven: vereenvoudiging en te weinig focus op kmo's. Het bevat ook enkele meer principiële debatten. We hebben er vorige week één gevoerd over taalregeling. In dit parlement hebben we het nog niet gehad over intellectuele eigendomsrechten. In de buitenwereld, bij de bedrijven en de onderzoeksinstellingen, is dat debat wel aan de gang. Dat debat hebben wij vorige week zelfs niet aangeraakt, tot verwondering van professor Soete.

Een ander debat is fiscaliteit versus subsidies. Mijnheer Van Rompuy, ik ga voor een deel verder op wat de minister-president terecht op 12 januari in een interview in De Tijd heeft gezegd: "Weet u, jaarlijks geeft Vlaanderen voor 500 miljoen euro subsidies aan bedrijven, dikwijls via ingewikkelde en tijdrovende 'call'-systemen. Als ik die pot zou inzetten voor een verlaging van de vennoot-

schapsbelasting, is een tarief onder 30 procent mogelijk. Maar we moeten wel even bekijken of we bepaalde subsidies – bijvoorbeeld voor starters – niet behouden omdat ze zinvoller zijn dan een lagere vennootschapsbelasting. Trouwens, dan zouden we de 150 Vlaamse ambtenaren die zich nu bezighouden met het uitdelen van subsidies bijvoorbeeld kunnen inzetten als 'accountmanagers' om bedrijven bij te staan met advies. Dat is toch een economisch efficiënt beleid?" Dat verwijst ook naar het debat VLAO, mijnheer Van Malderen.

Ik heb bij het rapport-Soete, dat een doorlichting maakt van het innovatie-instrumentarium met uitlopers naar het economische en het internationale, onmiddellijk gezegd dat ik althans de drie geïntegreerd wil bekijken en dat we moeten zoeken naar vereenvoudiging in een geïntegreerd beleid. We hebben nu het voordeel dat de bevoegdheid geïntegreerd bij één minister zit en bij één administratie.

Het rapport is overgemaakt aan verschillende actoren. In februari is er opnieuw een beleidsraad. Ik heb aan iedereen die bij het rapport betrokken is, gevraagd om hun bevindingen en adviezen voor te leggen. Mijnheer Van Malderen, iedereen zal de kans krijgen om zijn standpunt te geven over het rapport-Soete en te kijken wat er concreet mee kan worden gedaan.

Professor Soete heeft vorige week in de commissie ook gezegd dat het gaat om een doorlichting van 25 jaar innovatie in Vlaanderen. Hij heeft met veel respect en lof gesproken over het beginpunt van de innovatie. Hij heeft zelf verwezen naar Flanders' Technology en de Derde Industriële Revolutie in Vlaanderen (DIRV). De eerste beurs van Flanders' Technology opende op 3 mei 1983 haar deuren.

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) heeft een derde studie gemaakt over 'Technologie en Innovatie in Vlaanderen: prioriteiten. Synthesenota en aanbevelingen'. Ik heb met de heer Vinck, voorzitter van de VRWB en van VIA, gesproken over Flanders' Technology. Er wordt immers voor een deel teruggegaan op die technologieverkenning.

Bij de start van Flanders' Technology ging het om drie clusters. Ik heb het liever over clusters dan over sectoren. Dat is immers niet hetzelfde. Wat dat betreft, moeten we meer doen. Ik verwijs naar wat de Nederlanders doen met hun studie 'Pieken in de Delta', waarbij ze kijken naar thema's, clusters, maar niet onmiddellijk naar sectoren. Het is beter dat we ons houden aan thema's en clusters.

25 jaar geleden ging het om drie technologiedomeinen – nanotechnologie, biotechnologie, nieuwe materialen – en zeven toepassingen. Vandaag heeft de VRWB het over zes clusters. De opdracht is die verder te concretiseren.

We zijn nu 25 jaar later. Het is goed om dat moment even op de voorgrond te plaatsen en te kijken wat het beginpunt was en wat er in die periode in Vlaanderen is gebeurd. Professor Soete heeft dat ook uitvoerig gedaan. Er is zeker erkenning dat Vlaanderen vroeg heeft ingezet op technologie.

We moeten natuurlijk ook vooruit kijken. In het rapport-Soete is ook het debat opgenomen over de verruiming van de technologische innovatie en de verlenging van het traject. Mijnheer Van Rompuy, hier gaat u toch wat kort door de bocht. Het klopt dat men dan ook aanbeleidt bij innovatie, ondernemingscreativiteit, nieuwe businessmodellen. Laten we elkaar goed verstaan. Ik ben bezig met de bespreking van de evaluatie van Technopolis, dat een deel is van de stichting Flanders Technology International. Ik vraag u de budgetten eens te vergelijken van de afgelopen jaren. Flanders Technology International werd de afgelopen jaren niet stiefmoederlijk behandeld. U moet ook eens kijken naar de cijfers voor Flanders District of Creativity. Ze werden allebei doorgelicht in het rapport-Soete.

Mijnheer Van Malderen, de twee ateliers van het najaar waar u het over hebt, zijn de ateliers 'internationaliseren en innoveren' in VIA. Flanders' Technology – in 1983 sprak men nog van Flanders' Technology – en daarna Flanders Technology International passen perfect in de VIA-ateliers 'internationaliseren en innoveren'. Ik geef alleszins die insteek. Mijnheer Van Rompuy, u hebt een aantal spelers genoemd, maar IMEC is een van de belangrijkste die toen uiteraard uit de DIRV-actie is gekomen. We zullen terugkijken op de voorbije 25 jaar, maar uiteraard ook met de VRWB vooruitblikken op de volgende 25 jaar.

Gisteren heeft Agoria, de koepel van de technologische industrieën, een analyse gemaakt. Agoria uit de vrees dat technologische sectoren in Vlaanderen in 2008 wat zouden kunnen stilvallen. Een van de verklaringen is het absolute tekort aan jonge mensen die kiezen voor beroepen in technologie en wetenschappen. Het is dan ook perfect om opnieuw te focussen op technologie. Flanders' Technology lijkt daarin een belangrijk merk te zijn.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, u noemt dit zelf een principiële debat. Uit de complexiteit en de uitgebreidheid van uw antwoord besluit ik dat dit thema te belangrijk, te omvangrijk en te complex is om in één zin in een kranteninterview aan te kondigen.

Er is ook het debat over de vennootschapsbelasting versus subsidies. Ik heb moeite met de oplossing waarbij subsidies worden afgeschaft omdat er een probleem is met de calls bij het toekennen van subsidies. Het is een beetje alsof een patiënt met een keelontsteking bij een huisarts komt en buiten gaat met een geamputeerd been. De vennootschapsbelasting lineair verlagen, lijkt me niet efficiënt.

We moeten een heel transitieproces in onze economie opstarten. We zijn nog lang niet waar we moeten zijn. We zijn nog heel ver verwijderd van de innovatieve economie. Dat betekent dat we elke euro zeer spaarzaam zullen moeten besteden en de beschikbare middelen niet mogen uitspreiden over bedrijven, of die nu al dan niet innovatief, ecologisch en duurzaam zijn, of die al dan niet werk creëren. We moeten efficiënt selectief en doorgedreven blijven investeren. We pleiten voor een systeem van wederzijdse engagementen. Er moet een soort contract met het bedrijfsleven worden opgesteld waarin valorisatie centraal staat, ook op het gebied van tewerkstelling. Ik pleit voor een contract in plaats van dure cadeaus.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord, maar mijn vragen blijven dezelfde. U wilt het debat voeren over fiscale stimuli. Wij zijn ook voor een verlaging van de vennootschapsbelasting. Dat is evident. Dat Vlaanderen die bevoegdheid moet krijgen, is een van de punten van Lambermont. Een innovatiebeleid voert men echter niet met het instrument van de vennootschapsbelasting alleen. Er moet een gerichte politiek zijn, want waarom subsidieert men vanuit de overheid O&O? Dat gebeurt omdat er maar rendement op termijn is, omdat er nieuwe technieken, werkmethodes en ondernemingen ontwikkeld moeten worden. Op lange termijn is er een rendement dat niet onmiddellijk in de bedrijfsrentabiliteit zichtbaar is. Dat is de essentie van het innovatiebeleid, dat is waarom een subsidiebeleid moet worden gevoerd. Dat beleid moet doelgericht zijn, op maat en op lange termijn.

U stelt dat in vraag in de interviews. U kunt natuurlijk zeggen dat het maar een interview is, maar wie Trends leest, zal zien staan: 'Vlaanderen kan fiscale druk met 600 miljoen euro verminderen'. U hebt het over de personenbelasting, het is dus een verkeerde titel, maar wie het artikel leest, krijgt een verkeerde indruk over de inspanningen die de jongste jaren geleverd werden. U spreekt wel over input en output, en er is natuurlijk een grote input geweest, maar er was ook een valorisatie. Tenzij u natuurlijk vindt dat het overheidsgeld de laatste 15 jaar, één miljard euro per jaar, slecht werd besteed. De Vlaamse economie doet het internationaal weliswaar niet zo goed als we zouden willen, maar we hebben haar de laatste 20, 25 jaar een enorme stimulus gegeven, waardoor Vlaanderen inzake innovatie en economie, ook al staan we niet in de top 5, een heel sterke positie inneemt.

Mijn punt is dat door de verklaringen die u aflegt en de analyses die u maakt, de onzekerheid in het bedrijfsleven groeit. U hebt het over een clusterbeleid. U wilt zes clusters stimuleren, maar hoe gaat u dat doen? Wilt u dat doen via de verlaging van de vennootschapsbelasting? Die geldt voor de hele economie, ook voor de banken, de chemie, de bedrijven die het niet nodig hebben. We

moeten integendeel juist de bedrijven stimuleren die innovatief en creatief zijn. We moeten bekijken wat daar de beste en meest doorzichtige manier voor is.

Ik heb er een probleem mee dat u de essentie van een innovatie onderuithaalt met uw beleid. Ik betreur dat. In de commissie zullen we het hier natuurlijk nog over hebben. We hebben een hoorzitting gehad en toen heb ik ook tegen u gezegd dat ik van een politieke discussie een beleidslijn verwacht. De beleidslijn die u nu trekt, vind ik verkeerd. Het is een heel slecht signaal en staat voor onzekerheid en voor een beleid waar mijn fractie niet achter kan staan. Het gaat niet over de subsidies, maar over de manier waarop we de innovatie op de meest doelmatige manier kunnen steunen. Daar zijn bepaalde instrumenten en instellingen voor. U zwaait ze nu lof toe. Ik denk aan IMEC, VITO, VIB, IWT en zo meer. Ze werken met overheidssubsidies. Ze zijn ermee opgestart en hebben er voor een stuk gestalte door gekregen. In het interview staat: "Ceysens geeft niet precies aan wat het precies wordt, maar ze wil er wel vaart achter zetten." Vaart achter iets zetten is goed, maar u moet weten wat u wilt.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vorige week hebben we het steengoede rapport van professor Soete besproken. Het is een zonde dat u dat rapport met een slecht interview bijna om zeep helpt. U hebt in een kranteninterview immers gezegd dat het innovatiebeleid zal worden aangepast en u hebt een aantal beleidslijnen gelanceerd. Ik vraag me echt af of ze een antwoord zijn op het rapport. In het rapport staat dat we niets nieuws nodig hebben en u zegt dat we Flanders' Technology terug boven zullen halen, u zegt dat we er opnieuw een feest van zullen maken. Ik denk niet dat het rapport-Soete dit voorstelt. Flanders' Technology had belang in het verleden, maar ik denk niet dat nu nog iemand zit te wachten op zo'n feest.

Heel de discussie over belastingvermindering is een ideologisch debat. U mag dat debat voor mijn part gerust voeren, maar in essentie heeft het niet veel te maken met uw gericht innovatiebeleid.

De discussie over de clusters zou u veel beter moeten onderbouwen.

U hebt een kans gemist om een sterk rapport om te zetten in een sterk beleid door een aantal lukrake en snelle verklaringen af te leggen waarvan het innovatiebeleid in Vlaanderen zeker niet beter wordt.

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb een boon voor ministers die creatief zijn. Zij moeten echter ook doordacht zijn.

Mevrouw de minister, ik kan u op bepaalde punten bijtreden. U moet de zaken herbekijken. Het landschap was 25 jaar geleden niet hetzelfde als het huidige landschap. Technologische innovatie is een belangrijk onderdeel, maar innovatie is natuurlijk een veel ruimer begrip geworden. Op dat vlak deel ik uw mening.

Ik ben gelukkig dat na zeven jaar het woord cluster opnieuw mag worden uitgesproken. In alle economische beleidsmaatregelen is dat een goede, zij het niet alleen zaligmakende benadering.

Ik maak me echter zorgen over de coherentie in de Vlaamse Regering. Mevrouw de minister, u hebt een voorstel gedaan in een interview. Was daar overleg over gepleegd met de minister-president? Ging het om een sluitstuk of een invulstuk van het VIA-traject? Als de Vlaamse Regering een strategisch project uitzet, dan heeft elke minister uiteraard zijn of haar eigen beleidsdomeinen. Als het echter gaat over onze enige grondstof, onderzoek en ontwikkeling, wetenschap en innovatie, dan moet daar coherent mee worden omgesprongen. Ik heb vragen bij die coherentie.

Wat de input en de output betreft, deel ik uw mening dat de centen niet het enige geluk uitmaken van een goed onderzoeksbeleid. Zonder voldoende middelen zal het echter niet lukken. Het uitgangspunt moet zijn dat we verantwoordelijkheid moeten geven aan de actoren op het veld en dat we niet als keizer-koster moeten optreden. Hoe groter de verantwoordelijkheid die we toekennen aan onderzoekscentra en universiteiten, hoe groter de verantwoordingsplicht van deze actoren. Ik ga niet discussiëren over het percentage. De 3 percent wordt dus niet gehaald.

Toen het VIB werd opgericht, hebben we dat de nodige middelen toegekend. Daar verrichten nu 900 onderzoekers het meest performante onderzoek dat we ons kunnen indenken.

Tot slot was ik verbaasd in een interview te lezen dat u het akkoord zou hebben van de economische actoren, zonder dat u enig contact met hen hebt gehad. Het enige akkoord dat er bestaat, is dat u op 26 april een bepaalde manifestatie organiseert. U hebt echter niet overdacht hoe de zaken moeten worden aangepakt. Ik wil u met aandrang vragen paard en kar niet van plaats te verwisselen.

Ik ben absoluut geen tegenstander van het op elkaar afstemmen van de instrumenten waar we nu over beschikken. Toen u met het voorstel van FDC kwam, was het de bedoeling om de instrumenten op elkaar af te stemmen. Dat is echter iets heel anders dan tabula rasa maken van wat tot goede resultaten leidt. Als het erop neerkomt om alleen het logo van FTI te kunnen gebruiken, dan is men niet meer met de inhoud bezig.

U verwijst naar het rapport-Soete waar een aantal interessante zaken in staan. U trekt echter conclusies die Soete helemaal niet getrokken heeft. We wachten op het evaluatierapport over FTI en Technopolis. We zullen zien wat daarin staat. Ik ben zeker dat er niet zal in staan dat wordt geopteerd om alle structuren door elkaar te halen, om af te bouwen wat goed werkt en geen echt alternatief te bieden.

Ik geef u de raad en nodig u uit om er eerst goed over na te denken en na te gaan hoe we enkele zaken in een coherente aanpak in het kader van VIA kunnen verbeteren, met een alternatief en niet louter als een actie turbo-patroon.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Vorige week werd veel gevoeld voor de inhoudelijke lijnen van het rapport-Soete. Die eerste lijn was: het is een ingewikkeld klunen, dus dat moeten we vereenvoudigen. Daar was iedereen het over eens.

De tweede lijn was: een en ander is te provincialistisch, dus moeten we internationaliseren. En ten derde: kmo's komen te weinig aan bod, dus moeten ze deel kunnen uitmaken van het innovatiebeleid. Dat is een inhoudelijk aandachtspunt dat wil zeggen dat de innovatieve kracht van de kmo's heel belangrijk is voor Vlaanderen. Dit zijn de drie lijnen, waarvan ik denk dat iedereen er zich in kan vinden.

Natuurlijk zitten er in het rapport-Soete enkele discussiepunten waar de meningen over uiteenlopen. Er was er een over de taalregeling, dat in het provincialistische versus het internationaliseren zat. Er was er een over fiscaliteit versus subsidies. En er is er ook een waar we nog niet aan zijn toegekomen, maar wat ik op het terrein voel: intellectuele eigendomsrechten in het innovatiebeleid. Wellicht is dat het moeilijkste. Over deze drie aanbevelingen bestaat een consensus, en we moeten ze dan ook proberen te implementeren. Er zijn ook drie discussiepunten, waarvan ik aanneem dat iedereen daar een persoonlijk standpunt mag over hebben en waarover ik mijn standpunt kenbaar heb gemaakt.

De taalregeling hebben we bekeken in de plenaire vergadering, en die zal ook nog terugkomen. Over de intellectuele eigendom is nog niemand begonnen. De discussie over fiscaliteit en subsidies woedt erg hard. Het gaat niet over Lambermont, maar over Octopus. We kijken ernaar uit dat we die bevoegdheid krijgen. Hoe ver gaan we daar dan in? Ik heb de minister-president geciteerd. Ik wil daaraan toevoegen dat subsidies een subsidiair element zijn. Daar is een goede reden voor omdat fiscaliteit onmiskenbare voordelen heeft, zoals rechtszekerheid, meestal eenvoudig, niet marktverstrend en binnen handbereik van kmo's. Neem het voorbeeld van de

notionele intrest. Die bereikt meer dan onze kmo-subsidies. Men mag de getallen daarover nagaan.

Subsidies zitten in het hele instrumentarium, zowel in het economische, het internationale als het innovatie-instrumentarium. Naast subsidies is er in de drie domeinen ook het flankerend beleid. Mijnheer Van Rompuy, het is niet omdat je stopt met subsidiebeleid, dat je stopt met beleid. Het betekent wel dat als je stopt met rechtstreekse subsidies aan bedrijven, je overgaat naar een meer flankerend beleid.

In het economische flankerend beleid kan men inzetten op bedrijventerreinen. Met het innovatie-instrumentarium kan men inzetten op kennisinfrastructuur. Dat hebben we gedaan met bijvoorbeeld de supercomputer en het dossier rond BELNET. Dat is het flankerende beleid om kennisinfrastructuur ter beschikking van iedereen te brengen. Ik ben het niet eens met de stelling dat, als we afstappen van een subsidiebeleid dat direct gericht is op bedrijven, we stoppen met beleid voeren. Dan doen we dat met flankerend beleid, wat betekent dat we niet naar één bedrijf kijken, maar middelen ter beschikking hebben die een aantal bedrijven ten goede kunnen komen.

Dan komen we bij het wat moeilijkere debat: doen we dat voor sectoren of voor clusters? Ik denk dat de oefening van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid aanbeveling geniet, want het is een oefening waarbij 130 experts hebben gekeken naar wat die clusters zouden kunnen zijn in Vlaanderen.

Ik ben zelf wat verwonderd dat het debat daarover eigenlijk nog niet echt is uitgeput. Ik denk ook niet dat er heel veel vragen over zijn geweest. De studie ligt er en ik neem aan dat iedereen ze heeft. Het is een heel grondige, inhoudelijk onderbouwde studie, die zegt waar voor Vlaanderen mogelijk zes clusters zijn. Er zijn clusters die we kennen en al 25 jaar geleden werden opgepikt, maar er zitten ook heel nieuwe clusters bij. Ik denk bijvoorbeeld aan de gezondheidszorg, die volgens mij een thema kan vormen waar Vlaanderen goed in is en absoluut het pad van innovatie nodig heeft.

De voorzitter: Mevrouw de minister, ik stel voor om stilaan af te ronden. Ik stel voor dat het debat ook wordt voortgezet in commissie, want er valt nog veel over te debatteren.

Minister Patricia Ceysens: Het enthousiasme bij mensen die het prille begin 25 jaar geleden hebben meegemaakt, was maandag groot. Dat enthousiasme neem ik mee en zal ik heel graag ook in de commissie verder uitwerken. Op 26 april gaan we kijken wat Flanders Technology in gang heeft gezet en wat we de volgende 25 jaar aan technologische innovatie in Vlaanderen willen voortzetten, uiteraard binnen het grotere geheel van Vlaanderen in Actie.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, ik zou aan uw lijstje alleen nog het begrip efficiëntie in functie van output willen toevoegen. Ik blijf erbij dat een lineaire verlaging van de vennootschapsbelasting daar niet op zijn plaats zit. Er is geen natuurwet die zegt dat subsidies altijd marktverstoring zouden zijn en per definitie ingewikkeld zijn. Het voorbeeld van de vennootschapsbelasting zelf geeft dat eigenlijk aan. Het debat over aftrekposten inzake vennootschapsbelasting duidt net aan dat er ook daar een gebrek aan transparantie is en het niet voor iedereen toegankelijk is.

Mevrouw de minister, het voorbeeld dat u geeft van de federale notionele intrest overtuigt mij evenmin, als het gaat over doelgerichtheid. Ik denk dat het ongecontroleerde uitgaven zijn, waarvan de efficiëntie op netto-investeringen nog altijd moet worden bewezen. Maar vooral creëert u in een deel van de sector onzekerheid, doordat u uw betoog ophangt aan iets dat we vandaag nog niet verworven hebben. Het is een projectie van de vennootschapsbelasting die uit het Octopusoverleg moet komen. We zullen zien wat de toekomst brengt, maar in elk geval creëert u vandaag wel al de onzekerheid binnen die sector. Dat vind ik zeer vervelend.

De heer Eric Van Rompuy: We hebben een breed debat gevoerd. Ik stel voor dat we het debat met professor Soete in de commissie voor Economie verder opvolgen. We moeten ons evenwel op de feiten baseren. Ik wil niet in herhaling vallen. Volgens professor Soete zijn subsidies en fiscaliteit complementair en leveren ze een ideale mix op. Volgens de minister moeten subsidies subsidiair zijn. We hebben via de pers moeten vernemen dat ze het niet eens is met professor Soete.

Aangezien de minister-president hier aanwezig is, stel ik voor dat de minister naar de commissie voor Economie komt met een nota die door de hele Vlaamse Regering wordt gedragen. Het Vlaams Parlement zal zich in alle vrijheid over deze nota buigen. Het lijkt wel of Vlaanderen door middel van aankondigingen en het lanceren van ideetjes worden bestuurd. Ik waan me plots weer vier of vijf jaar geleden.

De minister creëert een enorme onzekerheid, in het bijzonder in een sector die cruciaal voor onze toekomst is. Na de verklaringen die de minister vandaag heeft afgelegd, zie ik alvast geen lijn in het beleid meer. De minister kiest voor een clusterbeleid. Fiscaliteit kan hierin geen rol spelen. Dat is het abc van een clusterbeleid. Bepaalde sectoren worden op een bepaalde manier bevoordeeld, fiscaliteit moet algemeen zijn. Ik zie niet in hoe de minister op die basis een coherent beleid zou kunnen voeren.

Ik stel voor dat we de discussie in de commissie voor Economie voeren. We moeten de discussie echter niet op basis van ideetjes, maar op basis van een coherente

en consistente nota die door de hele Vlaamse Regering wordt gedragen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE INTERPELLATIE van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het vergunnen van wapenexportlicenties met als eindbestemming landen die de mensenrechten schenden en de wijze waarop gevoelige wapenexportlicenties aan het parlement worden gerapporteerd

ACTUELE INTERPELLATIE van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over wapenexport naar het Verenigd Koninkrijk met Saoedi-Arabië als mogelijke eindbestemming

ACTUELE INTERPELLATIE van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over een wapenexportvergunning voor de levering van pantservoertuigen met Saoedi-Arabië als eindbestemming

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de voorzitter, de wapenhandel kan een moeilijke en uiterst delicate bevoegdheid zijn. Het standpunt van spirit is even duidelijk als eenvoudig: bij twijfel wordt geen vergunning afgeleverd.

Voormalig minister Moerman had dit uiteindelijk ook begrepen. In 2006 heeft ze twee dossiers met betrekking tot uitvoer naar Saoedi-Arabië geweigerd. Tijdens de commissiebesprekingen heeft ze in dit verband naar de criteria in de Europese gedragscode verwezen. Ik citeer: "De mensenrechtensituatie in Saoedi-Arabië is problematisch. Er vinden openbare executies plaats. De vrouwenrechten laten te wensen over. Criterium 2 scoort dus slecht. Ook voor wat betreft criterium 3, de interne stabiliteit, scoort het land niet goed. Hetzelfde geldt voor criterium 4 met betrekking tot buitenlandse conflicten. Er zijn strubbelingen met andere landen."

Op 17 januari 2008 heeft De Tijd een artikel met de titel "Vlaanderen voert derde meer wapens uit" gepubliceerd. De krant heeft zich hierbij op cijfers van de Vlaamse overheid gebaseerd. Het gaat hier om cijfers waar het Vlaams Parlement op dat ogenblik nog geen

zicht op had. Ik citeer: “Dat het jaartotaal uiteindelijk zo hoog opliep, komt vooral door een grote bestelling uit het Verenigd Koninkrijk. In december leverde de Vlaamse overheid een vergunning af voor de uitvoer van pantservoertuigen. De waarde van die Britse order bedroeg 56,3 miljoen euro. Dat bedrag vormt bijna een vijfde van het jaartotaal.”

Ik vond dit onmiddellijk een vreemd artikel. Op basis van de informatie die in het maandverslag en in het zesmaandelijks verslag zou moeten staan en die op dat ogenblik nog niet openbaar was gemaakt, kon de journalist in kwestie onmogelijk weten dat het om pantservoertuigen ging.

In de verslagen staat enkel dat het gaat om voertuigen en onderdelen. Er zijn dus twee hypothesen. Ofwel heeft de journalist contact gehad met de administratie en is er geen volledige informatie verstrekt. Ofwel heeft de journalist voor meer uitleg bij het kabinet aangeklopt, wat ik vermoed. Daar is allicht gespecificeerd waarover het ging, maar werd zedig gezwegen over de werkelijke eindbestemming van het militair materieel.

Een week later, op 25 januari, ontdekt alweer De Tijd dat dezelfde bestelling bedoeld is voor Saoedi-Arabië. Voormalig minister Moerman zei dat een wapenexportvergunning voor dat land in strijd is met de criteria 2, 3 en 4 van de Europese Gedragscode. Ik wil ze even kort herhalen: schendingen van de eerbiedigingen van de rechten van de mens in het land van eindbestemming, spanningen of gewapende conflicten in het land van eindbestemming en een duidelijk risico dat het beoogde ontvangende land het bedoelde materieel voor agressie jegens een ander land gebruikt.

Ook in het laatste jaarverslag van Amnesty International is er weinig reden om te geloven dat er in Saoedi-Arabië geen vuiltje aan de lucht is. Ik citeer: “Er is geen verbetering van de mensenrechtensituatie, ondanks verdere hervormingen die de regering voorstelde. Er vonden nieuwe schendingen plaats die verband hielden met de ‘oorlog tegen terrorisme’, en botsingen tussen veiligheidstroepen en leden van gewapende groeperingen. Talloze vermeende leden of aanhangers van dergelijke groeperingen zouden zijn gearresteerd, maar de autoriteiten gaven hun identiteit of andere persoonsgegevens niet prijs, en onduidelijk was of ze waren aangeklaagd en berecht. Mensen die op vreedzame wijze kritiek leverden op de regering werden zonder aanklacht of proces langdurig gedetineerd. Er waren berichten over marteling, en rechtbanken legden geseling op. Geweld tegen vrouwen kwam veel voor en migrantenarbeiders stonden bloot aan discriminatie en geweld.”

Naar dat land stuurt minister Ceysens voor 56,3 miljoen euro militair materieel. Naast de terechte vraag of de minister wel een vergunning kon afleveren, is er op zijn minst de even precaire vraag waarom de eindbestemming

nergens op de eindverslagen aan het Vlaams Parlement of op de officiële website van het Vlaamse Gewest is opgenomen.

U zou kunnen zeggen, mevrouw de minister, dat we dat nooit doen. Dat wordt nochtans wel gedaan voor pakweg Israël. U haast zich dan om erbij te vertellen dat de eindbestemming niet Israël is, maar dat het Canada, Colombia, Roemenië of Slovenië is. Zelfs voor handelingen binnen Europa vermeldt u de eindbestemming. Zo gaan er wapens naar Zweden, maar schrijft u erbij dat de eindbestemming Denemarken, Canada of India is. Hetzelfde geldt voor Spanje waarvan de eindbestemming Ierland is. Het feit dat Saoedi-Arabië als eindbestemming niet is opgenomen in het maandverslag of in het zesmaandelijks verslag, geeft op zijn minst de indruk dat u voor de buitenwereld en voor het Vlaams Parlement informatie achterhoudt of gewoonweg niet weet wie de eindbestemming is. In beide gevallen bent u daarvoor politiek verantwoordelijk en moeten daarover klare antwoorden komen.

Mevrouw de minister, wist u het of wist u het niet? Was u ervan op de hoogte dat de eindbestemming Saoedi-Arabië was? Als dat het geval is, waarom werd dat dan niet opgenomen in het maandverslag en evenmin in het zesmaandelijks verslag? Als dat niet het geval was, wie is dan wel verantwoordelijk voor het achterhouden van deze info?

In welke mate is een vergunning met eindbestemming Saoedi-Arabië in overeenstemming met de Europese Gedragscode?

Welke verbeteringen ziet u op mensenrechtenvlak in Saoedi-Arabië, vergeleken met de situatie in 2006 en dus ten aanzien van de bezorgdheden en de weigering van uw voorgangster, Fientje Moerman? (*Applaus bij sp. a-spirit en Groen!*)

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in het maandelijks rapport van december 2007, maar ook in het halfjaarlijks verslag en het jaarverslag aan het parlement over de gegunde uitvoer lezen we dat de minister een exportvergunning toekent ter waarde van maar liefst 56 miljoen euro, met als bestemming de defensiegerelateerde industrie in het Verenigd Koninkrijk (VK). De eindgebruiker of het land van eindgebruik staan evenwel niet vermeld. Voor alle duidelijkheid: het betreft de uitvoer van voertuigen en onderdelen speciaal ontworpen of aangepast voor militair gebruik.

Op basis van deze informatie zou men kunnen denken dat er op het eerste gezicht weinig aan de hand is, alhoewel volgens een strikte toepassing van de Europese Gedragscode de transactie eigenlijk niet zou mogen

zijn doorgegaan, want het VK is momenteel actief betrokken in een volgens het VN-Handvest illegale oorlog. De levering roept nog veel meer vragen op. De Tijd somt de betrokken bedrijven op, en onthult ook de bestemming. Een firma uit Hooglede is producent van vuilniskarren en waterkanonnen voor de politie, maar heeft daarnaast ook een zeer nauwe samenwerking met het Britse defensiebedrijf BAE uit Newcastle. Het bedrijf heeft een twijfelachtige reputatie inzake wapenhandel met Saoedi-Arabië.

Het bedrijf uit Hooglede kreeg van BAE een order voor de levering van 116 pantservoertuigen en 84 assemblagekits bestemd voor de interne ordehandhaving door de Nationale Garde van Saoedi-Arabië. Het gaat over pantservagens voor het vervoer van troepen, commandovoertuigen, waterkanonnen en ook ziekenwagens. In Hooglede wordt door de firma een aanzienlijk deel van de assemblage verzorgd, waarna BAE er in Groot-Brittannië de pantsermaterialen aan toevoegt alvorens ze aan Saoedi-Arabië te leveren. Hierbij gaat het om de niet onaanzienlijke som van ruim 56 miljoen euro.

De firma vroeg al in 2006 bij de Dienst Controle Wapenhandel een exportvergunning aan. Deze werd door de toenmalig bevoegde minister, Fientje Moerman, geweigerd, omdat het land van eindbestemming, Saoedi-Arabië, de mensenrechten niet eerbiedigt. Ik ga op dat laatste niet verder in, want de heer Roegiers heeft dat al treffend geïllustreerd. Minister Moerman beriep zich voor de weigering heel duidelijk op de Europese Gedragscode voor wapenhandel. Het is inderdaad duidelijk dat het regime in Saoedi-Arabië allesbehalve democratisch is en op velerlei vlakken een loopje neemt met de mensenrechten.

Ondanks het feit dat de administratie duidelijk op de hoogte was van de aanvraag voor export naar Saoedi-Arabië via het VK, is van de oorspronkelijke weigering door minister Moerman niets terug te vinden in het verslag aan het parlement. Vorig jaar diende de firma opnieuw een exportaanvraag in en Vlaams minister Ceysens keurde deze vergunning dit keer wel goed, evenwel zonder in het maandverslag van december 2007 of in het halfjaarlijks verslag en het jaarverslag aan het parlement de eindgebruiker en het land van eindbestemming te vermelden. Met andere woorden: door te laten uitschijnen dat de uitvoer voor de defensiegerelateerde industrie in het VK bestemd was, heeft de minister verborgen gehouden dat de eindbestemming Saoedi-Arabië is en heeft ze het parlement een rad voor de ogen gedraaid.

Eens te meer lapt de minister de Europese Gedragscode flagrant aan haar laars. De inconsistentie in het toepassen van de EU-Gedragscode door de opeenvolgende bevoegde ministers is in elk geval frappant.

Volgens De Tijd is in industriële defensiekringen alvast te horen dat “Ceysens minder gecrispeerd is dan Moerman”.

Het Vlaams Vredesinstituut is al even verontrust over deze gang van zaken. Het kan niet dat dergelijke gevoelige dossiers verdoezeld worden in de rapportage aan het parlement. De administratie was op de hoogte van het gevoelige eindgebruik, maar nam dit niet op in de eindrapportage over de vergunningen van december 2007.

Niet alleen neemt minister Ceysens in dit dossier, maar ook in andere recente dossiers, een loopje met de Europese Gedragscode. Bovendien liegt ze bewust het parlement voor door te verzwijgen dat de eindbestemming van de export naar het Verenigd Koninkrijk de Nationale Garde in Saoedi-Arabië is.

Dit is een zwaar politiek feit. De minister gaat twee keer zwaar in de fout: in de eerste plaats door tegen de Europese Gedragscode in deze wapenlevering toe te staan aan Saoedi-Arabië, en ten tweede – en zo mogelijk nog erger – door hierover te zwijgen, door de eindbestemming te verzwijgen en dus het parlement eigenlijk voor te liegen.

Mevrouw de minister, hoe verantwoordt u de levering vanuit Vlaanderen van pantservoertuigen en toebehoren, via de defensiegerelateerde industrie in het VK, aan de Nationale Garde in Saoedi-Arabië?

Uw voorgangster, minister Moerman, weigerde in 2006 een eerdere exportaanvraag van hetzelfde bedrijf, omdat de pantservagens bestemd waren voor binnenlandse repressie door het regime van Saoedi-Arabië en omdat dit strijdig is met de Europese Gedragscode inzake wapenhandel. Wat is er volgens u ondertussen veranderd zodat deze levering nu wel verantwoord zou zijn?

Dezelfde exportaanvraag werd in 2006 door minister Moerman geweigerd. Waarom is daar niets van terug te vinden in het toenmalige rapport aan het parlement? U moet weten dat het parlement een overzicht krijgt, niet enkel van de gegunde maar ook van de geweigerde exportaanvragen. Deze aanvraag stond daar niet in. Was het op dat moment een te gevoelig dossier? Moest het een jaar of twee blijven liggen om het later op een gunstiger moment weer op te nemen? Het is zeker niet normaal dat minister Moerman de weigering niet rapporteerde.

Waarom verdoezelt u, mevrouw de minister, de eindbestemming en het land van eindbestemming van de bewuste transactie? U was er perfect van op de hoogte dat de eindbestemming de Nationale Garde in Saoedi-Arabië is, maar hebt dit bewust in de rapportage verzwegen en hebt laten uitschijnen dat de ‘defensiegerelateerde industrie’ in het Verenigd Koninkrijk de eindbestemming is. Ook de heer Roegiers wees erop: als het u wel uitkomt, vermeldt u maar al te graag dat er een onderscheid is tussen de bestemming en de eindgebruiker. Als het er met name om gaat om te verant-

woorden dat we exporteren naar Israël, bent u er telkens als de kippen bij om te zeggen dat de eindgebruiker de Verenigde Staten of Canada of zo is. Als het u niet uitkomt, zwijgt u wijselijk.

Niet alleen in deze, maar ook in vele andere concrete recente exportvergunningen neemt u een loopje met de toepassing van de Europese Gedragscode. Het laatste dat we op de website van de administratie vinden, van december 2007, zijn exportvergunningen naar Pakistan en Israël. Daar zullen wij ook in de nabije toekomst vragen over stellen. Onze interpellaties zijn al ingediend. Ik vermeld dit om te benadrukken dat het niet om een eenmalige uitschuiver gaat, maar om meerdere.

Ten slotte, mevrouw de minister, er wordt beweerd dat de regering één en ondeelbaar is. Ik ben daarom ook blij dat de minister-president hier ook aanwezig is. Mijnheer de minister-president, kunt u bevestigen dat deze levering door de hele regering gedekt wordt?

Is dit enkel de verantwoordelijkheid van minister Ceysens, of staat de hele regering achter deze levering? Ik zou dezelfde vraag kunnen stellen over de leveringen aan Pakistan en Israël. Ik kan me niet voorstellen dat iemand als minister Bourgeois, die een paar weken geleden een schitterend opiniestuk heeft laten publiceren in een krant, waarin hij net op het gevoelige karakter en de grote risico's wijst van het ondersteunen van het militair-industriële complex in een aantal landen, zich achter een dergelijke uitvoer zou scharen. Met minister Anciaux heb ik vroeger nog diverse acties op het terrein gevoerd, met de vredesbeweging. Ik kan me niet voorstellen dat hij zich achter een dergelijke onverantwoorde levering zou scharen. Daarom wil ik ook u een vraag stellen, mijnheer de minister-president: staat de Vlaamse Regering achter deze beslissing om uit te voeren naar Saoedi-Arabië en, nog veel erger, dit op de koop toe te verzwijgen voor het parlement? Op die wijze maakt ze immers de transparante controle onmogelijk en misleidt ze het parlement en – bij uitbreiding – de bevolking. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, geachte leden, via de pers moesten we vernemen dat een Vlaamse firma een bestelling voor de levering van pantservoertuigen mocht ontvangen, met als eindbestemming Saoedi-Arabië. In het rapport over de gegunde uitvoer wordt deze levering omschreven als uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk, zonder vermelding van het land van eindgebruik.

Mevrouw de minister, als we afgaan op uw rapport, zouden we kunnen stellen dat er met deze bestelling en uitvoervergunning niets aan de hand is. Er is echter een

klein, maar niet onbelangrijk detail: het Verenigd Koninkrijk is niet het land van eindbestemming. Uit diverse krantenartikelen en een persbericht van het Vredesinstituut blijkt dat de eindgebruiker Saoedi-Arabië is. Als ik dat alles op een rijtje zet, dan maakt dat me bijzonder wantrouwig. Ik vind dat het hier ruikt naar een of andere vorm van manipulatie.

Ook konden we vernemen dat uw voorganger, mevrouw Moerman, deze vergunning had geweigerd, wegens de problematische mensenrechtentoestand in het land. We kunnen ons daar inderdaad vragen bij stellen. Het Saoedische juridische systeem is gebaseerd op de sharia. De islam is er de officiële godsdienst, zeg maar de staatsgodsdienst. Andere godsdiensten worden niet erkend. De vrijheid van godsdienst is er onbestaande. Om de sharia af te dwingen, handhaaft de Saoedische overheid een terreurregime, waarin de Saoedische religieuze politie, de muttawa, een essentiële rol speelt. De muttawa ziet toe op de naleving van de sharia en deinst er niet voor terug mensen die worden verdacht van een overtreding van die sharia? te mishandelen of zelfs te vermoorden. Buitenlandse werkkrachten die hun geloof praktiseren, worden gearresteerd en gedeporteerd. Vrouwen die de strikte kledijvoorschriften niet naleven, in het bijzonder dan die met betrekking tot de hoofddoek, worden mishandeld en juridische vervolgd. Winkeliers moeten vijfmaal per dag hun winkel sluiten tijdens het gebed. Anders hebben ze ook die beruchte muttawa aan hun been, worden ze eveneens vervolgd en staan ook hen straffen te wachten.

Dit alles gebeurt op grote schaal. Een Saoedische mensenrechtenvereniging gewaagt van 390.000 incidenten gerelateerd aan het niet naleven van de shariawetgeving. Volgens de vereniging werden 402.000 mensen vervolgd door de muttawa.

De toenmalige weigering van minister Moerman was dan ook volledig verantwoord: aan een dergelijk fundamentalistisch islamitisch land leveren we geen wapens.

Mevrouw de minister, dit dossier legt nogmaals de zwakte bloot van het Vlaamse beleid op het gebied van wapenexport. Als er in de pers over struisvogelpolitiek gesproken wordt, is dat niet onterecht. Sinds 2003 is wapenhandel een Vlaamse bevoegdheid. Vijf jaar na datum is er echter nog steeds geen decretale basis voor dat beleid. Die onwil heeft als enig resultaat dat er in een schemerzone geopereerd wordt en dat de Vlaamse defensiebedrijven al vijf jaar het slachtoffer zijn van een ver doorgedreven vorm van rechtsonzekerheid.

Het huidige beleid, met als enige houvast de richtlijn-Van den Brande en de oude Belgische wetgeving, staat open voor elke vorm van willekeur, zoals mag blijken uit het incident dat we nu meemaken. Van de ene minister mag het wel, van de andere niet. Waar moet het Vlaamse bedrijfsleven zich aan houden?

De fameuze catch-allformule versterkt de rechtsonzekerheid voor de Vlaamse bedrijven en het ontbreken van een Vlaams decreet dat de wapenhandel regelt, ontnemen elke rechtsbasis. Blijkbaar ontbreken hier ook de vijf minuten politieke moed om een ontwerp van decreet aan het parlement voor te leggen. Het beleid beperkt zich tot het voorkomen van politieke incidenten, wat in dit geval niet echt gelukt is. Het Vlaams bedrijfsleven mag verwachten dat dit incident het laatste in de rij was dat gerelateerd is aan de wapenexportvergunningen.

De adviesnota van het Vredesinstituut, waarin gepleit wordt voor een administratieve termijn in de licentieprocedure, zou ik zeker niet in de wind slaan. Het bedrijfsleven mag verwachten dat u snel werk maakt van een ontwerp van decreet ter zake.

Mevrouw de minister, waarom werd het land van eindgebruik in dit dossier niet vermeld? Bent u van plan om binnenkort eindelijk een ontwerp van decreet in te dienen? Zo niet, waarom wilt u dat niet doen? Waarom wordt dit al vijf jaar op de lange baan geschoven? Vindt u niet dat wapenleveringen aan fundamentalistische islamlanden sowieso niet kunnen? Wat heeft u ertoe gebracht om die vergunning alsnog af te leveren? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de gedachten zijn vrij. Bij dit soort onderwerpen is het logisch dat de sprekers een betoog houden vanuit een bepaalde ingesteldheid. De uiteenzetting van de heer Roegiers is meer gebaseerd op een lange traditie van de vredesbeweging dan op een visie vanuit de meerderheid.

Met betrekking tot dit onderwerp hebben een aantal politieke partijen en leden van dit parlement een visie waarbij de enige goede vergunning een afgekeurde vergunning is. Er zijn echter andere instellingen, waarbij men dit dossier kan bekijken vanuit een vergunningsmatige optiek.

Mevrouw de minister, een van mijn vragen zal zijn om dat deel van dit dossier voldoende toe te lichten. Het Verenigd Koninkrijk is hier nog helemaal niet aan bod gekomen, terwijl het ongetwijfeld zo is dat dit land deel uitmaakt van de Europese Unie. Volgens mijn informatie gaat het in dit dossier over de uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk.

We kunnen natuurlijk niet ontkennen dat de uiteindelijke bestemming, the final destination, een bepaalde rol speelt. De wijze waarop de zaak hier wordt voorgesteld, is emotioneel ondersteund. Het klopt dat de vorige bevoegde minister hierover een bepaalde houding heeft aangenomen. Het gaat hier echter over een vergunningsprocedure met alle daaraan verbonden stappen.

Mevrouw de minister, hier wordt nu een sfeer gecreëerd alsof zaken worden verzwegen, ze niet helemaal correct worden aangebracht, ze niet worden voorgelegd aan het parlement, de leden van de commissie niet met respect worden behandeld. Aangezien men bijzonder vaag is geweest over het technische aspect, de achtergrond en de technische afspraken tussen verschillende landen over onder meer de ethische kant van de zaak, heb ik twee specifieke vragen. Kunt u ons klaar en duidelijk informeren over de rapportering, de rechten en plichten van uzelf en van de leden van de commissie? Daarnaast is er het aspect van het wetenschappelijk en technologisch potentieel. De ondernemingen dienen steeds een aanvraag voor een vergunning in. Kunt u me, wat dat betreft, geruststellen? Hebt u het dossier behandeld in het kader van een vergunningsmatige opdracht? Ziet u de zaak ruimer? Hebt u een wat andere visie dan vroeger?

Ik hoop dat we na uw antwoord gerustgesteld zijn over de ernstige manier waarop dit soort van vergunningen wordt behandeld. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Mevrouw de minister, u hebt een probleem. Het probleem situeert zich ofwel op het vlak van de beslissingsprocedure en de genomen beslissing, ofwel op het vlak van de transparantie en de rapportage van de wapenhandel. Mijnheer Wille, ik zou me dan ook daar op willen concentreren.

Mevrouw de minister, ongeacht het feit of u op de hoogte was van de eindbestemming, is het betreurenswaardig dat u of de administratie economische belangen laat primeren op mensenrechten. Dat is natuurlijk het gevolg van het feit dat de wapenhandel tot de bevoegdheid Economie behoort. Nochtans heeft de sp.a-spiritfractie er al van bij het begin van deze legislatuur uitdrukkelijk voor gepleit om deze bevoegdheid onder te brengen bij Buitenlandse Aangelegenheden. Nu wordt alles veel te veel vanuit een economische bril bekeken. Die benadering haalt het op mensenrechten.

Mocht het ondergebracht zijn bij de minister van Buitenlandse Aangelegenheden, kon een afweging worden gemaakt vanuit een visie op het buitenlandbeleid en niet in functie van economische opportuniteiten. We hebben ons alweer gedragen als een typische handelsregio. Ik wil er nog eens de nadruk op leggen dat wapens geen gewone goederen zijn. We moeten extra kritisch zijn, en dat is mislukt. Op dat vlak, mevrouw de minister, is uw beleid mislukt.

Uit het Mensenrechtenrapport van Amnesty International van 2007 blijkt dat het respect voor de mensenrechten in Saoedi-Arabië problematisch is. De wapenleveringen aan Saoedi-Arabië zijn in strijd met minstens

drie criteria van de Europese Gedragscode. Ik stelde eind 2006 in de commissie voor Wapenhandel al voor om elke wapenlevering aan een land in het Midden-Oosten te beschouwen als een gevoelige levering en hierover een globaal advies te vragen aan het Vredesinstituut. Uw voorganger, mevrouw Moerman, weigerde echter om hierop in te gaan.

Ik vind het belangrijk dat de Europese Gedragscode eenvormig en nauwgezet wordt geïnterpreteerd. Daar knelt blijkbaar het schoentje. Er is geen coherentie tussen de verschillende gewesten, vandaar de noodzaak van samenwerkingsovereenkomsten. Er is ook geen coherentie tussen u en uw voorganger, nota bene een partijgenoot van u. Ik pleit voor een herfederalisering van deze materie zodat er een harmonisatie kan worden nagestreefd in de interpretatie van de Europese Gedragscode. Een bijkomend argument voor de herfederalisering is dat de federale wapenwet een heel goede wetgeving is. *(Opmerkingen)*

Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Roegiers en stel één bijkomende vraag. Mevrouw de minister, hebt u in de rapportage aan de Vlaamse Regering de eindgebruiker meegedeeld of niet?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de bevoegdheid voor invoer, doorvoer en uitvoer van wapens en producten voor dubbel gebruik, werd na de verkiezingen van 2003 via bijzondere wet overgeheveld naar de deelstaten.

Zeker na het betoog van de vorige spreker is het bijzonder nuttig om deze achtergrond in herinnering te brengen. De overheveling kwam er immers na de fameuze Nepalcrisis. Toen werd onder druk van de Waalse meerderheidspartijen en de Waalse wapenlobby geprobeerd om ook Vlaanderen te betrekken bij wapenleveringen die wij niet wensen, niet kunnen goedkeuren en ook niet hebben goedgekeurd.

Voor Vlaanderen gold toen en geldt vandaag nog steeds dat niet louter economische, maar ook ethische principes voorop staan bij het al dan niet verlenen van een vergunning. Deze dubbele toets werd nadien tot tevredenheid van N-VA ook expliciet opgenomen in het Vlaams regeerakkoord. Ik citeer: "Een economische toets en een toetsing aan het respect voor de mensenrechten en aandacht voor conflictbeheersing, uiteraard met volle respect van de Europese en internationale gedragsregels." En verder stelt het regeerakkoord een transparant Vlaams decreet in het vooruitzicht.

Ik citeer nogmaals: "Dit decreet zet de Europese Gedragscode om en zal een performante controle van de wapenexport en het eindgebruik mogelijk maken." Dit

decreet is er om tal van redenen nog niet. In afwachting ervan is de federale wetgeving omgezet. Mevrouw de minister, wanneer mogen we het ontwerp van decreet aangaande de wapenexport in dit parlement verwachten?

Ook werd in afwachting van dit decreet een rapporteringssysteem op poten gezet. Het parlement krijgt halfjaarlijks een overzicht en ook de webstek www.vlaanderen.be/wapenhandel bevat de nodige halfjaarlijkse en maandelijkse rapporten met overzichten van uitgereikte vergunningen. Dit systeem laat het parlement toe controlewerk te doen, als de rapportering tenminste correct gebeurt.

Dit brengt ons bij de voorliggende casus: een wapenlevering aan het Verenigd Koninkrijk/Saoedi-Arabië waarbij het Vlaams Vredesinstituut terecht klokkenluider speelde. Het Vlaams Vredesinstituut is immers opgericht als waakhond voor de Vlaamse wapenexport. Een waakhond is pas nuttig als hij niet alleen mag waarnemen en waken, maar als hij ook mag grommen, blaffen en zelfs bijten als het nodig is. Met een gemuilkorfde waakhond zijn we niets.

De firma Mol uit Hoogdele probeert een vergunning te krijgen om ter waarde van 56 miljoen euro pantservoertuigen te kunnen exporteren naar Groot-Brittannië voor doorvoer naar Saoedi-Arabië. Hier knelt echt het schoentje. Voorgaande sprekers hebben uitgebreid geciteerd uit het rapport van Amnesty International over de schendingen van mensenrechten in dat land. Ik herhaal die niet, maar verwijs ernaar.

Laat ons ernstig blijven, de schendingen van de mensenrechten zijn niet aanvaardbaar of voor interpretatie vatbaar. Wapenexport naar Saoedi-Arabië druist regelrecht in tegen de principes die Vlaanderen hanteert en die expliciet zijn opgenomen in het Vlaams regeerakkoord. We zijn dan ook benieuwd van de minister te vernemen hoe het komt dat het bedrijf de vergunning tot levering van defensiegerelateerd materiaal met eindbestemming Saudi-Arabië toch heeft gekregen. Nochtans verwierp uw voorganger in de subcommissie Wapenhandel leveringen en contracten met Saoedi-Arabië. Als we de berichten in de media mogen geloven, heeft de vorige minister vanuit de hierboven geschetste filosofie in eerste instantie de vergunning geweigerd. Na uw aantreden nam dit dossier voor het betrokken bedrijf een bijzonder gunstige wending.

Dit roept bij ons een aantal vragen op. Bent u het ermee eens dat wapencontracten vanuit Vlaanderen richting Saudi-Arabië, direct of indirect, niet kunnen gezien de mensenrechtensituatie in dat land? Had u weet van de eindbestemming Saudi-Arabië voor de vergunning van de firma Mol? Hoe verklaart u dat de eindbestemming noch in het halfjaarlijkse verslag noch in het maandelijkse verslag van december 2007 werd

vermeld? Klopt het dat uw voorganger de aanvraag eerder had afgewezen? Zo ja, hoe verklaart u de onverwachte wending in dit dossier? Is de afgeleverde vergunning onherroepelijk? Hoe staat u tegenover eventuele vervolgoorders van dit bedrijf?

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, laat me voor een goed begrip van het dossier het wettelijke kader waaraan ik me als minister moet houden, even in herinnering brengen. De buitenlandse handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel, is in Vlaanderen onderworpen aan een vergunningsplicht op basis van de wet van 5 augustus 1991. De technische en procedurele voorwaarden staan beschreven in het KB van 8 maart 1993. De wet van 5 augustus 1991 bepaalt aan welke criteria een vergunningsaanvraag moet voldoen. De vergunningsaanvragen worden administratief afgehandeld binnen het departement Internationaal Vlaanderen, meer bepaald door de dienst Controle Wapenhandel. De politieke verantwoordelijkheid ligt, krachtens het delegatiebesluit, bij de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel.

De vergunningsaanvragen worden ingediend bij de dienst Controle Wapenhandel. Nadat is nagegaan of het dossier administratief in orde is, wordt de aanvraag inhoudelijk beoordeeld, wat aanleiding geeft tot een technisch, juridisch en politiek advies van de administratie.

Het geval dat nu voorligt, is inderdaad bij mij gekomen ingevolge een willig beroep. Mijnheer Glorieux, het dossier werd trouwens nooit in 2006 ingediend. U maakt een fout. Het kon nog niet in een verslag staan, want alles speelde zich eind 2007 af, meer bepaald vanaf oktober. In het voorliggende geval werd over de hele lijn een positief advies gegeven door de administratie, dienst Controle Wapenhandel, behorende tot het departement Internationaal Vlaanderen, mijnheer De Loor. Maar de minister beslist steeds of het advies al dan niet wordt gevolgd.

Ik wil op twee vlakken verduidelijking geven. Een eerste verduidelijking betreft de wijze van rapporteren aan het Vlaams Parlement. De wet van 5 augustus 1991 bepaalt glashelder op welke wijze de regering aan het parlement verslag moet uitbrengen over de toepassing van de wet. Een, jaarlijks moet een verslag worden uitgebracht met de volgende elementen: ontwikkeling van de export, analyse van de wereldhandel en de Europese handel in wapens, de gegevens over de uit-, in- en doorvoer, de bijzondere problemen die zijn gerezen, de eventuele wijziging van reglementering, de internationale en Europese initiatieven, alsook de toepassing van de Europese gedragscode. Twee, bijkomend moet de regering een zesmaandelijks verslag uitbrengen over de verstrekte en de geweigerde vergunningen voor de goede-

ren die onder de wet vallen, met per land het totaalbedrag en het aantal vergunningen, ingedeeld per categorie van bestemming – eerlijk gezegd heb ik hier van op deze tribune in alle mogelijke variëteiten het verschil horen uitleggen tussen bestemming en eindgebruiker, maar die worden bijzonder goed gedefinieerd – en per categorie van materieel. Drie, in de wet wordt uitdrukkelijk opgenomen dat er daarbij steeds over gewaakt zal worden dat er geen informatie wordt meegedeeld waardoor ondernemingen schade wordt berokkend, en ook die bepaling geldt voor iedereen.

Buiten en boven deze wettelijke verplichtingen stellen we sinds oktober 2005 informatie beschikbaar op de publieke website van de Dienst Controle Wapenhandel. Daar zijn we wettelijk niet toe verplicht. Op elk van ons rust de wettelijke verplichting om erover te waken dat er geen informatie wordt meegedeeld waardoor ondernemingen schade wordt toegebracht.

Het dossier dat vandaag voorligt, werd opgenomen in het maandelijks verslag van december 2007 en was beschikbaar op de publieke website van de Dienst Controle Wapenhandel sinds midden januari 2008. Iedereen had het daar kunnen zien.

Het Vredesinstituut heeft een persbericht uitgebracht: “Gevoelige Vlaamse wapendeal verdoezeld in rapportage aan het parlement”. Ik heb een gesprek gehad met het Vredesinstituut. U zult dat bericht niet meer terugvinden op hun frontpagina, om de eenvoudige reden dat over deze wapenhandel nog geen halfjaarlijks verslag aan het parlement is voorgelegd. Wat u hebt, mijnheer Sannen, zijn de vrijwillig publiek gemaakte maandelijks verslagen, gebundeld tot een zesmaandelijks rapport. (*Opmerkingen*)

Dat is de bundeling van de zesmaandelijkse rapporten die we vrijwillig op de publieke website zetten. U krijgt binnenkort het zesmaandelijkse wettelijke verslag aan het parlement.

Dat is het rapport over de gegunde invoer-, uitvoer- en doorvoerperiode van 1 juli 2007 tot 31 december 2007. Het is de bundeling van de zesmaandelijkse olijstingen. Het wordt gemaakt door de Dienst Controle Wapenhandel. Het is het rapport dat de zesmaandelijkse verslagen bundelt maar niet het zesmaandelijkse verslag. Dat ziet er anders uit. Dat weet iedereen die al eerder in de subcommissie Wapenhandel een zesmaandelijks verslag heeft besproken. U had dat allemaal kunnen zien midden januari. De journalisten hadden het ook gezien.

Mijnheer Roegiers, de journalisten hebben inderdaad gekeken naar wat er maandelijks op de publieke website verschijnt. Wat publiek is, kan het parlement ook zien. De gewone bundeling van zesmaandelijkse verslagen tot een rapport is sneller klaar dan het zesmaand-

delijks verslag dat wij aan het parlement volgens de wet voorleggen.

Iedere vergunningsaanvraag moet steeds vergezeld zijn van ofwel een internationaal invoercertificaat, een IIC, ofwel een certificaat van eindbestemming, een CEB. Een IIC is een document dat wordt opgesteld door de autoriteit van het land van de klant die het goed ontvangt van de Vlaamse leverancier. In zo'n IIC bevestigt de overheid dat ze weet van het feit dat de goederen haar grondgebied worden binnengebracht, dat ze zich hiertegen niet verzet en dat de goederen na invoer onder de geldende regelgeving van deze overheid vallen, in deze zaak het Verenigd Koninkrijk.

Een CEB is een document dat in eer en geweten wordt opgemaakt door de klant in het ontvangende land met de vermelding waarvoor de goederen zullen worden gebruikt. Of de aanvrager bij zijn of haar aanvraagdossier hetzij een IIC moet voegen, dan wel een CEB, hangt af van het land waarnaar de aanvrager wil uitvoeren. Voor uitvoer naar de andere EU-landen en nog een aantal geïndustrialiseerde landen, is dat altijd een IIC.

Het onderscheid tussen een vergunningsvraag vergezeld van een IIC en een vergunningsvraag vergezeld van een CEB, is uiteraard uiterst belangrijk. In het geval van een uitvoeraanvraag vergezeld van een IIC dient de toetsing van de criteria van de EU-gedragscode te gebeuren in het land dat de IIC heeft uitgevaardigd. In het geval van een uitvoeraanvraag vergezeld van een CEB dient de toetsing van de EU-gedragscode te gebeuren ten aanzien van het land dat vermeld staat op het CEB.

In dit dossier gaat het om onderstellen waaraan in Vlaanderen componenten worden toegevoegd zoals zetels, versnellingsbakken, koelsystemen, assen, motoren, stuurinrichtingen en remmen. Van wapens is hier geen sprake. Daarnaast zijn er ook zeventien ziekenwagens die we bijna volledig assembleren in Vlaanderen en uitvoeren naar het VK. De citaten die u van mijn voorgangster aanhaalde, gingen over dossiers uit 2005, gerapporteerd in 2006. Het ging over een rechtstreekse levering aan Saoedi-Arabië van granaten.

De vergunningsaanvraag voor uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk was daarbij vergezeld van een geldige IIC. Concreet betekent dit dat van zodra de goederen op de bodem van het Verenigd Koninkrijk komen, alles wat er verder mee gebeurt, onder de wetgeving van het VK valt. In het betrokken IIC staat letterlijk te lezen dat de wederuitvoer vanuit het VK zal gebeuren onder de verantwoordelijkheid van het VK conform zijn wetgeving.

Ik heb een IIC meegebracht en wil daaruit citeren wat het Verenigd Koninkrijk mij schrijft: "It is hereby certified that the importer has undertaken to import in the UK the above mentioned goods, and not to divert, transship or re-export them to another destination except with

the authorization of the competent United Kingdom authority."

Dat is een engagement van een Europees partnerland.

Krachtens de wet dien ik de uitvoeraanvraag naar het Verenigd Koninkrijk te toetsen aan de criteria van de wet. De wet stelt uitdrukkelijk, in artikel 4, paragraaf 1, ten vierde: "Elke aanvraag tot het verkrijgen van een uit- of doorvoervergunning, bedoeld in deze titel, wordt verworpen indien er voldoende aanwijzingen bestaan dat in het land van bestemming de uit- of doorvoer bijdraagt tot een klaarblijkelijke schending van de mensenrechten."

De wet verplicht mij een toetsing door te voeren op basis van het land van bestemming en niet op basis van het land van eindgebruik. Ik moet de uitvoeraanvraag naar het Verenigd Koninkrijk toetsen, niet de uitvoeraanvraag naar Saoedi-Arabië. De dossiers van mijn voorgangster die u hiermee wilt verwarren, waren twee doorvoerdossiers over Vlaanderen, rechtstreeks naar Saoedi-Arabië voor granaten.

Ik wijs erop dat in dit dossier de administratie een positief uitvoeradvies heeft gegeven over heel de lijn, net zoals de FOD Justitie en de Delcrederedienst. (*Rumoer*)

Collega's, met mijn antwoord heb ik klaarheid gebracht. Ik sta open voor verdere toelichting in de Subcommissie voor Wapenhandel, waar we, eens het er is, het zesmaandelijkse verslag voor de periode van juli 2007 tot december 2007, uitvoerig zullen bespreken, zoals de wet het vereist.

Ik besluit. Als het Vlaams Parlement een ander wettelijk kader wenst – en u weet dat we uitkijken naar een benchmarking van de universiteit van Leuven, die we eind februari mogen verwachten en past binnen de opmaak van het decreet – kan er een decreet worden gestemd dat de huidige procedures en regels wijzigt. Zolang dat niet het geval is, houd ik me consequent aan de wet, niets anders dan de wet. (*Applaus bij CD&V en Open Vld*)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de minister, uw antwoord voldoet mij niet. Uw antwoord draait om de hete brij heen. U hebt geen concrete antwoorden gegeven op de vragen die ik heb gesteld.

U maakt nu een onderscheid tussen de bestemming en de eindgebruiker. Uw voorganger had de goede gewoonte om daarin een zeer transparant beleid te voeren. Ik vraag u heel duidelijk of deze wijziging in het beleid binnen de regering is doorgesproken. Hebt u daarin het akkoord van de voltallige regering?

U maakt een onderscheid tussen wapens die rechtstreeks naar Saoedi-Arabië worden uitgevoerd en wapens die via het VK naar Saoedi-Arabië worden uitgevoerd. Dat is volgens u een grondig verschil. Mevrouw de minister, ik zou van u graag het verschil horen tussen wapens naar Saoedi-Arabië en wapens naar Saoedi-Arabië. (*Rumoer*)

U verdoezelt een beetje waar het precies om gaat. Ik zal het nog eens klaar en duidelijk zeggen. Het gaat om 108 voertuigen voor troepentransport, 27 peloton-commandovoertuigen, 39 commando- en controlevoertuigen en 17 ziekenwagens. U moet mij eens zeggen wat militair materieel is en wat geen militair materieel is.

Uw verhaal over de bundeling van de maandelijkse verslagen en het zesmaandelijks verslag, vind ik op zijn minst lachwekkend.

Mevrouw de minister, u maakt duidelijk een onderscheid tussen militair materieel dat naar Israël wordt uitgevoerd en militair materieel dat daarna verder naar Canada, Slovenië of Roemenië wordt geëxporteerd. U doet hetzelfde voor goederen die van Zweden naar Denemarken of van Spanje naar Ierland reizen. Het gaat hier nochtans om Europese landen. U doet dit niet voor materieel dat van het Verenigd Koninkrijk naar Saoedi-Arabië wordt vervoerd. Ik heb nog steeds geen antwoord op de vraag waarom u dit nergens vermeldt.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de minister, u neemt ons blijkbaar voor kleine kinderen. Denkt u nu echt dat we zo onnozel zijn? Denkt u dat we ons met deze uitleg tevreden zullen stellen? (*Rumoer*)

Volgens u is het Verenigd Koninkrijk onze grote bondgenoot en een grote democratie. De Britse regering heeft verklaard de regels te zullen respecteren. Wie zijn wij dan om te zeggen dat die export eigenlijk niet kan? Recent heeft het Brits Hooggerechtshof een juridisch onderzoek naar frauduleuze wapenleveringen aan Saoedi-Arabië door het bedrijf BAE onder zware politieke druk moeten stopzetten. Blijkbaar vreesde de Britse regering anders die deal met Saoedi-Arabië mis te lopen. Dat is het engagement van onze grote bondgenoot. Zo veel is het Brits engagement waard.

Ik vraag me overigens af welk rapport we nu eigenlijk als een officieel rapport mogen beschouwen. Ik lees enkel wat hier staat. Ik heb er niets zelf bijgeschreven. Hier staat 'Zesmaandelijks en jaarlijks verslag van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement'. Volgens u gaat het hier niet om een rapport aan het Vlaams Parlement omdat u dit rapport nog niet hebt toegelicht. Ik weet dat een goedgekeurd decreet pas van kracht wordt zodra het in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd. Ik dacht evenwel niet dat een verslag aan het Vlaams Parlement, dat u trouwens zelf op de officiële website van de Vlaamse overheid hebt laten plaatsen, pas na de toelichting in de commissie een officieel document zou worden. Indien dat het geval zou zijn, moet u me eens

uitleggen waarom u, telkens ik weer eens aan de kaak stelde dat deze rapporten drie, vier of zelfs vijf maanden op zich lieten wachten, verklaarde dat ik maar op de website hoefde te kijken. Nu het u niet meer uitkomt, tellen de verslagen op de website plots niet meer mee. Nu mag ik daar geen aandacht aan besteden.

Ik wil hier ook nog even naar het Vlaams regeerakkoord verwijzen. Wat het beleid inzake de uitvoer van wapens betreft, staat er dat een economische toets en een toetsing aan het respect voor de mensenrechten en aandacht voor conflictbeheersing moet plaatsvinden. Ik kan me voorstellen dat die economische toets heeft plaatsgevonden. Wat de andere toetsen betreft, blijf ik op mijn honger zitten.

Ik wil nog iets uit de beleidsbrief Wapenhandel voorlezen. Het gaat hier om de transparantie van het beleid. Het gaat hier om de beleidsbrief 2006-2007. Dit beleid was op het ogenblik van de transactie zeker al in voege. Ik citeer: "Inzake de vergunning van wapens en aanverwant materieel zijn er naast de halfjaarlijkse en jaarlijkse rapporten nu ook maandelijkse rapporten over de vergunde en geweigerde aanvragen. Deze rapporten vermelden de benaming van het goed en de categorie, de subcategorie en eventueel de subcategorieën zoals deze goederen worden weergegeven in de Europese militaire lijst. Ook geven de rapporten de waarde van het goed, het land van eindbestemming en de aard van de eindgebruiker weer." Uw rapporten geven die informatie niet weer. U moet zich niet verbergen achter de bepalingen van de wet van 1991. De beleidsbrief beschrijft het beleid van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering wil het beter doen en wil een transparanter beleid voeren. Nu verbergt u zich plots achter de wet van 1991 en blijkt al de rest niet meer van tel.

Moeten we dan voortaan alle beleidsverklaringen de prullenmand ingooien? Moeten we het regeerakkoord in de prullenmand gooien? Ik herhaal daarom mijn vraag aan de minister-president: dekt de ganse regering wat er hier gebeurt? Of moeten we hem op zijn woord nemen en ervan uitgaan dat het wettelijke kader voorschrijft dat de politieke verantwoordelijkheid ligt bij de minister van Economie?

Ik zie de minister-president knikken. Die reactie is veelzeggend voor de steun die de minister van Economie in de regering krijgt. Voor alle duidelijkheid wil ik vragen dat de verantwoordelijkheid voor deze dossiers wordt overgedragen van de minister van Economie naar de minister verantwoordelijk voor buitenlandse zaken. Het gaat me niet om de persoon van de verantwoordelijke ministers, maar wel om de toepassing van een logisch principe. Het is logisch dat beslissingen over belangrijke zaken als het leveren van wapens moeten afhangen van een visie op het buitenlands beleid, en niet van toevallige economische opportuniteiten. Dat laatste kan niet!

Misschien denken er sommigen op de meerderheidsbanken anders over. In elk geval stel ik vast dat er op dat punt geen meerderheid achter u staat. Sommigen suggereren om de wapenhandel te herfederaliseren. Dat is altijd het standpunt van mijn partij geweest. We zijn daar voorstanders van. Maar in afwachting denk ik dat we heel snel een eigen, Vlaamse regelgeving moeten uitwerken die duidelijker, sterker en consistent is dan wat we nu hebben en ten minste verder gaat dan wat u vandaag in dat verband doet. Mijn fractie zal deze week nog ons voorstel van decreet dat we een tijdje geleden hebben ingediend zo snel mogelijk persklaar maken en het binnenkort in de commissie ter bespreking voorleggen. We hopen alleszins dat we daarvoor de steun krijgen van alle fracties die vrede en mensenrechten hoog in het vaandel voeren en die waarden een warmer hart toedragen dan economische winst. (*Applaus bij Groen!*)

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de minister, u bent met uw pantserwagens in een bak drijfzand van woorden gereden, in de hoop dat ze daarin zouden wegzinken en dat niemand er nadien nog zou over spreken. Ik heb u twintig minuten lang een cursus administratief beheer horen geven. Het enige wat nog ontbrak, was een schoolbord waarop u uiteenzet welke weg die vergunningen afleggen. Op de concrete vragen van mijn collega's en mezelf heb ik geen antwoord gekregen.

Ik heb bijvoorbeeld geen antwoord gekregen op de vraag waarom dat ontwerp van decreet er nog steeds niet is. Zal ik een voorzet geven? U hebt moeilijke coalitiepartners, maar geraakt er niet uit. Uw coalitiepartner heeft u over dit onderwerp geïnterpelleerd. U kunt met die coalitiepartner moeilijk een ontwerp van decreet uitwerken. Zult u bakkeleien tot er een nieuwe regering is?

Ik heb evenmin een antwoord gekregen of wapenleveringen aan fundamentalistische islamlanden sowieso wel kunnen. U hebt uiteengezet hoe de administratie een aanvraag behandelt. Maar meer zijn we niet te weten gekomen. Uw antwoord volstaat dus absoluut niet.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik wil het niet hebben over het formalisme en de semantische bespiegelingen waarin het antwoord van de minister in het begin dreigde te verzanen. Ik wil het zelfs evenmin hebben over de inhoud van het dossier. Wat me hier vooral interesseert, is de manier waarop de minister verslag heeft uitgebracht.

Bij Spanje en bij Zweden zien we wel het eindbestemmingsland. Het zijn allebei Europese landen, waarvoor enkel een ICC document nodig is omdat zij deel uitmaken van de Europese gemeenschap. Bij het Verenigd Koninkrijk zien we echter geen eindbestemmingsland.

Sinds wanneer hebt u een wijziging van deze rapportering doorgevoerd? Het staat in hetzelfde halfjaarlijkse

verslag dat weliswaar nog mooier gelay-out aan ons zal overgemaakt worden. Maar we beschikken nu reeds over een dergelijk verslag. Waarom hebt u het Vlaams Parlement daarvan niet op de hoogte gebracht? Waarom hebt u zelfs uw collega's in de regering niet op de hoogte gebracht van deze wijziging van rapportering? Ik had graag daarover een verantwoording van u gekregen, mevrouw de minister.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Ik blijf met een onbehaaglijk gevoel zitten én met een heel concrete vraag. Mevrouw de minister, heb ik u goed begrepen dat er betreffende dit dossier van uitvoer van voertuigen naar het Verenigd Koninkrijk geen sprake is van een wijziging van standpunt? Dat is mijn enige zeer concrete vraag.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Het is niet omdat de heer Sannen het vraagt, maar onze fractie had al besloten om ons antwoord te laten afhangen van het antwoord van de minister. We hadden twee ernstige zorgen.

Er is natuurlijk het probleem dat we ook de indruk hadden dat de eindbestemming Saoedi-Arabië was. De minister wist dus wat de eindbestemming was. Dat zorgt voor een serieus probleem.

Voorts is er de onjuiste rapportering, wat toch een merkwaardige zaak is. Voor ons waren er twee antwoorden mogelijk geweest. Ofwel had u kunnen zeggen dat de onderneming verkeerd had voorgelicht. Dan had u kunnen ingrijpen en de exportlicentie terugtrekken. De onderneming is immers verplicht om de juiste informatie te verstrekken.

Ofwel stelt u dat u niet akkoord gaat met de argumentatie van uw voorgangster. Dan zouden we in de subcommissie Wapenhandel een discussie kunnen voeren of wapenexport naar Saoedi-Arabië al dan niet kan. U hebt ons wat verrast met de ICC en de CDB attesten. Dat is me niet bekend, ik wil dat graag even nagaan. Ik zeg niet dat het niet waar is wat u zegt, ik kan het echter niet controleren. Het wordt hier zeer technisch-juridisch gespeeld.

Ik heb genoteerd dat de discussie terugkeert. In de zesmaandelijke rapportering zult u wel de eindbestemming wel moeten vermelden. Dan zullen we in de subcommissie Wapenhandel de discussie opnieuw voeren, want dan weten we duidelijk wat de eindbestemming is. Mevrouw de minister, in ons zult u dan ook een zeer kritische fractie vinden.

De heer Eloi Glorieux: Ik wilde een motie aankondigen, mevrouw de voorzitter.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer Laurys, u moet het verslag erop nalezen. Ook in het zesmaandelijks verslag zal de eindbestemming staan. U kunt allemaal een tekst-exegese uitvoeren over de Nederlandse en de Engelse tekst. U zult allemaal komen bij de eindbestemming of, in totaal andere contexten, bij de eindgebruiker.

De heer Jan Roegiers: Waarom hebt u dat dan nog niet gedaan, mevrouw de minister? Waarom doet u dat wel voor andere landen en niet in dit geval?

Minister Patricia Ceysens: Ik zal u uitleggen waarom we dat voor andere landen doen, omdat jullie ernaar hebben gevraagd. Wij geven eindgebruik in de dossiers waarover we de materiële zekerheid hebben van een eindgebruik, net omdat de aanvrager in zijn aanvraag de eindgebruiker inbrengt. Nog maar eens, dit is precies wat de wet en de Europese Gedragscode voorschrijven. Blijkbaar kijkt u allemaal elke dag naar de website van de dienst Controle Wapenhandel. Daar vindt u zelfs deze onderscheiden en de landen van deze onderscheiden. Ik raad u aan om dat allemaal nog eens goed te bekijken.

Dat is waarom wij bijvoorbeeld in de levering aan Israël een andere eindgebruiker hebben. Dat heeft er alles mee te maken dat men in die dossiers met een andere soort procedure zit. We hebben daar de materiële zekerheid, tot en met het materiële document van wie uiteindelijk, niet de eindbestemming, maar wel de eindgebruiker zal zijn. Dat en dat alleen is het onderscheid waarnaar u gevraagd hebt.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de minister, daarmee zegt u dat u soms blanco vergunningen uitreikt! U geeft blanco vergunningen aan landen en u kent de eindbestemming niet. U kunt uitvoeren naar landen die in volle oorlog zijn! Als er geen materiële zekerheid is, weet u het niet of wilt u het niet weten.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer Roegiers, ik heb al geprobeerd dat uit te leggen. Er is een groot verschil tussen de eindbestemming – die we in het IIC natuurlijk kennen, dat zijn meestal Europese lidstaten – en de eindgebruiker. In sommige dossiers brengt men de eindgebruiker in het dossier. Binnen de EU doet men dat in 73 percent van de gevallen niet. De EC denkt erover om dit verkeer binnen Europa nog vrijer te maken. Binnen de Europese context zijn deze leveringen natuurlijk een andere zaak.

Het gaat hier trouwens niet om militaire goederen, maar om ziekenwagens en onderdelen. Wij monteren onderdelen en die gaan dan naar het Verenigd Koninkrijk voor verdere assemblage. U mag geen vergelijking maken tussen granaten en remmen, zetels, assen, koelssystemen ...

De heer Eloi Glorieux: En dat voor 56 miljoen euro! Dat moet een chique stof zijn op die zetels!

Minister Patricia Ceysens: U kunt eens gaan kijken. U kunt er eens aan voelen, mijnheer Glorieux. Ik neem aan dat u een volwassen man bent, niets meer, niets minder.

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Mevrouw de minister, ik vind niet dat u reden hebt om te lachen met onze opmerkingen. Ik probeer aandachtig te luisteren. Ik zou graag een antwoord krijgen op de vragen.

Mijnheer de minister-president, is de procedure voor vergunningen onder deze regering veranderd of niet? Dat is volgens mij de kern van de zaak.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Collega's, het gaat om een gedelegeerde bevoegdheid die toevertrouwd werd aan minister Ceysens. Het is een delicate opdracht. De minister moet de dossiers met omzichtigheid behandelen en met de nodige ernst een beslissing nemen.

Een gedelegeerde bevoegdheid, dat wil zeggen dat deze dossiers niet op de ministerraad komen en niet worden besproken met de andere ministers. Er is geen sprake van een ander beleid, noch van enig overleg daaromtrent. Ik ben ervan overtuigd dat er geen ander of nieuw beleid is toegepast of zal worden toegepast.

De heer Jan Roegiers: Mevrouw de minister, u blijft maar herhalen dat het gaat over ziekenwagens en remmen en stoffen.

Het gaat over 108 voertuigen voor troepentransport, 27 pelotoncommandovoertuigen, 39 commando- en controlevoertuigen, 9 waterkanonnen en – inderdaad – 17 ziekenwagens. Vertel dus alstublieft de waarheid vanaf het begin.

Mevrouw de voorzitter, ik kondig een met redenen omklede motie aan.

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de voorzitter, ik kondig eveneens een met redenen omklede motie aan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Glorieux, door de heer Roegiers en door de heer Van Goethem werden tot besluit van deze actuele interpellaties met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk vrijdag 1 februari 2008 om 17 uur zijn ingediend.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck en Carl Decaluwe, mevrouw Margriet Hermans en de heren Dany Vandenbossche, Bart Caron en Jos Stassen betreffende het toegankelijk maken van de cultuurdelta van de VRT voor alle digitale kijkers
– 1517 (2007-2008) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, deze middag heeft de heer Van Dijck bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Van Dijck en Decaluwe, mevrouw Hermans, de heren Vandenbossche, Caron en Stassen betreffende het toegankelijk maken van de cultuurdelta van de VRT voor alle digitale kijkers.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, collega's, naar aanleiding van een bespreking die we vorige week in de commissie hebben gevoerd, en ons reken-schap gevend van het feit dat de VRT op maandag 4 februari begint met de zogenaamde cultuurswitch, hebben we vastgesteld dat een aantal mensen die niet zullen kunnen bekijken. Een aantal operatoren zullen deze signalen immers niet doorgeven.

Daarom hebben we onderling afgesproken een gezamenlijk voorstel van resolutie in te dienen. We vragen de spoedbehandeling ervan omdat deze cultuurswitch zal zijn begonnen voor er sprake is van een volgende commissievergadering, laat staan van een volgende plenaire vergadering.

De voorzitter: Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie onmiddellijk wordt behandeld.

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie.

De bespreking is geopend.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, de cultuurswitch wordt niet door alle operatoren gegeven. Ongeveer 800.000 Vlaamse abonnees dreigen verstoken te blijven van dit aanbod. Het gaat alleen over digitale kijkers. We vragen de Vlaamse Regering met aandrang contact op te nemen met de

kabelmaatschappijen en tot een overleg te komen, waarbij er zowel in Vlaanderen als in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een gratis aanvullend aanbod kan zijn van deze culturele thema's en ook van andere cultuurevenementen die de VRT aanbiedt.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, dit voorstel van resolutie is duidelijk voortgevloeid uit de boeiende vraag van de heer Decaluwe in de commissie vorige week. Daar heb ik ook duidelijk gemaakt dat mijn fractie een oplossing ter zake genegen is.

Het is duidelijk dat de extra content die de VRT nu aanbiedt, moet worden ontsloten voor alle digitale kijkers. Het gaat tenslotte over de openbare omroep, waarvan alle Vlamingen eigenlijk aandeelhouder zijn. Kijken we dan naar de specifieke situatie waarin de INDI-kijkers zich bevinden, zou het zeer betreurenswaardig zijn, mochten zij verstoken blijven van die extra culturele content.

We zullen dit voorstel dan ook steunen, vooral omdat de situatie van de INDI-kijkers wel eens langer zou kunnen duren dan men denkt. Ik heb ook al in de commissie gesteld dat de overname van de televisiediensten van Interkabel door Telenet niet echt van een leien dakje loopt. De intercommunale in Limburg is gewonnen voor het akkoord tussen Interkabel en Telenet. In Antwerpen, bij Integan, blijkt dat al heel wat minder het geval te zijn. Het Antwerpse stadsbestuur, dat toch de grootste aandeelhouder van Integan is en zo ook voor 17 percent participeert in Interkabel, heeft zowel via de media als in de gemeenteraad laten weten dat een en ander toch nog eens moet worden bekeken. Dan hebben ze het natuurlijk over de vergoedingen en de prijs van de overname. Daar het dus nog een tijdje kan duren voor de overname een feit is, is het goed dat dit parlement de Vlaamse Regering vraagt maatregelen te nemen opdat de INDI-kijkers ook zouden kunnen genieten van het extra cultuuraanbod van de VRT.

Collega's, de gerechtelijke uitspraak die ervoor zorgt dat INDI geen extra digitale diensten als Ooit Gemist en iWatch kan aanbieden, zal ook in de toekomst gevolgen blijven hebben. Ik ben er immers niet van overtuigd dat de overname van de televisiediensten van Interkabel door Telenet snel een feit zal zijn, als het ooit al een feit wordt. Zolang dat niet gebeurt, blijven de INDI-kijkers ook verstoken van de extra digitale diensten van de commerciële zenders. Ook dat kan mijns inziens niet de bedoeling zijn, zeker als we dat kaderen in de digitale roll-out, die steeds dichterbij komt. Ook dat verdient de nodige aandacht en zou een thema kunnen zijn om nog eens van naderbij te bekijken in de commissie voor Media.

Maar zoals gezegd, zal onze fractie dit voorstel van resolutie met enthousiasme steunen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, ik heb een brief ontvangen van de heer Cordeel, waarin hij meldt dat hij met ingang van 1 februari 2008 zijn mandaat als Vlaams volksvertegenwoordiger neerlegt.

Mijnheer Cordeel, ik wens u namens de collega's te danken voor uw inzet in het Vlaams Parlement. Ik hoop dat u er de beste herinneringen aan overhoudt en wens u veel succes in alles wat u nog onderneemt. (*Applaus*)

De heer Marc Cordeel: Ik zou iedereen willen bedanken, zowel het personeel als de collega's. Het was voor mij een rijke ervaring. Ik dank u. (*Applaus*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Kris Van Dijck en Carl Decaluwe, mevrouw Margriet Hermans en de heren Dany Vandebossche, Bart Caron en Jos Stassen betreffende het toegankelijk maken van de cultuurdelta van de VRT voor alle digitale kijkers
– 1517 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
101 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jos De Meyer, mevrouw Joke Schauvliege, de heren Mark Demesmaecker en Karlos Callens en de dames Els Robeyns en Tinne Rombouts tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heren Frans Wymeersch en Jos De Meyer in commissie gehouden interpellaties tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de toekomst van de Vlaamse suikerbietensector in het algemeen en de situatie van de betrokken werknemers en toeleveranciers in het bijzonder, naar aanleiding van de sluiting van de suikerfabriek in Moerbeke-Waas en over de toekomst van de suikerindustrie en de teelt van suikergewassen in Vlaanderen
– 1499 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Frans Wymeersch en Stefaan Sintobin tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heren Frans Wymeersch en Jos De Meyer in commissie gehouden interpellaties tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, respectievelijk over de toekomst van de Vlaamse suikerbietensector in het algemeen en de situatie van de betrokken werknemers en toeleveranciers in het bijzonder, naar aanleiding van de sluiting van de suikerfabriek in Moerbeke-Waas en over de toekomst van de suikerindustrie en de teelt van suikergewassen in Vlaanderen
– 1500 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
71 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Jan Roegiers, de dames Else De Wachter en Anne Marie Hoebeke en de heren Tom Dehaene, Piet De Bruyn en Bart Caron tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanhoudende problemen bij adoptie door paren van gelijk geslacht en de rol hierin van de adoptieambtenaar
– 1501 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
76 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Eloi Glorieux en Rudi Daems tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van de Commissie Benchmarking Vlaanderen en de energie-efficiëntie van de bedrijven
– 1506 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
4 leden hebben ja geantwoord;
92 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Frans Peeters, mevrouw Annick De Ridder, de heren Flor Koninckx en Jos De Meyer, mevrouw Cindy Franssen en de heer Joris Vandenbroucke tot besluit van de op 15 januari 2008 door de heer Eloi Glorieux in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de resultaten van de Commissie Benchmarking Vlaanderen en de energie-efficiëntie van de bedrijven
– 1502 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
92 leden hebben ja geantwoord;
4 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 13 februari 2008 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.49 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Erik Arckens, Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Tom Dehaene, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Paul Delva, Mark Demesmaecker, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Pieter Huybrechts, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Werner Marginet, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Monique Moens, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Anissa Temsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Luc Van den Brande, Joris Vandenbroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille, Frans Wymeersch.

Afwezig met kennisgeving

Thieu Boutsen, Martine Fournier, Michèle Hostekint, Gerda Van Steenberge, John Vrancken: gezondheidsredenen;

Veerle Heeren: ambtsverplichtingen;

Jacky Maes: familieverplichtingen.

Afwezig zonder kennisgeving

Herman De Reuse, Katleen Martens, Marie-Rose Morel, Vera Jans, Sabine Poleyn, Chokri Mahassine

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Rudi Daems, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Tom Dehaene, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Pieter Huybrechts, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Werner Marginet, Bart Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Monique Moens, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els

Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, Paul Wille, Frans Wymeersch

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Rudi Daems, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Tom Dehaene, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Pieter Huybrechts, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Werner Marginet, Bart Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, Paul Wille, Frans Wymeersch

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Hilde De Lobel, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, An Michiels, Jan Penris, Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Wim Van Dijck, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Marc Cordeel, Rudi Daems, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Bart Martens, Erik Matthijs, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Jos Stassen, Helga Stevens, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDING:

Jurgen Verstrepen

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Marc Cordeel, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Bart Martens, Monique Moens, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Jos Stassen, Helga Stevens, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Hilde De Lobel, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, An Michiels, Jan Penris, Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Wim Van Dijck, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Frans Wymeersch

ONTHOUDINGEN:

Cathy Berx, Gino De Craemer

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Tom Dehaene, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Dominique Guns, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Pieter Huybrechts, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Werner Marginet, Bart Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany

Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, Paul Wille, Frans Wymeersch

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Tom Dehaene, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Dominique Guns, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Pieter Huybrechts, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Werner Marginet, Bart Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Gothem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, Paul Wille, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier
